NOTAT – N01

Sammendrag av høringsuttalelser med kommentarer fra Nye Veier - Varsel om oppstart av planarbeid og høring av planprogram

Innhold

Kap. 1. Innledning

Behandling av høringsuttalelsene

Kap. 2. Omtale av informasjon og medvirkning i høringsperioden

Kap. 3. Overordnet sammendrag av høringsuttalelser

Innsigelser

Kap. 4. Enkeltvis gjennomgang av mottatte høringsuttalelser med kommentar fra Nye Veier

Myndigheter

Lag, organisasjoner og lokale foreninger

Grunneiere, naboer og andre

Vedlegg:

Kopi av innkomne høringsuttalelser fra:

- Myndigheter
- Lag, organisasjoner og lokale foreninger
- Grunneiere, naboer og andre

1. Innledning

Nye Veier AS, i samarbeid med Sweco Norge AS, planlegger en ny firefelts motorvei med fartsgrense på 110 km/t fra Mandalselva, gjennom Lindesnes kommune til Herdal i Lyngdal kommune. Nye E39 skal korte ned reisetiden, bedre trafikksikkerheten for alle som ferdes mellom de to knutepunktene og knytte det felles bo- og arbeidsmarkedet i regionen tettere sammen. Den nye korridoren er tenkt å erstatte dagens vedtatte kommunedelplanlinje. Stortinget har bestemt at hensynene til samfunnsøkonomisk nytte skal veie tungt. Nye Veier har bestemt at innspill skal inn i beslutningsgrunnlaget når ulike hensyn skal veies mot hverandre.

I samsvar med plan- og bygningsloven § 4.2 og forskrift om konsekvensutredning etter plan- og bygningsloven § 6 ble planprogrammet lagt ut til offentlig ettersyn 24. september 2018. Høringsperioden for varsel om planoppstart og planprogram var i perioden fra 24. september til 5.november 2018. De som ba om utsatt høringsfrist fikk utvidet frist til 08.11.2018.

Fram til 5.nov 2018 kom det inn til sammen 86 høringsuttalelser. Enkelte av høringsuttalelsene var utformet som fellesuttalelser fra flere aktører.

Høringsuttalelser og høringsuttalelser er mottatt fra:

- Myndigheter
- Lag, organisasjoner og lokale foreninger
- Grunneiere, naboer og andre

I det etterfølgende vil det gis en kort overordnet oppsummering av høringsuttalelsene og de mest fremtredende temaene. Deretter vil det gis en enkeltvis gjennomgang av alle innspill med Nye Veiers kommentarer.

Gjennomgående for høringsuttalelser fra grunneiere, naboer og andre er temaer knyttet til påvirkning/konsekvenser for egen eiendom og færre innspill direkte knyttet til planprogrammet. Da dette er høringsperioden for planprogrammet, som kan forklares som planen for planen, vil et flertall av kommentarene fra Nye Veier være en kort forklaring på at problemstillingene vil ses nærmere på og tas med i det videre planarbeidet og i neste detaljplanfase. Arbeidet med konsekvensutredningen er utført og en korridor er valgt på bakgrunn av dette. Nye Veier vil våren 2019 legge frem et forslag til områdeplan for ny E39 Mandal – Lyngdal øst. Når denne er vedtatt vil det startes opp et planarbeid på detaljreguleringsnivå. I denne planfasen vil man utrede og finne de detaljerte løsningene for utforming av ny E39.

Behandling av høringsuttalelsene

I behandling av høringsuttalelsene er det brukt noen standard svar:

- **Tas til orientering** – vi har notert oss deres synspunkt i saken, men de fører ikke til endringer av planprogrammet. Eksempelvis; synspunkter på veikorridorer, ønsker, forutsetninger og politikk.

- **Tas med videre i planarbeidet** – vi tar med oss informasjonen i det videre planarbeidet, detaljregulering. Eksempelvis; kunnskapsgrunnlag og lokalkunnskap.

Ved slike standard svar betyr det fortsatt at vi tar alle kommentarer på alvor og de er med i videre vurderinger i planarbeidet.

Alle høringsinnspillene følger vedlagt i sin helhet (eget dokument)

Til hver høringsuttalelse gis følgende informasjon i tabellene under:

- kommunen det gjelder
- navn på innsender
- oppsummering av høringsuttalelsen
- Nye Veiers vurdering av uttalelsen
- om uttalelsen fører til endring i planprogrammet
- om uttalelsen gjelder planoppstart, planprogrammet eller begge deler

2. Omtale av informasjon og medvirkning i høringsperioden

Det ble varslet oppstart av planarbeid samtidig som planprogrammet ble lagt ut til offentlig ettersyn og sendt på høring. Varslet om oppstart av planarbeid med områderegulering for E39 på strekningen Mandal – Lyngdal øst ble kunngjort i alle lokalaviser, på kommunenes hjemmesider, på Nye Veiers hjemmeside, Swecos hjemmeside samt prosjektsiden, *E39 Mandal – Lyngdal øst*. I høringsperioden kunne innbyggerne komme med skriftlige innspill på flere måter:

- via DinE39
- via prosjektets egen mailkonto
- via brev til Nye Veier eller Sweco

Både før og under hele høringsperioden har prosjektteamet benyttet seg aktivt av DinE39. DinE39 tilbyr 3D-visualisering i kombinasjon med et effektivt og intuitivt verktøy for innbyggerdialog. Løsningen er tilgjengelig både på nettbrett og PC, og gjør at planer og dialogverktøy er tilgjengelige når som helst, hvor som helst. Gjennom dialogfunksjonen kan innbyggere komme med innspill til planarbeidet. De kan knytte disse opp til spesifikke geografiske områder i 3D-modellen samt legge ved bilder og dokumenter til innspillet. På denne måten blir det enkelt for innbyggerne å komme med innspill og enkelt for prosjektteamet å forstå innspillet.

I forbindelse med høringsperioden, inviterte Nye Veier og Sweco til åpne kontordager og folkemøter i de tre kommunene 16.-18. oktober 2018. Målene for dagene var å:

- Svare på spørsmål besøkende måtte ha, vise hvordan «Din E39» fungerer og oppfordre til å sende inn innspill
- Samle inn viktig innspill og informasjon til prosjektet
- Skape gode relasjoner og god dialog med besøkende

Nye Veier og Sweco stilte med bemanning innenfor vei, grunnerverv, konsekvensutredning, kommunikasjon og medvirkning, plan og prosjektledelse. Det deltok 94 personer den 16. oktober i Lindesnes kommune, 73 personer den 17.oktober i Mandal kommune og 32 personer den 18. oktober i Lyngdal kommune.

Våren 2019 vil Nye Veier legge frem et forslag til områdeplan for ny E39 Mandal – Lyngdal øst. I denne høringsperioden vil myndigheter, lag, organisasjoner og foreninger samt grunneiere, naboer og andre interesserte igjen gis mulighet til å komme med innspill. Uavhengig av høringsperiodene vil befolkningen kunne følge med på prosjektets utvikling i Din E39.

3. Overordnet sammendrag av høringsuttalelser

I høringsperioden har det kommet inn flere innspill i forbindelse med varsel om oppstart. Her har følgende temaer/problemstillinger vært fremtredende:

- Valg av korridorer, mange meninger og noen forslag til nye korridorer.
- Vei med kryssløsninger – en eller to avkjøring til Vigeland
- Naturmangfold, med registrering av arter og viltkorridorer, vannmiljø
- Dagens bruk av området, registreringer av lokalkunnskap.
- Konsekvenser av tiltaket for den enkelte, for samfunn og for naturen
- Massehåndtering, anleggsfasen og permanent

I høringsperioden har det kommet inn høringsuttalelser direkte knyttet til planprogrammet. Følgende temaer/problemstillinger står sentralt:

- Drikkevann og nedbørsfelt til drikkevann - Forurensing
- Landbruk, jordvern, matjord
- Naturmangfold, metodevalg
- CO2, i forbindelse med nedbygging av myrer
- Kulturminner, dagens kunnskapsgrunnlag kontra parallelle undersøkelser fra Fylkeskommunen

Som følge av høringsuttalelsene har det blitt gjort endringer i planprogrammet. Endringene er forklart i Nye Veiers kommentarer til høringsuttalelsene dette gjelder (se kap.4).

Innsigelser

NVE har i sin høringsuttalelse varslet at de forbeholder seg retten til å komme med innsigelse til planforslaget eller påfølgende detaljregulering, dersom det viser seg at nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder ikke kan ivaretas tilstrekkelig.

Mattilsynet har i sin høringsuttalelse varslet at de vil vurdere å fremme innsigelse dersom korridoralternativene nord og midt (i østlig del av planområdet) fremmes i en endelig områdereguleringsplan, da de vurderer de negative konsekvensene av disse korridorene som alvorlige.

4. Enkeltvis gjennomgang av mottatte merknader. Del 2.

4.1. Myndigheter

Tabell 1 Logg over innspill fra myndigheter

Nr	Merknad	Dato
1	Mandal kommune, planutvalget	10.10.2018
2	Forsvarsbygg	19.10.2018
3	Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder	22.10.2018
4	Statens vegvesen	02.11.2018
5	NVE	06.11.2018
6	Mandal bydrift	06.11.2018
7	Fylkeskommunen, saksprotokoll Fylkes utvalget	06.11.2018
8	Mattilsynet	07.11.2018
9	Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder landbruksavdeling	07.11.2018
10	Direktoratet for Mineralforvalting	08.11.2018

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
1.	Mandal	Mandal kommune, teknisk Forvaltning planutvalget	Vedtak: Planutvalget er positive til at det gjøres vurderinger av alternative traseer for E39 på strekningen fra Mandalselva til grensen med Lindesnes. Det er viktig at det utarbeides et godt grunnlag for å kunne gi inntrykk av hvilken forskjell det vil være i konsekvenser mellom gjeldende kommunedelplan, og det/de	Det er i forbindelse med planarbeidet utarbeidet en rapport *KU Sammenligningsrapport* der eksisterende kommunedelplaner (KDP) og forslag til ny områderegulering sammenlignes mht.	Planprogrammet: Pkt 6.6.5	x	x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			alternativ som fremmes i et planforslag. Planutvalget er også positive til å vurdere å oppheve gjeldende kommunedelplan dersom det viser seg at det finnes en annen korridor som er et bedre alternativ. Det presiseres at arbeidet med å kartlegge virkningene for nåværende og framtidige drikkevannskilder, må vektlegges særlig.	virkninger for miljø og samfunn. I planprogrammet er det gjort en presisering i pkt 6.6.5 Naturressurser: *konsekvenser knyttet til reduksjon i drikkevannets kvalitet og risiko for potensiell forurensing av vannkilden* Det er i forbindelse med konsekvensutredningen utarbeidet en tilleggsutredning *KU Tilleggsutredning Drikkevann* som beskriver virkningene som veitiltaket vil gi for nåværende og framtidige drikkevannskilder.			
2.	Alle	Forsvarsbygg	Forsvarsbygg har ingen berørte interesser innenfor varslet planområde.	Tas til orientering	Ingen		x
3.	Alle	Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder	<u>Planområde:</u> Positiv til at man har valgt å utrede flere og større korridorer. Synes det er vanskelig å ta stilling til de ulike alternativene, da planområdet går gjennom et landskap som i liten grad er kartlagt, og hvor	<u>Planområde</u>, størrelse -Tas til orientering <u>Fremdriften:</u> er justert <u>Naturmangfold:</u> er ett av fem ikke-prissatte temaene som utredes i henhold til	Planprogrammet: Pkt. 1.5. Pkt. 1.5.7 Pkt. 4.8 Pkt. 6.1 Pkt. 6.6.3 Pkt. 6.6.5	x	x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			det er store kunnskapshull knyttet til ikke-prissatte konsekvenser. <u>Fremdrift:</u> Har i eksterne samarbeidsmøter gitt uttrykk for at fremdriftsplanen er svært ambisiøs for en områderegulering av denne størrelsen, og stiller spørsmål ved om planforslaget i tilstrekkelig grad vil kunne ta hensyn til viktige innspill i tiden mellom høringsfristen, vedtak av planprogram og 1. gangs behandling av planforslaget. <u>Naturmangfold:</u> Mener det bør settes konkrete mål for veianleggets påvirkning på naturmangfoldet, som del av planprogrammets punkt 1.4 Mål for prosjektet, og som en presisering av sektorpolitisk målsetting om å redusere andre negative miljøkonsekvenser. Etter deres vurdering, bør det være et grunnleggende mål for prosjektet at man skal unngå negativ påvirkning på viktige naturverdier, og at eventuell	Håndbok V712. Konsekvensene for faget utredes i KU-en. Det vil ikke være mulig å unngå negativ påvirkning på naturverdier, men i henhold til tiltakshierarkiet vil disse reduseres så langt det er mulig. I likhet med de andre ikke-prissatte fagene er dette er overordnet beskrivelse der en har valgt å beskrive typiske trekk for det respektive fag som berøres av planområdet. Planprogrammet pkt. 6.6.3 Naturmangfold er revidert noe som følge av innspillet fra fylkesmannen. Konsekvenser av tiltaket og avbøtende tiltak vil bli fulgt opp i plan for ytre miljø (YM-plan) og i videre detaljregulering. Forekomster av større sammenhengende naturområder, arter av nasjonal forvaltningsinteresse og utvalgte naturtyper vil i			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			negativ påvirkning skal avbøtes med skadereduserende tiltak. Vurderer beskrivelsen av dagens situasjon for naturmangfold i området i planprogrammets punkt 4.8, til å være svært generell, og den mangler etter deres vurdering flere sentrale elementer for å kunne gi et godt bilde av dagens situasjon innenfor planområdet. Gjelder blant annet for forekomster av større sammenhengende naturområder, arter av nasjonal forvaltningsinteresse og utvalgte naturtyper. Oppmeldte planområdet er stort, og består av til dels store, sammenhengende og relativt urørte naturområder. I sør, der planområdet sammenfaller med kommunedelplanens trase for E39, er det rike edelløvskogsområder med kartlagte naturtyper av nasjonal og regional verdi (A- og B-lokaliteter). Vil særlig fremheve området på østsiden av, og nord	henhold til registreringskategoriene i håndbok V712 beskrives i KU-utredningen <u>Myr, skog og klima:</u> I rapporten *KU Fagrapport Klimagassutslipp* er utslipp relatert til drenering (flytting) av myr og torvmark vurdert. I arbeidet med planforslaget for områdereguleringen er det foreslått en bestemmelse som ivaretar dette. Det er derfor kun diskutert i generelle termer forskjellige typer mulige tiltak. Drenering og fjerning av myr- og torvarealer bør i størst mulig grad minimeres. Ved etablering av anleggsveier, deponiområder og lign. bør det gjøres vurderinger for å minimere inngripen i slike arealer. <u>Utredningsprogram:</u> Utredningene gjennomføres med			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			for Lenefjorden, som består av flere registrerte naturtyper av varmekjær edelløvskog av til dels høy verdi (A). Området ved Monefjellan, hvor planområdet krysser Audnedalen, peker seg også ut som særlig verdifullt. Her går planområdet gjennom en stor B-lokalitet med rik edelløvskog av lågurt-eikeskogutforming, en truet naturtype i Norge, og denne må det tas hensyn til i det videre planarbeidet. Innenfor planområdet er det også flere kulturlandskap med forekomster av arter av nasjonal forvaltningsinteresse, f.eks. på Gjervoldstad i Mandal kommune. Ved Flaten, nord for Lenefjorden, er det flere registreringer av de utvalgte naturtypene hule eiker og slåttemark. <u>Myr, skog og klima</u> Mener planprogrammet må beskrive utredningene for hvordan prosjektet samlet sett skal bidra til at målet om	utgangspunkt i metode beskrevet i Statens vegvesens håndbok V712 Konsekvensanalyser. Det er tatt utgangspunkt i hoved registreringskategoriene i håndbok V712 uten å beskrive alle detaljer som skal utredes i planprogrammet. Pkt. 6.1 i planprogrammet er teksten satt inn: *I tillegg til fremgangsmetoden beskrevet i V712, vil hvert enkelt fagtema også kunne benytte andre relevante og anerkjente metoder. Metodebruken skal sikre at konsekvensutredningen til sammen gir et etterrettelig og faglig holdbart beslutningsgrunnlag for avgrensning av planområdet.* Konkrete innspill som går på områder ved Lenefjorden, Monefjellan og Audnadalen samt områder med lågurt-			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			reduksjon i klimagassutslipp i punkt 1.4.2 skal nås. Ut i fra områdets topografi og størrelsen på planområdet, kan det ikke utelukkes at det finnes viktige myrlokaliteter innenfor avgrensningen. Forventer at det innhentes ny kunnskap knyttet til forekomster av, og status for myrer innenfor planområdet, og at betydningen av disse i klimasammenheng fremgår av konsekvensutredningen. <u>Utredningsprogrammet</u> Vurder for fagtema naturmangfold i planprogrammets punkt 6.6.3 til å være svært lite konkret. Planprogrammet bør ikke bare vise til «hovedregistreringskategoriene» i V712 tabell 6-22, men bør angi spesifikt hva det er innenfor disse kategoriene som skal utredes. Konsekvens av at dette ikke er angitt, er at metodikken som skal anvendes for utredninger innen fagtema naturmangfold,	eikeskog, kulturlandskap og utvalgte naturtyper som hule eiker og slåttemark blir beskrevet i KU-en. <u>Viltkrysning:</u> Flere vilttrekk krysses av korridorene. Det er gitt mange innspill på trekkveier, både lokale trekkveier og større regionale trekk som forbinder beiteområder i indre skogområder med kystområder. I forslag til reguleringsbestemmelser er det stilt krav om ytterligere detaljkartlegging av faunapassasjer i forbindelse med detaljreguleringen, og endelig detaljering skal gjøres i samråd med berørt fagmyndighet og lokalkjente personer med viltkompetanse. <u>Naturmangfoldloven:</u> Kunnskapsgrunnlaget for å kunne svare ut Naturmangfoldlovens krav			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			heller ikke er beskrevet. Planprogrammet oppfyller dermed ikke krav til innhold til planprogram, jf. forskrift om konsekvensutredninger § 14 punkt b. Mener dette er en stor svakhet ved planprogrammet. Mener tiltakshierarki beskrevet i V712 også bør refereres til i punkt 6.6.3. Forventer at planprogrammet rettes opp, ved at det angis spesifikke utredningsteam innenfor hovedkategoriene, og konkret angis metoder for utredningstema naturmangfold, samt at det beskrives i hvor stor grad det skal innhentes ny kunnskap og på hvilket detaljeringsnivå denne kunnskapen skal hentes inn. I tillegg må det spesifiseres at utredningene skal ha fokus på eventuelle skadereduserende tiltak. <u>Viltkryssing</u> Bør være konkret på hvordan behovet for viltkrysninger er	redegjøres for i konsekvens-utredningen, jfr. prinsippene i Håndbok V712. Likeledes §§ 8-12, er vurdert i planbeskrivelsen. Det vil bli krav om ny vurdering etter Naturmangfoldloven ved detaljregulering. <u>Forurensning:</u> Det er etablert kontakt mellom Sweco og Fylkesmannen. <u>Anleggsvirksomhet:</u> Informasjon om annet lovverk tas til orientering Det er utarbeidet en YM-plan for områdereguleringsfasen, som gir en oversikt over miljømessige krav og utfordringer for prosjektet iht. denne planfasen. YM-planen beskriver mål og krav for videre detaljregulering- og prosjekteringsfase, og kommer også med innspill mot bygge- og anleggsfase med overordnete tiltak.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			tenkt håndtert i utredningen. Er kostnadsdrivende, og må inn som del av investeringskostnadene i prosjektet, og ikke bare som avbøtende tiltak, da dette kan påvirke korridorens konfliktgrad og egnethet. <u>Naturmangfoldloven</u> Vil være opptatt av at det søkes gode løsninger, og tas hensyn til registrerte naturverdier av nasjonal og vesentlig regional interesse innenfor planområdet, og at tiltak som kan påvirke disse i negativ retning er vurdert i tråd med naturmangfoldlovens prinsipper i §§ 8-12. Må sikres i bestemmelsene at avbøtende tiltak og eventuell restaurering, skal inngå i detaljregulering av den regulerte korridoren. <u>Forurensning</u> Ber Sweco om å ta kontakt med Fylkesmannen i forbindelse tiltaksovervåkning av vannforekomster. Forurensning fra veg	YM-planen er et levende dokument som skal følge prosjektet og revideres i de videre prosjektfasene med hensyn til detaljeringsgraden i planlegging av anlegg og drift. <u>Miljøoppfølgingsplan (MOP)</u>: Det er utarbeidet en YM-plan for områdereguleringsfasen Se kommentar under Anleggsvirksomhet over. <u>Vannforurensning:</u> Utredes som en del av Naturmangfold (virkninger for naturmiljøet) og Naturressurser (drikkevann) og i ROS analysen. Informasjon om annet lovverk tas til orientering Det er i forslag til bestemmelser under 2.7 Miljø stilt krav om at det skal foreligge godkjente tiltaksplaner før det kan iverksettes tiltak som kan			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			Må antas at forurenset overvann fra veg rammes av plikten til å unngå forurensning (jf. forurensningsloven § 5). <u>Anleggsvirksomhet</u> Vurderer i praksis det slik at anleggsdrift av lengre varighet enn 2 år, så gjelder plikten til å unngå forurensning fullt ut, jf. forurensningsloven § 7, og at det er behov for tillatelse fra FM etter forurensningsloven § 11. Avgjørende om forurensningen kan medføre nevneverdig skade eller ulempe, uavhengig av anleggsdriftens varighet. Dersom tiltaket medfører nevneverdig skade eller ulempe, skal det fastsettes grenseverdier for tillatt forurensning og andre miljøkrav i bestemmelsene for reguleringsplan, jf. plan- og bygningsloven § 12-7. <u>Miljøoppfølgingsplan (MOP)</u> Skal også utarbeides et konkret miljøoppfølgingsprogram, jf. forskrift om konsekvensutredninger for	medføre forurensning til grunn og til vassdrag. Miljøtilstanden i berørte vannforekomster skal overvåkes i anleggsfasen og 5 år inn i driftsfasen. Det skal før anleggsstart lages en egen deponiplan over egnede mellomlagringsdeponier og permanente deponier. Dersom det blir påvist forurenset fjell/bergarter, skal det lages tiltaksplan for å håndtere masser som er forurenset. Planområdet og et belte på 50 m utenfor plangrensen er avsatt til midlertidig anleggsområde (#91). i forbindelse med detaljreguleringen skal det kartlegges egnede steder for midlertidig rigg og anlegg, og plasseringen skal sees i sammenheng med blant annet naturmangfold, sårbare vassdrag og andre hensynssoner. Områdene skal beskyttes mot mulig			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			planer etter plan- og bygningsloven § 10 annet ledd, som vedlegg til reguleringsplanen, som skal sikre at grenseverdiene og andre miljøkrav i bestemmelsene overholdes. Forurensningsmyndigheten skal godkjenne aktuelle bestemmelser i reguleringsplan og miljøoppfølgingsprogrammet (MOP). MOP skal gjøres bindende gjennom anbudsdokumenter, prosjektering og kontrakter med entreprenører. <u>Vannforurensning</u> Ikke tillatt å bruke sprengstein fra tunnel til utfyllinger som har avrenning til sårbare vassdrag. Tunnelutslipp må renses før det ledes til resipient. Renseløsningen må være tilstrekkelig dimensjonert og fungere på en slik måte at utslippet har tilfredsstillende vannkvalitet. Renseløsninger bør være permanente for å håndtere fremtidig	forurensningsbelastning. I bestemmelsene er det stilt krav om ytterligere kartlegging av sårbare vassdrag i detaljreguleringen. <u>Massehåndtering og rensebasseng/sedimentasjonsbasseng:</u> Hensikten med områdereguleringen er å avklare en korridor for ny E39, og planen fastsetter prinsippene for bruk og vern av arealer, hensynssoner. Innenfor korridoren kan det etableres permanente deponi. Detaljregulering i neste planfase vil avklare hvor veitiltaket med tilhørende anlegg (deponi, rensebasseng mm) plasseres innenfor den avsatte korridoren og detaljene rundt veitraseen. <u>Vannforskriften:</u> Vannforekomstene er vurdert i KU-en. Det er utarbeidet en YM-plan i			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			tunnelvaskevann. Det må etableres permanente renseløsninger for å håndtere overvann fra vegtrase og broer i driftsfase. Ikke tillatt å etablere «massedeponier» (steinfyllinger) i vassdrag, dersom hensikten er å bli kvitt overskuddsmasser. Utfyllinger/gjenfyllinger i vassdrag er søknadspliktig etter bl.a. forurensningsloven § 11. FM er myndighet. Må unngås plastledninger (skyteledninger) i sprengsteinsfyllinger i vann. Må gjennomføres et tilstrekkelig miljøovervåkningsprogram, for å kartlegge tilstanden i vannforekomstene, i god tid før vegbyggingen skal starte, jf. veiledninger til vannforskriften. MOP skal ligge til grunn for søknad om utslippstillatelse for anleggsvirksomheten. Søknad må foreligge senest 6-9 mnd. Før anleggsstart. FM kan kreve tilleggsundersøkelser dersom	områdereguleringsfasen som gir en oversikt over miljømessige krav og utfordringer for prosjektet iht. denne planfasen. YM-planen beskriver mål og krav for videre detaljregulering- og prosjekteringsfase, og kommer også med innspill mot bygge- og anleggsfase med overordnete tiltak. YM-planen er et levende dokument som skal følge prosjektet og revideres i de videre prosjektfasene med hensyn til detaljeringsgraden i planlegging av anlegg og drift. <u>Støy:</u> Støybergeneinger, anlegg og driftsfasen, skal gjøres i forbindelse med detaljreguleringen <u>Drikkevann:</u> Drikkevann er utredet under Naturresurser og har hatt stort fokus i dette			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			det ikke foreligger tilstrekkelig dokumentasjon. <u>Massehåndtering og rensebasseng/sedimentasjonsbasseng</u> Forventer at regulert veikorridor viser nødvendig areal til permanente og midlertidige massedeponier, og at virkningene for ikke-prissatte konsekvenser av eventuelle massedeponier konsekvensutredes. Samme gjelder for nødvendige arealer for eventuelle rensebasseng/sedimentasjonsbasseng. <u>Vannforskriften</u> Ny E39 vil kunne ha vesentlig påvirkning på flere vannforekomster. I alle saker hvor vannmiljøet påvirkes vesentlig, skal vannforskriften §§ 4 til 6 vurderes. Dersom saken kan medføre at miljøtilstanden i berørte vannforekomster forringes eller forhindrer at miljømålene kan nås, skal vannforskriften § 12	planarbeidet. Det er i tillegg utarbeidet en tilleggsutredning KU Tilleggsutredning Drikkevann. Forurensing av drikkevann er vurdert som uønsket hendelse i ROS-analysen.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			vurderes. Vurderingene må gjøres i lys av naturmangfoldlovens prinsipper for offentlig beslutningstaking i §§ 8 til 12. Samlede forurensning som vannforekomstene er, eller vil bli utsatt for som følge av plansaken, skal vurderes. Prinsippene om at kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver og om miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder er sentrale i å finne gode løsninger for både samfunn og vannmiljø. <u>Støy</u> Gjør oppmerksom på at støyhensyn må ivaretas i anleggsfasen. Vil også bli fastsatt generelle støykrav i vilkår til utslippstillatelse. <u>Drikkevann:</u> Forventer at veianleggets påvirkning på nåværende og framtidige drikkevannskilder vies særlig oppmerksomhet i konsekvensutredningen, og at problemstillingen knyttet til				

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			drikkevannssikkerhet blir del av ROS-analysen.				
4.	Alle	Statens vegvesen	Har rolle som eier/forvalter av tilstøtende sekundærvegnett for varslet plan. Omklassifisering: Forutsetter at mulige tilførselsveier blir fylkesveger. Deler av dagens E39 må da omklassifiseres fra riksveg til fylkesveg. Nye Veier er gitt ansvar for omklassifisering av veger om dette er nødvendig. Omfang og nødvendig tiltak må avklares i forbindelse med reguleringsplanarbeidet, i tråd med NA-rundskriv 97/13. Dimensjonering: Nye tilførselsveger må dimensjoneres for modulvogntog. Ved behov for omkjøring må sekundærvegnett også være dimensjonert for samme type vogntog. Nye Veier og Statens vegvesen har dialog om emnet og eventuelle tilretteleggingerpå aktuelle strekninger vil avklares.	<u>Omklassifisering</u>: Omklassifisering av veinettet er en egen prosess, men vil kunne skje parallelt med detaljreguleringsfasen. Dimensjonering og behov for g/s-veg: Tilførselsveier er en del av planarbeidet og løsninger vil vurderes for å få et godt velfungerende og helhetlig veisystem. Løsninger for Kollektiv, gang- og sykkel, samt sideanlegg vil være den del av vurderingene. Innspill tas med videre i planarbeidet. <u>Belastning på sidevegnett:</u> Det er kjørt trafikkberegninger på anbefalt veikorridor med tilførselsvei til Tredal, se KU Hovedrapport. Beregningene viser at ny	Ingen		x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			Eventuelle behov for g/s-veg langs nye tilførselsveger bør også vurderes i forbindelse med planarbeidet. Viktig at de løsninger som velges ikke medfører større belastninger på sidevegnettet (økt trafikk, støy mm.). Om det blir stor avstand mellom ny E39 og tettstedene kan dette medføre at en større andel av trafikken velger lokalvegnettet. Løsning for kollektivtrafikk og sideanlegg (innfartsparkering, kollektivholdeplasser, rasteplasser, kontrollplasser, etc.) blir ivaretatt i det videre planarbeidet. Likeså ombygging eller justering av lokalveger for å få et godt fungerende og helhetlig vegsystem.	E39 vil avlaste eksisterende E39. Nye kryss mellom Mandalskrysset og Herdal vil medføre større avlastning av E39. Kryss med Tredal vil avlaste strekningen mellom Tredal og Mandal og tilfartsvei til Mandalskrysset. <u>Løsning for kollektivtrafikk og sideanlegg:</u> I planforslaget for områdereguleringen er det for kryssområdene i bestemmelsene stilt krav om at det skal tilrettelegges for kollektivholdeplass, kiss'n'-ride og innfartsparkering. Det tillates også etablering av kontrollplasser, rasteplasser og veiserviceanlegg med tilhørende anlegg. Omfanget må sees i sammenheng med øvrige anlegg fra Søgne til Lyngdal.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
5.	Alle	NVE	Innsigelsesvarsel, dersom det viser seg at nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder ikke kan ivaretas tilstrekkelig. <u>Allmenne interesser i vassdrag:</u> Vurdering av korridoralternativer må inkludere vurdering av hvorvidt alternative (med tilhørende kostnadsoverslag) forutsetter vassdragstiltak (fyllinger, bru pilarer, deponier med mer) som kan medføre skade eller ulempe for noen allmenne interesser i vassdraget (eller sjøen). Planforslaget kan ikke forutsette vassdragstiltak uten at slike virkninger er tilstrekkelig belyst og vurdert. Vannressurslovens §8 angir i utgangspunktet et forbud mot slike vassdragstiltak. Dersom korridoralternativer forutsetter et konkret tiltak som kan gi skade/ulempe for allmenne interesser i vassdraget, må alternative korridorer og alternative	Tas til orientering <u>Allmenne interesser i vassdrag</u>: Hensikten med områdereguleringen er å avklare en korridor for ny E39, og planen fastsetter prinsippene for bruk og vern av arealer, hensynssoner. Innenfor korridoren kan det etableres permanente deponi. Detaljregulering i neste planfase vil avklare hvor veitiltaket med tilhørende anlegg (fyllinger, brupilarer, deponier med mer) plasseres innenfor den avsatte korridoren og detaljene rundt veitraseen. <u>Verneplan for vassdrag:</u> I planforslaget er regulert hensynssonen «Båndlegging etter annet lovverk H740» for den delen av Lyngdalselva med sidevassdrag som ligger innenfor verneplanen. I bestemmelsene er sagt at det innenfor denne	Planprogrammet: Pkt 2.1.3	x	x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			konkrete tiltak, utredes og vurderes, jf. vannressurslovens § 23, 3. ledd. <u>Verneplan for vassdrag:</u> Lyngdalselva med sidevassdrag inngår i verneplan for vassdrag. Planområdet ligger delvis innenfor dette nedslagsfeltet. Vernegrunnlaget faller inn under allmenne interesser, og evt. vassdragstiltak her må vurderes opp mot dette, jf. rikspolitiske retningslinjer for vernede vassdrag. <u>Flomfare:</u> Positivt at planprogrammet angir at fare knyttet til elveflom og overvann skal utredes, og at løsninger for å krysse vassdrag og dreneringsveier uten at flom og overvannsituasjon forverres, skal være en viktig del av planarbeidet. Særlig opptatt av at planforslaget ivaretar sikkerhet for 3. part, både oppstrøms og nedstrøms. Bevaring, restaurering eller etablering av naturbaserte løsninger bør vurderes. Dersom	hensynssonen ikke skal gjøres inngrep i registrert naturtype, vegetasjon mot vassdraget beholdes og vernes i anleggsfasen. <u>Flomfare:</u> Hensikten med områdereguleringen er å avklare en korridor for ny E39, og planen fastsetter prinsippene for bruk og vern av arealer, hensynssoner. Detaljregulering i neste planfase vil avklare hvor veitiltaket med tilhørende anlegg (fyllinger, brupilarer, deponier med mer) plasseres innenfor den avsatte korridoren og detaljene rundt veitraseen. I forslag til bestemmelse er det i forhold til flom stilt krav om kartlegging av hvilke vassdrag/elver og bekker som må flomkartlegges før detaljprosjektering av tiltaket. Bevaring, restaurering eller etablering av naturbaserte			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			andre løsninger velges, skal det begrunnes hvorfor naturbaserte løsninger er valgt bort, jf. statlige planretningslinjer for klima- og energianlegg og klimatilpasning. Skredfare: Områderegulering og kostnadsoverslag kan ikke forutsette gjennomføring av tiltak som kan øke fare for skred for 3. part. Hvis det planlegges tiltak under marin grense, må sikkerhet mot områdeskred vurderes og ivaretas på siste plannivå, jf. veileder 7/2014 Sikkerhet mot kvikkleireskred. Forutsetter at sikkerhet mot skred for selve veianlegget tydeliggjøres i plandokumentene og ivaretas gjennom hensynssoner og planbestemmelser. Energianlegg: Forutsetter at eiere av anlegg for energiproduksjon og framføring av elektrisk kraft – som kan bli berørt av reguleringsplanen, blir involvert i planarbeidet.	løsninger vurderes i detaljplanfasen. Skredfare: I planforslaget er aktsomhetsområder i ft. skred tatt inn som hensynssone H310 i plankart og bestemmelser. I bestemmelsene er det for disse hensynssonene stilt krav om geologisk/geoteknisk undersøkelse før arealene kan vurderes utnyttet til aktivitet eller gjennomføring av tiltak. Energianlegg: Tas med i videre planarbeid til neste planfase Kartgrunnlag: Tas til orientering. Videre prosess: Nye Veier ønsker å ha god dialog videre i ekstern samarbeidsgruppe og ber NVE prioritere dette. Dette for å avklare problemstillinger underveis			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			Kartgrunnlag: Har ikke oversikt over konkrete utredninger og undersøkelser i planområdet utover det som finnes tilgjengelig gjennom offentlige databaser. Videre prosess: Forbeholder seg retten til å fremme innsigelse til planforslaget eller påfølgende detaljregulering, dersom det viser seg at nasjonale og vesentlige regionale interesser innen NVEs saksområder ikke kan ivaretas tilstrekkelig. Ber om å fremdeles bli holdt orientert om planarbeidet. Ta gjerne kontakt ved konkrete spørsmål knyttet til NVEs saksområder.	i planprosessen og unngå innsigelser.			
6.	Mandal	Mandal Bydrift	E39: Glad for at en ny E39 gjennom kommunen snart kan bli en realitet til beste for både veifarende og innbyggere i Mandal kommune. Drikkevann: Rådmannen også ansvarlig for drikkevannsforsyningen både for dagens innbyggere og for fremtidige generasjoners.	E39: Tas til orientering Drikkevann: Det er stort fokus på drikkevann i dette planarbeidet. Planprogrammet pkt 6.6.5 Naturressurser er endret - *konsekvenser knyttet til reduksjon i drikkevannets kvalitet og risiko for*	Planprogrammet: Pkt 6.6.5		

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			Etter vannforskriften kreves det en utredning som godtgjør at «alle praktisk gjennomførbare tiltak settes inn for å begrense en negativ utvikling i en vannforekomsts tilstand». Nye Veier henviser kun til utredninger kommune selv har fått gjennomført i forbindelse med utarbeidelse av hovedplan vann. Dette er utredninger som ikke ivaretar de krav som stilles til utredninger nødvendig for bygging av ny firefelts motorvei. Rådmannen forutsetter at Nye Veier utreder forhold blant annet knyttet til konsekvenser ved en eventuell reduksjon av tilgjengelig vann for Mandal vannverk, reduksjon i drikkevannets kvalitet og risiko for potensiell forurensing av vannkildene. <u>Forventet økt forbruk:</u> I tillegg kommer krav til at flere skal koble seg på offentlige nett og derav økt behov for vannleveranser. En konsekvensutredning må omfatte denne type problemstillinger, samt risiko-	*potensiell forurensing av vannkilden.* Konsekvensene for drikkevannet og forslag til avbøtende og kompenserende tiltak og løsninger både under anleggsfasen og i driftsfasene utredet i konsekvensutredningen, se KU Tilleggsutredning Drikkevann <u>Forventet økt forbruk:</u> I utredningen om naturressurser (KU Fagrapport Naturressurser) og drikkevann (KU Tilleggsutredning Drikkevann) tas det høyde for økt fremtidig behov for drikkevann. <u>Trasevalg:</u> Drikkevann er ett av temaene som det er satt stort fokus på i valg av trase og videre trasevalg. <u>Forurensing:</u> ROS analysen omtaler drikkevann som ett av temaene, da med			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			og sårbarhetsanalyser for våre drikkevannskilder. Konsekvensene for drikkevannet og beskrivelse av eventuelle kompenserende tiltak og løsninger både under anleggsfasen og i driftsfasen forutsettes dekket av utredningene. Nye Veier bør også utrede bruken av tunnel som et alternativ. Trase valg: Korridor A-B syd – Påvirker ikke drikkevann Korridor A-B Midt – Berører i stor grad drikkevannsystemet Korridor A-B Nord Berører nedbørsfelt til viktige drikkevann og tilførselsbekk mellom Møglandsvann til Ommundsvann. Forurensning: Rådmannen forutsetter at Nye Veier beskriver kompenserende tiltak slik at forurensning i form av svevestøv, tungmetaller, PAH (rester av ufullstendig forbrenning), mikroplast og salt fra vinterdrift, unngås direkte i drikkevannskilden, men også i nedslagsfeltet slik at kvaliteten	hensyn til forurensing over tid, samt akuttforurensing. Forslag til avbøtende og kompenserende tiltak knyttes til drikkevann omtales under fagtema naturressurser og tilleggsutredningen i konsekvensutredningen. ROS: Det er utarbeidet en ROS-analyse i planarbeidet som var en del av grunnlaget for valg av korridorer. ROS-analysen fra område-reguleringen skal følges opp av en ROS-analyse i detaljreguleringen. Nye Veier vil se på løsninger som er teknisk mulig. Dette vil omfatte alt fra overflatevann, til hvordan minimere risiko for at «svevestøv og annet kan havne i drikkevann og ev risiko som dette kan medfører. Dette vil være tilpasset planfasen og vil bli ytterliggere detaljert i detaljreguleringsfasen.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			på drikkevannet ikke forringes. Vi kjenner ikke til konvensjonelle vannrensemetoder som fjerner tungmetaller, PAH, mikroplast og salt fra drikkevannet. ROS: Videre forutsetter rådmannen at Nye Veier på et tidlig stadium i prosessen beskriver og ivaretar alle nødvendige sikkerhetstiltak slik at det ikke oppstår fare for at drikkevannet forurenses hverken under anleggsarbeidet eller i driftsfasen. ROS-analyser er et naturlig element i denne beskrivelsen.				
7.	Alle	Fylkeskommunen	Fylkesutvalgets vedtak: Pkt. 1: Fylkeskommunen mener at det er grunnlag for å vurdere alternative løsninger som blant annet kan bidra til å redusere utbyggingskostnadene for den nye stamveien. Fylkeskommunen ser det imidlertid som viktig at en eventuell kostnadsreduksjon ikke går på bekostning av	Pkt. 1: Tas til orientering, planforslaget er utarbeidet for den mest samfunnsøkonomiske lønnsomme veikorriodren. Pkt. 2: Det er utarbeidet en rapport (KU Sammenligningsrapport) der en sammenligner ny trase med vedtatt kommunedelplan. Der	Planprogram: Pkt. 1.5 og 1.5.7	x	x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			nødvendige avbøtende tiltak i forhold til omgivelser og miljø. Pkt. 2: Det forutsettes at det i sammenligningen mellom gjeldende kommunedelplaner og alternative korridorer, legges lik standard og premisser til grunn slik at sammenligningsgrunnlaget blir mest mulig reelt. Mulighetene for å optimalisere løsningene i gjeldende kommunedelplan, må også belyses. Pkt. 3 Plassering av kryss og tilførselsvei(er) må vies særlig oppmerksomhet i planarbeidet. Utredningene må også belyse muligheten for etablering av to kryss/tilførselsveier i Lindesnes (Tredal og Udland nord). Fylkeskommunen forutsetter at tilførselsvei(er) mellom ny og eksisterende E39 inngår som en del av veianlegget og bygges i regi av Nye Veier A/S. Pkt. 4 Fylkeskommunen ser det som positivt at det skal foretas en egen vurdering knyttet til	muligheter for å optimalisere løsningene i gjeldende kommunedelplan er belyst. Pkt. 3: Plassering av kryss og tilførselsvei er utredet, se KU Fagrapport Prissatte konsekvenser. Pkt. 4: Tas til orientering Pkt.5: Det er i planforslaget lagt til rette for parkering og fleksible løsninger for kollektivtrafikken i alle kryssområdene som planen foreslår. Allmennhetens friluftsinteresser er utredet i KU-en, se KU Fagrapport Friluftsliv / by- og bygdeliv. Landskapshensyn er utredet i KU-en, se KU Fagrapport Landskapsbilde. Vilt er utredet, se KU Fagrapport Naturmangfold. Drikkevann er utredet, se både KU Fagrapport Naturressurser og KU Tilleggsrapport Drikkevann.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			næringsvirksomheten på Spangereid. Det gjøres imidlertid oppmerksom på at det ikke er avsatt fylkeskommunale midler til ny eller oppgradert forbindelse mellom dagens E39 og Spangereid. Pkt. 5: Det er viktig at følgende forhold ivaretas i planarbeidet: • I alle kryss må det legges til rette for parkering og fleksible løsninger for kollektivtrafikken. • Allmennhetens friluftsinteresser • Landskapshensyn • Vilt • Mulige konsekvenser for nåværende og fremtidige drikkevannskilder, må vektlegges særlig. • Det bør så langt mulig unngås inngrep i dyrket mark. I den grad dette ikke er til å unngå er det viktig at det legges opp til løsninger for	Inngrep i dyrket mark er utredet i KU-en, se KU Fagrapport Naturressurser. Kulturminner er utredet i KU-en, se KU Fagrapport Kulturarv. I planforslaget er det foreslått rekkefølgekrav ift. drikkevann og infrastruktur, høyspent og kombinert arealformål. Pkt. 6: Tidsplanen er endret i planprogrammet.1. gangsbehandling april 2019, 2. gangs behandling og politisk vedtak høst 2019. Pkt. 7: Tas med som innspill i videre planarbeid. Pkt.8: Tas til orientering			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			reetablering av jordbruksarealer • Kulturminner • Det må inntas relevante rekkefølgebestemmelser som sikrer gjennomføring av nødvendige tiltak. Pkt. 6: Fylkeskommunen mener at fremdriftsplanen må kvalitetssikres for å sikre tilstrekkelig tid til nødvendige utredninger og medvirkning. Pkt. 7: Tiltakshaver bes om å nyttiggjøre seg de øvrige innspill og merknader som fremkommer i saksutredningen. Pkt. 8: Fylkeskommunen legger til grunn at det gode samarbeidet i planprosessen fortsetter og at fylkeskommunen involveres i den videre prosessen. Det tas forbehold om at det da vil bli knyttet nærmere kommentarer til planarbeidet.				
8.	Alle	Mattilsynet	De har to innspill ett til Planprogrammet og ett til planoppstart. De har i innspillet til planprogrammet også kommet med innspill til	**a) Planprogram** Drikkevann: Utfordringene knyttet til drikkevann er godt kjent og vil utredes.	Planprogrammet: Pkt. 2.1.3 Pkt. 4.1, både melke bruk og	x	x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			Silingsrapporten. De varsler om innsigelse på korridor Nord og Midt på delstrekning A-B. **a) Planprogrammet** De har mest fokus på drikkevannskilder og unngå spredning av planteskadegjører. Drikkevann: Vannforsyningen i Mandal og Lindesnes kommune er berørt. Nasjonale mål for vann og helse må tas med under pkt. 2.1.3 i planprogrammet. Sulfidholdig bergmasser: Problemstillinger knyttet til eventuelle forekomster av sulfidholdige bergarter og konsekvenser må konkretiseres. Korridorvalg: Mattilsynet er av den oppfatning at konsekvensutredningen knyttet til de ulike korridorvalg burde vært gjennomført i en tidligere fase av planprosessen og være en del av planprogrammet. Grunnvannsbrønner: SSB har registret i overkant av 15600 innbyggere i Mandal, der 12500 Mandal kommune vannverk/Skadeberg vannverk.	Nasjonale mål for vann og helse legges inn i planprogrammet. Sulfidholdige bergarter: vil bli behandlet i ytremiljøplan som en forurensningskilde. Det er påvist sulfidholdige bergarter innenfor planområdet og planprogrammet endres. Korridorvalg: For å kunne foreta korridor valgene er det behov for mer kunnskaps-grunnlag for området, noe som en får ved å gjennomføre en konsekvensutredning. Hva som skal utredes i en konsekvensutredning går frem av planprogrammet. Grunnvannsbrønner: Grunnvannsbrønnene er ikke kartlagt i planområdet i arbeidet med områdereguleringen. Nye Veier jobber med å kartlegge ved å høre med den enkelte grunneier. Dette skal kartlegges i neste planfase.	drikkevann Lindesnes Pkt. 4.9 Drikkevann - Lindesnes Pkt. 4.10.1 Pkt. 5.3.2 Pkt.8		

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			Det vil si at det er ca 3000 innbyggere som har privat vannforsyning i Mandal. I Lindesnes er det ca 2900 innbyggere og i Lyngdal 1500 innbyggere som har alternativ vannforsyning. Plantesykdommer: Mattilsynet viser til gjeldene forskrift. Smitten kan spres både med jordmasser som flyttes og med maskiner med jord og frø og andre planterester. Fare for spredning er størst fra områder med tidligere eller nåværende dyrka mark. Mattilsynet ønsker dialog før igangsetting av anleggsarbeid ang status for de ulike skadegjørende og hvilke vilkår som gjelder og tiltak som må iverksettes. Silingsrapporten: Oppsummering av korridorene. På korridor Nord om spesielt Midt på A-B mener Mattilsynet at det er en svakhet at det ikke er nærmere beskrevet av hvilken type forurensing som er relevant og konkretisert av hvilke tiltak som skal iverksettes	Plantesykdommer: Mattilsynet er representert i ekstern samarbeidsgruppe og Nye veier ønsker god dialog med Mattilsynet når det gjelder plantesykdommer. Silingsrapport: Se kommentar til drikkevann Planprogrammet pkt 4.1 og pkt 4.9 rettes til å ta med nedbørsfelt til drikkevann i Lindesnes. Planprogrammet pkt 6.6.5 utvides med hensyn på drikkevann. Lover/forskrifter/standarder: Ønskede forskrifter legges inn i planprogrammet. Drikkevann, A-B og B-C: Se tidligere kommentar og endringer i planprogrammet. Drikkevann er et sentralt tema i ROS analysen og vil bli behandlet der i tillegg til konsekvensutredningen.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			for å hindre forurensing, er inkludert. <u>Lover/forskrifter/standarder:</u> Ønsker henvisning til Forskrift om vannforsyning og forskrift om planter og tiltak mot planteskadegjørende. **b) Planoppstart** <u>Drikkevann:</u> Viser til drikkevannsforskriften og Nasjonale mål for vann og helse. <u>A-B:</u> 2 av 3 korridorer berører vannforsyningssystemet til Mandal kommune vannverk/Skadeberg vannverk. Både Nord og Midt representerer utvilsomt potensiell forurensingsrisiko for vannforsyningssystemet, både i anleggsfasen og i driftsfasen. Aktuell forurensing kan bl.a være tilførsel av organisk materiale, partikulært materiale, nitrogenholdig rester av sprengstoff, oljeprodukter, saltholdig vann, tungmetaller, PAH, tungmetaller, plantevernmidler og mikroplast. Dette er stoffer som på ulik vis	Strømtilførsel for ev pumper inkluderes i ROS analysen og følges opp i arbeidet med detaljreguleringen. KU temaet Naturresurser har utredet konsekvensene for drikkevann i Mandal og Lindesnes, i tillegg er det utarbeidet en tilleggsutredning om drikkevann Basert på resultatet fra konsekvensutredningen anbefaler Nye Veier at kombinasjonen av veikorridorene AB Nord 2 – BC 2 – CD Sør vedtas og legges til grunn for videre planlegging av ny E39 mellom Mandal og Lyngdal øst. I tillegg anbefales det å vedta et kryss ved Blørstad med tilførselsvei ned til Tredal. Planforslaget er basert på anbefalt kombinasjon av veikorridorer med et kryss			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			vil kunne påvirke råvannskvaliteten negativt. Akkumulert effekt over flere år kan være vanskelig å forutse. Konsekvensene av de ulike korridorene må vurderes både i en anleggsfase og senere i driftsfase. Ved bruk av pumpe til å føre vann ut fra nedbørsfeltet er en avhengig av stabil strømtilførsel. Mattilsynet ønsker at korridor syd, på strekningen A-B, tas med videre i arbeidet med områdereguleringen for fremtidig E39 gjennom dette området. B-C: Konsekvenser for drikkevannet Tarvann må tas hensyn til i videre vurdering av trase.	ved Blørstad med tilførselsvei til Tredal.			
9.	Alle	Fylkesmannen i Aust- og Vest-Agder, landbruk	Arealregnskap: Under tema naturressurser mener vi det er viktig med et arealregnskap der avgang av jordbruks og skogbruksarealer kommer tydelig fram. I planarbeidet bør en søke løsninger som fører til minst mulig tap av jordbruksarealer. Det bør legges opp til	Arealregnskap: Planprogrammet endres på pkt 6.6.5 – Naturressurser. *Jordbruksområder (tap eller forringelse av produksjons-arealer).* Det er satt inn en setning i planprogrammet pkt. 6.6.5 om overordnet arealregnskap. I KU tar vi	Planprogram: Pkt 4.1 Pkt 6.6.5 Pkt 8 - Lover	x	x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			kompensasjonstiltak ved flytting av jord dersom det finnes muligheter for dette. Drifts veier: Det bør i planarbeidet være god dialog med jord og skogeiere for å finne gode løsninger for drifts veier slik at legger til rette for rasjonell drift av gjenværende jord og skogarealer. Melkeproduksjonsbruk: Det er to store melkeproduksjonsbruk innenfor planområdet. Konsekvensene for disse må være en del av vurderingene i konsekvensutredningen under tema naturressurser. Lover: Her kunne jordlova (LOV-1995-05-12-23) være tatt med.	med overordnet arealregnskap, men kompensasjon vurderes i neste planfase. Driftsveier: Detaljer rundt driftsveier tas i neste planfase. Alle driftsveier som blir berørt av tiltaket skal ivaretas som en følge av tiltaket. Melkeproduksjonsbruk: Planprogrammet endres i pkt 4.1, *Mellom Mandalselva og Audnedalen finnes det flere gårdsbruk, inkl. to større driftsenheter med melkeproduskjon*. Dette er utredet videre i KU-en; Naturressurser.			
10.	Alle	Direktoratet for Mineralforvaltning	Direktoratet for mineralforvaltning (DMF) har bedt om forlenget frist og fikk dette. Mineralske ressurser: I tilknytning til det foreslåtte planområdet er det registrert fire kjente forekomstområder for jernmalm, to forekomstområder for feltspat, samt en	Mineralske ressurser: Planprogrammet pkt 4.1 oppdateres med; *Det finnes mindre forekomster av mineralske ressurser innenfor planområdet og innenfor planområdet ligger Lien Jerngrube/Lia mangan-, jern-titanforekomster.*	Planprogrammet: Pkt 4.1		

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			natursteinsregistrering. De henviser til NGU sine databaser for videre informasjon om de enkelte forekomstene. Malmforekomstene i området fordeles mellom jern-titan og sulfidmineraler (kopper) i tilknytning til de to industrimineral-registeringene for feltspat. Registreringene er av NGU definert til å være av lokal betydning. Ut over dette er det sparsommelig med informasjon om forekomstene. <u>Gruvestruktur:</u> I forbindelse med større infrastruktur-prosjekter ser DMF også etter potensielle problemstillinger tilknyttet gamle gruve-strukturer. Den aktuelle delstrekningen A-B nord, og i mindre grad delstrekning A-B midt, kommer nært Lien jerngrube/Lia mangan-, jern-titanforekomst. DMF/Bergvesenet har ikke registrert aktive sikringstiltak for forekomstområdet Lia som krever tilsyn. Men deres database er ikke uttømmende for dette området. Det er her	Ikke alle forekomstene som nevnes av DMF er innenfor planområdet som det er varslet oppstart av. <u>Gruvestruktur:</u> ROS-analysen vil registrere risiko for skade på gruve. Naturressurser vil i sin KU se på de naturressursene som ligger i kjente databaser og tar evt. kontakt direkte kontakt med NGU. <u>Massebalanse:</u> Massebalansen er en faktor som har vært i vurderingene av korridor helt fra silingsfasen. Nye Veier ber kommunene komme med ønske og behov for masser slik at en kan ta høyde for dette i videre planlegging. Det er startet opp et eget forskningsprosjekt i regi av Nye Veier som skal se på bruken av lokal stein i vegbyggingen.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			noe konflikterende rapportering for Lia/Lien, som av NGU sin rapport viser til en mindre gruve, men potensielt viser til feil lokalitet. På denne bakgrunn råder DMF å kontakte NGU direkte for videre informasjon for Lia/Lien, og derfra ser an behov for ytterligere vurderinger for Lia/Lien. Ved Skofteland i Lindesnes er det registrert grus- og pukkressurser i tilknytning til de foreslåtte trasévalgene. Forekomstområde for pukk er registrert med høyere lokal viktighet enn de to grusressursene. Skofteland er registrert med pukkverk i drift. Massebalanse: DMF anbefaler for øvrig å se masseoverskudd som potensiell ressurs i et noe mer langsiktig perspektiv for de aktuelle kommunen. DMF anbefaler derfor masseoverskuddets potensiale som byggeråstoff kartlegges og eventuelt inngår i videre planlegging.				

4.2. Lag, organisasjoner og lokale foreninger

Tabell 2 - Logg over innspill til lag, organisasjoner og lokale foreninger.

Nr	Merknad	Dato
1	GE Healthcare Lindesnes fabrikker	12.10.2018
2	Kirken	15.10.2018
3	Lindesnes sør viltlag v/ Torstein Andersen	23.10.2018
4	Lindesnes vilt vald vest/Jaktleder Roland, ÅS og Stiland jaktlag. v/Rolf Arne Holte (DINE39)	28.10.2018
5	Skofteland jaktlag	31.10.2018
6	Norges Bondelag Agderkontoret	31.10.2018
7	Agder Energi Nett AS	01.11.2018
8	Styret i Buhølen og omegn vel	02.11.2018
9	Stensland-Sandnes jaktlag	03.11.2018
10	Lindesnes KFUK KFUM Speidere	04.11.2018
11	Foss Jaktlag v/ Trond Vidar (Styre) (DINE39)	04.11.2018
12	Sjølingstad jaktlag v/Egil Johnsen (DINE39)	04.11.2018
13	Østbygda jaktlag	05.11.2018
14	Norges lastebileier forbund	05.11.2018
15	Forum for natur og friluftsliv Agder	05.11.2018
16	Naturvernforbundet i Mandal v/Gunnar Ervik	05.11.2018
17	Naturvernforbundet i Mandal v/ Råmund Steinsvåg	05.11.2018
18	Norsk maritimt museum	06.11.2018
19	Naturvernforbundet i Agder v/Peder Johan Pedersen, Fylkesleder	06.11.2018

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
1	Lindesnes	GE Healthcare Lindesnes fabrikker	Svært viktig at tilførselsvei til og fra E39 i Lindesnes plasseres strategisk i forhold til veiforholdene ut til Spangereid og bedriften [GE Healthcare]. Dagens FV460 holder en standard som er en utfordring for bedriften, har stort antall tungtransporter og deriblant farlig gods. Fremtidige prognoser viser at dette vil øke betraktelig i kommende år. Utbedring av dagens FV460 er ikke formålstjenlig, og mener i likhet med kommune og fylkeskommune at det kun er en ny trase som er aktuelt. Derfor svært viktig at tilførselsvei sees opp mot en fremtidig ny trase for FV460, og da er Udlandsområdet det som er mest aktuelt. Som en Serveso (stor-ulykke) bedrift avhengig av forutsigbarhet og gode rammevilkår, også når det	Innspillet tas til orientering. I planarbeidet er det gjennomført en egen tilleggsutredning av konsekvensene for næringstrafikken til Spangereid i forhold til kryssplassering og en eventuell ny fv. 460 mellom Spangereid og E39 ved Osestad / Udland. Det er gjennomført transportmodellberegninger og en forenklet nytte-kostnadsanalyse for å belyse konsekvensene. Det er også utført en følsomhetsberegning for å belyse konsekvensene ved økt aktivitet på Spangereid.	Ingen	x	x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			kommer til infrastruktur til og fra bedriften. Gjelder for varetransport, men også en trygg arbeidsvei for ansatte. Også tidligere gitt synspunkter til Nye Veier via Sweco på «mernytte» ved valg av Udlandsområdet som tilførselsvei på ny E39. I den forbindelse gitt faktaopplysninger om bedriften, samt fakta om antall transporter, fremtidige prognoser, risikoforhold m.m.				
2	Alle	Kirken	Bispedømmets kirker berøres ikke av foreslåtte korridorer. De antar at høye brospenn vil være synlige over strekningen og ønsker å uttale seg etter hvert som den visualiseres.	Innspillet tas til orientering og Den norske kirke vil være en høringspart videre i planprosessen.	Ingen		x
3	Lindesnes	Lindesnes sør viltlag v/ Torstein Andersen	Mener viltlaget blir veldig berørt når det gjelder framtidige adkomst for hjortevilt sør for denne planlagte E39 fra Nye Veier. Viltlaget strekker seg fra kommunegrense Lyngdal/Lindesnes vestover, og til øst Stensland/Fardal østover.	Det er gjennom innspill og utredningsarbeidet blitt tydelig at flere vilttrekk krysses av korridorene. Det er gitt mange innspill på trekkveier, både lokale trekkveier og større regionale trekk som forbinder beiteområder i indre skogområder med	Ingen		x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			Den nye planlagte veien vil jo få store konsekvenser for hjorteviltet fra Vigeland og til Lyngdals kommunegrense, både på nordsiden og sørsiden av planlagt ny E39. Eksisterende E39 sammen med den planlagte nye veien gjør det jo ikke noe bedre når det gjelder krysninger for hjorteviltet fra nord til sør i deres område. Mener at tunnelalternativet gjennom Haddelandsheia er det eneste alternativet. Resten av traseen videre østover må ha rikelig med viltunderganger/-overganger. En eventuell tilførselsveg til Udland gjennom dette området, vil være svært uheldig. Begrunnes med at traseen legges i et kjerneområde for hjorteviltet. Håper at Nye Veier i planleggingen av ny E39, vil vurdere innspillene videre i	kystområder. I forslag til reguleringsbestemmelser er det stilt krav om ytterligere detaljkartlegging av faunapassasjer i forbindelse med detaljreguleringen, og endelig detaljering skal gjøres i samråd med berørt fagmyndighet og lokalkjente personer med viltkompetanse. Tas til orientering. Tas til orientering. Alle innspill som har kommet inn i forbindelse med planarbeidet er blitt vurdert. Nye Veier vil invitere til videre dialog i planarbeidet.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			planleggingen av den nye firefeltsveien/tilførselsveien i deres område.				
4	Lindesnes	Lindesnes vilt vald vest v/ jaktleder Roland, Ås og Stiland jaktlag v/ Rolf Arne Holte	Ønsker korridor c-d syd da den har lengst tunnel. Dette for å ta mest hensyn til viltet i dette området. Har merket opp viltsprang som Vilt Vald Vest er blitt tipset om rundt ny E39 trasé. Er ikke sikker på om sprang fra Audnaelva og mot Hovstøl ligger helt riktig, men påpeker at det må være overgang på denne heia. Det er mye vilt som trekker fra dalene inn forbi ny trasé og ut til Tjødna, spesielt rådyr som drikker i Tjødna. Stien over jordet og ut til Tjødna er mye brukt (se markering). Markering ved Landåstjødna. Dette er et godt brukt sprang spesielt for elg både hvor de krysser syd nord men også syd vest.	Tas til orientering. Takk for innspill til vilttrekk. Disse innspillene er tatt med inn i planarbeidet og i konsekvensutredningen. Det er gjennom innspill og utredningsarbeidet blitt tydelig at flere vilttrekk krysses av korridorene. Det er gitt mange innspill på trekkveier, både lokale trekkveier og større regionale trekk som forbinder beiteområder i indre skogområder med kystområder. I forslag til reguleringsbestemmelser er det stilt krav om ytterligere detaljkartlegging av faunapassasjer i forbindelse med detaljreguleringen, og endelig detaljering skal gjøres i samråd med berørt fagmyndighet og lokalkjente personer med viltkompetanse.	Ingen		x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			Merknad solhellerstemmen. Spranget går i dalsøkket mellom stemmen og Landåstjødna. Sprangretning er hovedsakelig syd nord, men går også nord for Solheller stemmen og vestover mot enden av lille Faksevann. Merknad til vestsiden lille faksevann. Det går et stort sprang fra Stilandsvegen som følger høydedragene utover. Det er flere sprang (elg og hjort) som ender ved utløpet av lille Faksevann. Merknad litt vest for store Faksevann. Ikke helt sikker på om dette ligger riktig, men det går viktig sprang på vestsiden av store Faksevann som kommer fra Ås toppen via Hola fjellet. Det kommer også sprang fra Heddan og ned, som igjen krysser på vest siden av Store Faksevann. Er mye trekk i dette området i retning Steggedalen. Er mye hjort som holder seg i området (ble sett flokker med				

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			hjort på 6 dyr ifølge under jakta). Merknad Banken. Blitt fortalt at det går et sprang fra Heddan og mot banken og videre mot Steggedalen. Godt område for hjort. For jaktlagene i aktuelt område er det mest gunstig å legge trassen i korridor c-d syd. Dette da tunnel-løsning er meget gunstig for viltet, med tanke på å få en bredere korridor å flytte seg på en i normal viltovergang. Både Foss jaktlag, Roland, Ås og Stiland jaktlag og Østbygda jaktlag berøres av ny E39. Ved denne traséen blir Foss sitt terreng delt i 2 fra Audnaelva og til Hovstøl. Adkomsten til en del av terrenget mot Hovstøl blir også dårligere. For Roland, Ås og Stiland jaktlag er c-d syd gunstig da den vil gå i utkanten av terrenget. Ved bu myra og inn til Landåstjødna blir jaktlaget				

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			berørt av nye E39, men fortsatt i utkanten av terrenget. For Østbygda jaktlag får de terrenget delt i 2 ifra Solhellestemmen og mot Banken. Delen av terrenget som bli liggende på nordsiden av E39 blir utilgjengelig for dem.				
5	Lindesnes	Skofteland jaktlag	Innspillet gjelder midtre/nordre trasé fra Grundelandsvannet til Audnaelva. **Jakt og vilt** Her blir jaktterrenget delt som vil bety store endringer i kvote (elg og hjort) og terrengutnyttelse. En fylling over Naudemyren vil beslaglegge hele myra som vil gjøre terrenget unyttig for jaktlaget. Dette området omfatter en størrelse på 500 og 1000 mål og er et av de beste områdene for hjortvilt og hekking av fugler som vil bortfalle. **Skoftedalen**	Jakt og vilt: Takk for innspill til vilttrekk. Disse innspillene er tatt med inn i planarbeidet og i konsekvensutredningen. Det er gjennom innspill og utredningsarbeidet blitt tydelig at flere vilttrekk krysses av korridorene. Det er gitt mange innspill på trekkveier, både lokale trekkveier og større regionale trekk som forbinder beiteområder i indre skogområder med kystområder. I forslag til reguleringsbestemmelser er det stilt krav om ytterligere detaljkartlegging av faunapassasjer i forbindelse med detaljreguleringen, og	Ingen		x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			Ønsker at det sees på andre alternativer ved Skoftedalen. En bro i stedet for fylling ville etter deres syn være en god løsning. Ville være til minst skade for både terreng og miljø og all ferdsel for vilt og mennesker kunne fortsette som før. Viltoverganger vil også kunne bortfalle på den nye veien i dette området. Jaktlaget ønsker å bli brukt som en ressurs for planlegging av viltoverganger i området.	endelig detaljering skal gjøres i samråd med berørt fagmyndighet og lokalkjente personer med viltkompetanse. Skoftedalen: Tas til orientering. En så stor fylling vil ha konsekvenser for både de som bor i nærheten, dyrelivet og friluftsliv. Konsekvensene er utredet i KU-en og avbøtende tiltak beskrevet i YM-plan. Hensikten med områdereguleringen er å avklare korridor for ny E39. Områdereguleringen fastsetter prinsipper for bruk og vern av arealer, hensynssoner og fastsetter rammene for videre detaljering i neste planfase. Detaljreguleringen vil avklare hvor veitiltaket med tilhørende anlegg plasseres innenfor den avsatte korridoren og detaljene rundt veitraseen. Nye Veier vil invitere til videre dialog i planarbeidet.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
6	Alle	Norges Bondelag Agderkontoret	Har ca. 1150 medlemmer og har som formål å «samle alle som er, eller kjenner seg knyttet til bondeyrket, fremme felles saker, trygge landbruket og ivareta bygdenes økonomiske, sosiale og kulturelle interesser». Representerer den gruppen av grunneiere som i størst grad har sin næringsvirksomhet på de arealer som blir påvirket av nye vegtraseer. **Jordvern** Opptatt av at jordvernhensynet løftes høyt og tydelig, tidligst mulig i prosessen. Savner tydelig omtale av jordvernet i kap. 2.1 om rammer og nasjonale føringer i planprogrammet. Viser til vedtak i Stortinget om maks antall dekar som kan omdisponeres årlig og politiske føringer i Meld.St. 33 Nasjonal Transport plan 2018-2029. Ber om at disse føringer kommer	Tas til orientering. Jordvern: Planprogrammet er endret under kap. 2.1.3. Nasjonal jordvernstrategi er lagt til i listen. Dyrket jord: Det er i konsekvensutredningen utarbeidet et arealregnskap, en oversikt over estimert tap av jordbruksarealer i de ulike alternativene. Arealtallene er estimater som kan endre seg i neste plannivå, og tallene kan bare brukes til å skille alternativer fra hverandre, ikke til å si nøyaktig hvor stort arealtapet vil bli til slutt. Hovedhensikten med områdereguleringen er å velge en korridor for ny E39. Detaljer rundt kryssløsninger, lokalveier og landbrukskryssinger utformes først i neste planfase. Planprogrammet er endret under Naturressurser: Planprogrammet endres på pkt 6.6.5 – Naturressurser og	Planprogrammet: Pkt 2.1.3 Planprogrammet: Pkt. 6.6.5	x	x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			tydeligere fram i kap 2.1 i planprogrammet. **Dyrket jord** Høyst nødvendig at konsekvenser for dyrka arealer i de korridorer, inklusive kryss, nødvendige lokalveger og anleggsområder, som velges, og seinere detaljplanlegges må utredes grundig og holdes på et minimum. Ber om at det utarbeides gode arealregnskaper for alle korridoralternativer under arbeidet med KU. Ber om at det i planprogrammet beskrives: - At kun korridorer der konsekvenser for dyrka mark anses som minimale vurderes for nærmere utredninger. - At det gjennomføres detaljerte arealregnskaper i arbeidet med konsekvensanalyser for jord- og skogarealer for	kulepunkt Jordbruksområder. Det spesifiseres at utredningen for dette fagtemaet skal avklare virkninger som tiltaket har ift. tap eller forringelse av produksjonsarealer. Det skal og foretas en kartlegging av potensielle nydyrkingsområder for eventuell flytting av den landbruksjord som blir berørt av tiltaket. I utredningen vil det gjøres noen overordnede vurderinger av prinsipper og potensial for kompensasjonstiltak gjennom jordflytting. Detaljer rundt krysssløsninger, lokalveier og landbrukskryssinger utformes først i neste planfase. <u>Drikkevannskilder</u> Drikkevann er utredet *i konsekvensutredningen, se KU Fagrapport Naturressurser* og *KU Tilleggsutredning Drikkevann*.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			alle relevante korridorer. - At vegtekniske løsninger (eks. tunneler, miljøtunneler, broer og kryss) velges der dette kan gi positiv effekt på ivaretakelsen av dyrka mark - At det også registreres matjord over større arealer der det planlegges kryss. Vet at interessen for å etablere næringsarealer nær nye vegkryss er stor. - At det skal utarbeides planer for håndtering og ivaretakelse av matjord som må fjernes permanent eller midlertidig. Må legges til rette for lagring og/eller etablering av ny jord på en faglig forsvarlig måte. Ber om at drikkevannskilder gis betydelig vekt når forskjellige	<u>Vannforurensning: Er</u> utredes som en del av fagtema Naturmangfold (virkninger for naturmiljøet) og fagtema Naturressurser (drikkevann) og i ROS analysen. Informasjon om annet lovverk tas til orientering <u>Medvirkning:</u> Tekst om medvirkning og samarbeid i planprogrammet er ikke endret. Nye Veier vil fortsette med å invitere til dialog videre i planarbeidet. <u>Grunnerverv:</u> Disse temaene tilhører neste planfase og er derfor ikke omtalt i planprogrammet.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			hensyn skal veies opp mot hverandre. Ny veg må planlegges slik at drikkevann påvirkes minimalt. Oppdatert kunnskap om effekter av mikroplast og veisalt må vektlegges. **Medvirkning** Ber om at medvirkning og samarbeid beskrives enda tydeligere i planprogrammet, og gjerne slik at Bondelaget lokalt og regionalt inviteres til dialog underveis i arbeidet. Kan bidra med god lokalkunnskap. **Grunnerverv** Bør allerede i planprogrammet framgå hvordan utbygger tenker å opptre overfor berørte grunneiere og hvordan innløsning, erstatningsspørsmål og avbøtende tiltak tenkes gjennomført. Viser til Nye Veier AS sin brosjyre «Grunnerverv» og til Statens Vegvesens «Etiske retningslinjer for grunnerverv» (Håndbok R730).				

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
7	Alle	Agder Energi Nett AS (AEN)	Har etter energiloven områdekonsesjon i Mandal, Lindesnes og Lyngdal kommune. Har en rekke energianlegg som kommer i konflikt med planlagte traseer. I god tid før utbygging må det avklares hvordan nye anlegg i planområdet skal forsynes med elektrisk strøm. Må avklares i hvilken grad eksisterende ledninger/kabler evt. kan benyttes, om nye ledninger/kabler må legges og om det er behov for ny(e) nettstasjon(er). Kraftledninger og kabelanlegg bygget etter anleggskonsesjon er i hovedsak unntatt fra Plan- og bygningsloven, og for disse kan det derfor ikke vedtas planbestemmelser eller vilkår som del av reguleringsplan for andre tema. Utgangspunkt er derfor at kraftledninger ikke skal inntegnes som et arealformål i en plan, men bør	Tas til orientering. Hensikten med områdereguleringen er å avklare korridor for ny E39. Områdereguleringen fastsetter prinsipper for bruk og vern av arealer, hensynssoner og fastsetter rammene for videre detaljering i neste planfase. Detaljreguleringen vil avklare hvor veitiltaket med tilhørende anlegg plasseres innenfor den avsatte korridoren og detaljene rundt veitraseen. Det er naturlig å ta kontakt med Agder Energi Nett når detaljene er noe mer avklart.	Ingen		x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			innarbeides som hensynssone (faresone).				
8	Lindesnes	Styret i Buhølen og omegn vel	Forstår og er enige at det trengs en ny og bedre vei mellom Kristiansand og Sandnes. Slikt stort prosjekt vil selvfølgelig gå ut over visse bygder, områder, enkeltpersoner og ikke minst naturen. De bekjent, vil 1-2 husstander i «Buhølen og omegn vel» miste sine hus pga. denne veien (broen over dalen). Skulle selvfølgelig ønske at det ikke hadde skjedd, og at veien hadde kommet en annen plass slik at det ikke går ut over deres område, deres natur og deres medbeboere. Nå ser det jo ut som om veien og broen sannsynligvis vil passere dalen her, ønsker inderlig at det tas hensyn til at dette gjøres skånsomt som overhodet mulig ovenfor området, mennesker, natur, dyr og fisk.	Tas til orientering. Konsekvensutredning av de alternative veikorridorene gjennomføres med utgangspunkt i metode beskrevet i Statens vegvesens håndbok V712. Det vil ikke være mulig å unngå negativ påvirkning på landskaps-, kultur-, friluftsliv- og naturverdier ved et slikt tiltak som 4-felts motorvei, men i henhold til tiltakshierarkiet i håndbok V712 vil disse reduseres så langt det er mulig. Tas til orientering. En så stor fylling vil ha konsekvenser for både de som bor i nærheten, dyrelivet og friluftsliv. Konsekvensene er utredet i	Ingen		x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			Veldig negative til nyheten om at det planlegges å fylle deler av Skoftedalen (Naudemyra) med stein og masse istedenfor den planlagte broen. Vil få mange unødvendige negative konsekvenser for de som vil få veien i øyesyn flere ganger daglig. Denne «stemmen» (fyllingen) vil sperre dyrene i området, Skofteland hadde en av de første hjortestammene her helt i sør, og det er fortsatt godt med dyr i området. Stor sjanse for at forholdene i en god gytebekk for anadrome fisk (sidebekk til Audnaelva) vil forringes og kanskje ødelegges. Vil miste et fint turområde og tilgang til et kulturminne i Lindesnes kommune (gamle Skoftelandkleivene). «Avrenning» fra denne 60 meter høye «stemmen» vil nok skape mye unødvendig forurensning for alle de private drikkevannskildene på Skofteland. Denne store «veggen/stemmen» vil	KU-en og avbøtende tiltak beskrevet i YM-plan. Hensikten med områdereguleringen er å avklare korridor for ny E39. Områdereguleringen fastsetter prinsipper for bruk og vern av arealer, hensynssoner og fastsetter rammene for videre detaljering i neste planfase. Detaljreguleringen vil avklare hvor veitiltaket med tilhørende anlegg plasseres innenfor den avsatte korridoren og detaljene rundt veitraseen.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			ødelegge og se stygg ut for alle som bor her samt de som passerer området og det vil i tillegg ødelegge mye av naturen i området. Håper Nye Veier går tilbake til det originale forslaget med en bro over Skofteland, da dette vil ødelegge langt mindre enn en stor fylling. Håper på et positivt resultat. Håper ellers at det vurderes et påkjøringsfelt på toppen av Fuskeladskleivene, slik at de som sannsynligvis får veien i nabolaget får en mulighet til en påkjøring i nærheten.				
9	Lindesnes	Stensland-Sandnes jaktlag	Dersom ny E39 trase mellom Faksevann og Bjeddansvannet (kalt Osestadvannet i Nye Veiers modell) ikke blir forsynt med tilstrekkelig antall viltunder-/overganger, ser de svært alvorlig på framtida for en levedyktig storviltbestand i området sør for ny E39. Jaktlaget er på 13000 daa, og utgjør det største av jaktlagene	Tas til orientering. Det er gjennom innspill og utredningsarbeidet blitt tydelig at flere vilttrekk krysses av korridorene. Det er gitt mange innspill på trekkveier, både lokale trekkveier og større regionale trekk som forbinder beiteområder i indre skogområder med kystområder. I forslag til	Ingen		x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			i Lindesnes Storvald Sør, som ligger mellom ny E39 i nord, Tarvannet i øst og Lehnefjorden i vest. Jaktlaget hadde i jaktsesongen 2017 39 registrerte jaktdøgn og der ble sett kun 1 elg. Ser i år (2018) ut for noe bedring på elg, mens hjortebestanden er forholdsvis god. Avstanden mellom Faksevannene og Bjeddansvannet er på ca. 3,5 km, denne strekningen er helt nødt til å bli forsynt med tilstrekkelig med muligheter for viltpassasje. Burde være ganske innlysende hvor viktig denne strekningen er mhp. Mulighetene for spesielt storvilt å kunne passere mest mulig naturlig. Alle jaktlagene sør for E39 i dette området er helt avhengig av det. Forslag til plasseringer av viltunder-/overgang angitt fra øst: 1. I område Faksevann	reguleringsbestemmelser til områdereguleringen er det stilt krav om ytterligere detaljkartlegging av faunapassasjer i forbindelse med detaljreguleringen, og endelig detaljering skal gjøres i samråd med berørt fagmyndighet og lokalkjente personer med viltkompetanse. Det ble avholdt et eget møte med Jaktlaget i forbindelse med åpen kontordag i oktober 2018.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			2. Midt mellom Faksevann og Banken (noe usikre på hvor trekket går her) 3. Like nord for Banken 4. Like øst for Bjeddansvannet 5. Tunnel vest for Bjeddansvannn blir en god løsning i området Haddelandsheia Viktig å påpeke at påkjørselstrase mellom Udland og Svartetjønna krysser det viktigste trekkområdet for elg og hjort i deres jaktlag. En påkjørselstrase i dette området ville vært svært uheldig plassering for deres jaktlag.				
1	Lindesnes	Lindesnes KFUK KFUK Speidere	Ser at traseen for ny E39 kan komme til å gå omtrent rett gjennom speiderhytta som gruppen disponerer. Hytta ligger på ei halvøy i vannet Stemmen, på gnr 97, bnr 2 i Lindesnes. Ønsker konsekvensen for speiderhytta utredet og dialog	Forslag til områderegulering berører ikke Stemmen og speiderhytta.	Ingen		x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			rundt konsekvensene når den tid kommer.				
1	Lindesnes	Foss jaktlag v/ Trond Vidar	Utsiktpunkt ut over Sniksfjorden er et viktig turmål. Det er mange som tar turen opp til benken og bålplass. Gangveien fra Foss fører opp til utsiktspunktet og er en mye brukt turvei. Det er mye elg og hjort i dette området og derav et viktig jaktområde. Jaktkameraene er satt opp i området og viser viltet som trekker fra Skofteland/Valleheia. Foreslår viltovergang og undergang for turgåere, for å hensynta viltet og turgåere. Området som strekker seg fra Audna elv/ Skofteland/Valleheia og opp i heia på Foss (Monefjellet), er et aktiv og godt sprang for hjort og elg (storvilt). Der vilttrekket og forslag til ny korridor for E39 krysser er det ofte observert storvilt som trekker videre mot Fænemyr, Sørdalen,	Innspillet tas til orientering. Det er gjennom innspill og utredningsarbeidet blitt tydelig at flere vilttrekk krysses av korridorene. Det er gitt mange innspill på trekkveier, både lokale trekkveier og større regionale trekk som forbinder beiteområder i indre skogområder med kystområder. I forslag til reguleringsbestemmelser er det stilt krav om ytterligere detaljkartlegging av faunapassasjer i forbindelse med detaljreguleringen, og endelig detaljering skal gjøres i samråd med berørt fagmyndighet og lokalkjente personer med viltkompetanse.	Ingen		x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			Skolbergåsen. Dette lille arealet på ca. 5000, hvor vilttrekk og forslag til veikorridor krysser vest for Audnadalen, er svært viktig for jaktlaget. Mesteparten av storvilt har falt i området litt lenger nordvest for krysningspunktet. Det er et mindre dyretrekk som kommer fra Roland. Monefjellet har vakker utsikt mot Sniksfjorden og Vigeland, noe som betyr masse for oss her oppe. Her finnes både benk og bålplass og området er mye brukt av befolkningen spesielt fordi det er lett tilgjengelig både for gående og med bil. Foreslår over- og undergang i dette området slik at både friluftslivet og viltet hensyntas.				
1	Lindesnes	Sjølingstad jaktlag v/ Egil Johnsen	Angående tilfartsvei. Det er stor aktivitet når det gjelder fritidsaktiviteter i dette området. Det gjelder trening, bading og jakt. Når det gjelder jakt er det mye trafikk av	Tas til orientering.	Ingen		x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			diverse hjortedyr her. Med tanke på den lave bestanden av elg vi har her i sør er det meget beklagelig at den vil forverres. Det er flere betydningsfulle krysningspunkter for elg og hjort i denne traseen.				
1	Lindesnes	Østbygda jaktlag	Øst og vest for Stemmen i Lindesnes kommune er viktige krysningspunkt for all vilt til og fra Lindesneshalvøya. Østbygda jaktlag eier og jakter inn til og opp til Faksevann og vil miste areal hvis ny E39 kommer her.	Det er gjennom innspill og utredningsarbeidet blitt tydelig at flere vilttrekk krysses av korridorene. Det er gitt mange innspill på trekkveier, både lokale trekkveier og større regionale trekk som forbinder beiteområder i indre skogområder med kystområder. I forslag til reguleringsbestemmelser er det stilt krav om ytterligere detaljkartlegging av faunapassasjer i forbindelse med detaljreguleringen, og endelig detaljering skal gjøres i samråd med berørt fagmyndighet og lokalkjente personer med viltkompetanse.	Ingen		x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
1	Alle	Norges lastebileier forbund	For deres del er ikke trasevalg viktig. Ser på miljø og utslipp, trafikksikkerhet og tidskostnader som noen av de viktigste elementene i trasevalget. Viktigste faktorer for de er kortere transporttid/-avstand sammen med reduserte utslipp i form av redusert drivstoff. Vil foretrekke den traseen som best mulig vis oppfyller deres krav: - Traseen som er kortest i avstand - Mest mulig jomfruelig terreng for å ha fri ferdsel i byggeperioden - Minst mulig stigninger - Minst mulig kurvaturer - Hele strekningen må være 4-felts - At prosjektet gjennomføres helhetlig - At prosjektet gjennomføres på så kort tid som mulig.	Tas til orientering. Tas til orientering. Bakgrunnen for områdereguleringen er å finne den mest samfunnsøkonomiske lønnsomme veikorridoren mellom Mandal og Lyngdal øst. Tas til orientering.	Ingen		x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
1	Alle	Forum for natur og friluftsliv Agder	Generelt Foreslått at ny vei skal komme i et nytt område ift. dagens E39, derfor vil utbyggingen føre til store inngrep og negative konsekvenser for naturmangfold og friluftsliv i planområdet. Ved så stor utbygging, blir den samlede belastningen på naturmangfold og friluftsliv stor. Nye E39 skal i tillegg ha en vegstandard som fører til barriereeffekt og fragmentering. **Ikke-prissatte konsekvenser** Ber derfor om at det legges stor vekt på ikke-prissatte konsekvenser som naturmangfold og friluftsliv ved valg av veikorridor, og at man strekker seg langt i å tilpasse seg terreng og legge til rette for løsninger som kan virke avbøtende på konsekvensene for naturmangfold og friluftsliv. Forslaget til planområde omfatter både naturreservater, utvalgte naturtyper, deler av	Tas til orientering. <u>Ikke-prissatte konsekvenser:</u> I konsekvensutredningen skal fagtemaene for både prissatte og ikke-prissatte konsekvenser sees i sammenheng med hverandre. Dette innebærer at de enkelte fagtemaene blir brukt som kunnskapsgrunnlag for å kunne si noe om tiltakets samlede virkninger for miljø og samfunn. <u>Medvirkning:</u> Nye Veier vil invitere til videre dialog med interessenter i planarbeidet. <u>Kunnskapsgrunnlaget</u> anses tilfredsstillende for reguleringsplanfasen områderegulering der en skal vurdere veikorridorer opp mot hverandre. Kilder til kunnskap har vært offentlig tilgjengelige innsynsløsninger (nasjonale databaser), tilgjengelig litteratur om natur- og miljøforhold i området/regionen og tidligere konsekvensutredninger og	Planprogrammet: Pkt. 1.5. Pkt. 1.5.7		

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			det vernede vassdraget Lyngdalselva, og her er gjort observasjoner av flere rødlistearter. Alternative veikorridorer vil komme i konflikt med både natur- og friluftsinteresser, og ber om en grundig utredelse og mulighet for medvirkning fra frivillige interesseorganisasjoner i det videre arbeidet. **Medvirkning** Oppfordrer Nye Veier til å legge opp til aktiv medvirkning fra lokale interesseorganisasjoner underveis i planprosessen, spesielt i forhold til alternativer til veikorridorer. **Kunnskapsgrunnlaget** Ber om at det gjøres nye kartlegginger og grundige feltundersøkelser for å sikre at man oppfyller Naturmangfoldloven §§ 8 og 9. **Fremdriftsplan** Er bekymret for at en så rask planprosess vil føre til at beslutninger tas på grunnlag av dagens kunnskap om	konsekvensvurderinger for fagtema naturmiljø som er gjennomført innenfor samme område eller i nærliggende områder. Det er i tillegg samlet inn kunnskap fra lokale jaktlag, ressurspersoner i NOF, andre lokalkjente og fra kommunene. Fremdriften er justert. Planforslaget oversendes kommunene for 1. gangs behandling i april 2019. Vilt: Det er gjennom innspill og utredningsarbeidet blitt tydelig at flere vilttrekk krysses av korridorene. Det er gitt mange innspill på trekkveier, både lokale trekkveier og større regionale trekk som forbinder beiteområder i indre skogområder med kystområder. I forslag til reguleringsbestemmelser er det stilt krav om ytterligere detaljkartlegging av faunapassasjer i forbindelse med detaljreguleringen, og endelig detaljering skal gjøres i samråd med berørt			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			naturmangfold og friluftsinteresser. Vet at det er store mangler i kunnskapsgrunnlaget for naturmangfold på generell basis, og at det må legges opp til at det gjøres nye undersøkelser i forbindelse med konsekvensutredningene slik at man sikrer at man har best mulig kunnskap. Må gjøres i løpet av våren og sommeren, foreslår at man ikke gjør ferdig planforslaget før dette er gjennomført. Høring av planforslag kan gjennomføres oktober 2019, og sluttbehandling av plan i kommunestyrene gjøres i mars 2020. Må legges opp til 2. gangs høring av endringer som gjøres etter høring av planforslag. **Vilt** Innspill til planområdet foreslått av Nye Veier må legge til rette for viltoverganger der hjortevilt har sine naturlige trekkorridorer i dag, for å redusere barriereeffekten, og	fagmyndighet og lokalkjente personer med viltkompetanse. <u>Vannforekomster og forurensning:</u> Utredes som en del av Naturmangfold (virkninger for naturmiljøet) og Naturressurser (drikkevann) og i ROS analysen. Informasjon om annet lovverk tas til orientering Vannforskriften: Vannforekomstene vurderes i KU-en. I YM-planen beskriver overvåkning og tiltak. Naturmangfold: Konkrete mål for veianleggets påvirkning på naturmangfoldet er ett av fem ikke-prissatte temaene som utredes i henhold til Håndbok V712. Konsekvensene for faget utredes i KU-en. Det vil ikke være mulig å unngå negativ påvirkning på naturverdier, men i henhold til tiltakshierarkiet vil disse reduseres så langt det er mulig.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			for å forhindre fragmentering av leveområdene. **Vannforekomster** Berører flere vannforekomster som vil bli påvirket både gjennom de fysiske inngrepene ved veiutbygging, men også gjennom at den kjemiske vannkvaliteten og dermed også miljøtilstanden forringes. Finner også fire vann som Mandal kommune bruker som drikkevannskilde; Ommundsvatnet, Homsvatnet, Skadebergsvatnet og Møglandsvatnet. I følge drikkevannsforskriften er det forbudt å forurense drikkevann, og dette forbudet omfatter alle aktiviteter og også for vanntilsiget. Møglandsvatnet er i tillegg en rik kulturlandskapssjø med lokal verdi (Naturbase). De andre tre drikkevannskildene er del av Sjølingstadbekken (Vann-nett.no) som renner ut i terskellfjorden Skogsfjorden.	Tas til orientering. Tas til orientering. Tas til orientering. Tas til orientering.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			Forurensning av dette vassdraget vil derfor også kunne føre til redusert vannkvalitet i Skogsfjorden. Ved Audnedalen, Lene og Herdal vil veiutbyggingen berøre viktige naturtyper som rik edelløvskog og gammel fattig edelløvskog. I Audnedalen er dette større områder, og derfor ekstra viktig å ta vare på da det ofte er små arealer igjen av slike naturtyper igjen på Agder. Ved Gåseland er det et stort statlig sikret friluftsområde med regionalt bruk, og verdsatt til svært viktig (Naturbase). Her er gode fiskevann, og Lindesnes JFF sitt friluftslivanlegg på Gåseland brukes til barne- og ungdomsarbeid i NJFF. Nye Veier legger planområdet for ny E39 svært nær disse områdene i sør, og derfor er det viktig at man ser på muligheten for å legge veien i tunnel eller legger opp til støyreduserende tiltak slik at	Tas til orientering.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			verdien for friluftslivet ikke forringes ved veiutbyggingen. Mandal kommune har gjennomført kartlegging og verdisetting av friluftsområder, og temakart som følger kommuneplanen. Sørlige korridoren [AB syd] som foreslås som planområde av Nye Veier kommer svært nær det viktige friluftsområdet mellom Håland og Helland/Spetteland. Dersom dette alternativet velges, er det viktig at man ser på muligheten for å legge veien i tunnel eller legger opp til støyreduserende tiltak slik at verdien for friluftslivet ikke forringes ved veiutbyggingen.				
1	Mandal	Naturvernforbundet i Mandal v/ Gunnar Ervik	**Krav til helsekonsekvensutredning** Henviser til planprogrammet hvor det står at det ikke kan stilles krav til helsekonsekvensutredning etter folkehelseloven §11, siden planarbeidet blir konsekvensutredet på teamene	Utredning av helsekonsekvenser inngår som en del av konsekvensutredningen som utarbeides i forbindelse med områdereguleringen. Drikkevann er utredet under fagtema Naturresurser i konsekvensutredningen og det	Ingen		x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			som skal omtales i en helsekonsekvensutredning. Vil be Bystyret stille krav til at Nye Veier foretar en helsekonsekvensutredning. Henviser til lovens krav § 11 Helsekonsekvensutredning i Folkehelseloven. Dette da den mest anbefalte traseen går rett over Ommundsvann, som utgjør byens drikkevannskilde. **Stort varslingsområde** Påpeker usikkerheten knyttet til bredden på korridor som båndlegges for regulering og at denne per nå er veldig stor (3km). Vanskeliggjør naturvernforbundets arbeid med å kommentere enkeltheter på nåværende tidspunkt og forutsetter å komme tilbake til deres syn på trasévalg ved neste høringsperiode i 2019. **Hovedplan for vannforsyning** Stiller seg bak punkt 2.6.1 om at hovedplanen for vannforsyning må revideres hvis det velges en annen trasé	har vært stort fokus på dette i planarbeidet. I tillegg er det utarbeidet en tilleggsutredning som tar for seg drikkevann. Utredningen avklarer konsekvenser knyttet til reduksjon i drikkevannets kvalitet og risiko for potensiell forurensing av vannkilden. Dette følges også opp i ROS analysen. <u>Stort varslingsområde:</u> Nye Veier vil invitere til videre dialog i planarbeidet, og Naturvernforbundet vil få anledning til å komme med merknad til planforslag når dette blir lagt ut på offentlig ettersyn. <u>Hovedplan for vannforsyning:</u> Tas til orientering. Tiltaket berører i mindre grad nedbørsfelt til drikkevann når Ommundsvannet foreslås erstattet med Møglandsvannet som suppleringskilde. I forslag til bestemmelser er det stilt et rekkefølgekrav om at ny			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			enn den i gjeldene KDP. Poengterer at de vil be Bystyret sørge for at det ikke blir vedtatt en trasé for ny E39 som går i området ved byens drikkevann eller berører nedslagsfelt, før en ny hovedplan for vannforsyning til den nye Lindesnes kommune er på plass. Mener det her bør innarbeides rekkefølgebestemmelse. **EU's krav til drikkevannskvalitet** Påpeker også at planen må være i samsvar med EUs nye og strenge krav til drikkevannskvalitet. Henviser til SVVs egen rapport om fare for forurensning av byens drikkevann som veien medfører (se merknaden for link). Henviser også til silingsrapporten hvor det står at klimautslipp ikke ble så utslagsgivende som først antatt, mens drikkevann ble ansett som løsbart. Fremstår for Naturvernforbundet som ren påstand basert på lettvinte	suppleringskilde skal etableres før den gamle settes ut av funksjon. <u>EU og drikkevannskvalitet:</u> EU's krav blir implementert gjennom norske lover og forskrifter. Planarbeidet må forholde seg til det som til enhver tid gjelder av regler; altså vannforskriften og drikkevannsforskriften. Drikkevann: Utredes under fagtema Naturresurser i konsekvensutredningen og vil ha stort fokus i dette planarbeidet. Utredningen skal avklare konsekvenser knyttet til reduksjon i drikkevannets kvalitet og risiko for potensiell forurensing av vannkilden. Dette følges også opp i ROS analysen. <u>Forurensning:</u> I prosjektet er det lagt til grunn fartsgrense 110 km/t på ny E39. ROS analysen vil omtale drikkevann som ett av temaene, da med hensyn til forurensing og reduksjon av mengde og			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			holdning i strid med det som fremkommer av rapporten til vegvesenet. **Forurensning** Stiller seg spørrende til fartsgrensen det legges opp til på 120 km/t, da senere forskning har rettet et kritisk søkelys mot spredning av mikro- og nanoplast fra bildekk, og at spredningen øker ved høyere hastighet. Med våtere og villere klima vil denne spredning lett finne veien til vassdrag i område. Ønsker en rapport på hvordan Nye Veier vil håndtere problemet. **Paris-avtalen** Savner likeledes en analyse av hvordan denne veibyggingen står ift. Norges forpliktelser gjennom Paris-avtalen. **Hensynet til LNF-områder** Hensynet til LNF-områder er vagt formulert i planprogrammet. Påpeker viktigheten av å hensynta landbruksdriften og friluftslivet	kvalitet. ROS analysen vil derfor påpeke at det er påkrevd med tiltak for å ivareta drikkevannskvaliteten, men tiltakene vil ikke bli detaljert ut i denne planfasen. <u>Paris-avtalen:</u> Dette er en problemstilling som må løftes høyere opp enn å ta det enkeltvis på hver parsell. Bakgrunnen for områdereguleringen er å finne den mest samfunnsøkonomiske løsningen mellom Mandal og Lyngdal øst. <u>Hensynet til LNF-områder:</u> Sammenstillingen av prissatte og ikke-prissatte konsekvenser skal gi en systematisk og etterprøvbar vurdering av de ulike virkningene som er vurdert under hvert fagtema. Fagtemaene skal i denne delen av konsekvensutredningene ses i sammenheng med hverandre. Dette innebærer at de enkelte fagtemaene blir brukt som kunnskapsgrunnlag			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			i området, slik at disse blir mest mulig uforstyrret. **Rekkefølgebestemmelse til utredninger** Viser til punkt 6.6.2 hvor det står at man skak utrede teamet friluftsliv/by- og bygdeliv. Skal denne utredningen ha noen verdi mener Naturvernforbundet i Mandal at det bør knyttes en rekkefølgebestemmelse til utredningen, slik at den foretas før den endelige traseen velges. Det samme gjelder utredningene omtalt i 6.6.3 Naturmangfold og 6.6.5.	for å kunne si noe om tiltakets samlede virkninger for miljø og samfunn. <u>Rekkefølgebestemmelse til utredninger:</u> Konsekvensutredningen ender opp i en samlet vurdering av prissatte og ikke-prissatte konsekvenser (samfunnsøkonomisk analyse) der utredning av temaene friluftsliv / by- og bygdeliv samt naturmangfold inngår. Med bakgrunn i denne sammenstillingen skal de ulike alternativene rangeres. Nye Veier skal med grunnlag i de gjennomførte utredningene komme med en begrunnet anbefaling om tiltaket (valgt(e) alternativ) bør gjennomføres eller ikke.			
1	Mandal	Naturvernforbundet i Mandal v/Råmund Steinsvår	Nytt lakseførende vassdrag og restaureringsprosjekt Naturvernforbundet opplyser om at det i Mandal jobbes med å gjenåpne det anadrome strekket av Sjølingstadvassdraget	Tas til orientering.	Ingen		x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			oppstrøms dagens vandringshinder i Stuvann. Målet er å få laksen helt opp til toppen av vassdraget. Informere om at Sjølingstadbekken er den viktigste og mest produktive sjøørretbekken i Mandal og at denne vil få økt produksjonsarealet dramatisk gjennom prosjektet. Gjør også oppmerksom på at Naturvernforbundet og Sjøørretklubben er engasjert i flere pågående restaureringsprosjekter i Mandalselva. Sodelandsbekken er en av prosjektbekkene som risikerer å bli ødelagt av veiutbyggingen og naturvernforbundet ber derfor dialog i tiden fremover for å avklare hvordan dette i detalj kan løses best mulig. Se vedlegg til merknad for: • Notat om fjerning av menneskeskapt vandringsbarriere for å gjenåpne for vandring	Tas til orientering. Naturvernforbundet vil inviteres til videre dialog i planarbeidet.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			av anadrom fisk ved Sjølingstad Uldvarefabrik • Sjølingstadvassdraget – Mandal – vurdering av oppgangstiltak for laksefisk				
1	Alle	Norsk maritimt museum	Veien vil krysse vann ved flere punkter. Må påregnes at NMM vil sette krav om gjennomføring av arkeologiske registreringer der tiltak i vann kan komme i konflikt med vernede kulturminner. Det er hensiktsmessig å gjennomføre eventuelle undersøkelser etter at traseen er fastsatt og hvor eventuelle utfyllinger, nye broer eller andre inngrep vil komme. Ber derfor om, på dette nivået, å bli holdt oppdatert i planarbeidet.	Tas til orientering.	Ingen		x
1	Alle	Naturvernforbundet i Ager v/ Peder Johan Pedersen	Forutsetter at trasevalg er åpent og skal komme som en konsekvens av utredningsarbeidet. Viser til uttalelser på folkemøtene 16.-18. november «Vi har ikke mange konklusjoner … og ingen valg er gjort».	<u>Trasevalg og gjeldende kommunedelplaner:</u> Utredningene gjennomføres med utgangspunkt i metode beskrevet i Statens vegvesens håndbok V712 Konsekvensanalyser. Basert på sammenstilling av prissatte og	Planprogram: Pkt. 6.6.5	x	x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			Mener at kommunedelplanene utarbeidet av vegvesenet for strekningene Døle Bru – Livold (2015) og Fardal – Vatlandstunnelen (2016) ikke må oppheves. Mener at disse to planen må utgjøre et alternativ hvis det viser seg av konsekvensutredningen at traseen som det nå skal ses på har uakseptable miljø- og samfunnskostnader. Refererer til Nye Veiers forsikring om dette. Viser til avgjørelsen om avslag på søknad om konsesjon til å bygge Sandnes kraftverk i Lindesnes. Det er snakk om de samme områdene som Nye Veier nå ønsker ny trasé for E39. Mener at NVEs begrunnelse for nei til kraftverket er et viktig argument for ikke å velge en av de tre veitraséene som Nye Veier nå vil ha utredet.	ikke-prissatte konsekvenser skal alternativene rangeres. Nye Veier skal med grunnlag i de gjennomførte utredningene komme med en begrunnet anbefaling til ansvarlig myndighet (Mandal, Lindesnes og Lyngdal kommune) om tiltaket bør gjennomføres eller ikke. Gjeldende kommunedelplan blir evt. opphevet når en vedtatt områderegulering foreligger. Tas til orientering. <u>Ikke prissatte konsekvenser:</u> Sammenstilling av prissatte og ikke-prissatte konsekvenser skal gi en systematisk og etterprøvbar vurdering av de ulike virkningene som er vurdert under hvert fagtema.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			NVE konkluderte med at kraftverket ville få store, negative konsekvenser for vassdrag med anadrom laksefisk, forringe og føre til tap av nasjonale og regionale viktige biologiske verdier, påvirke vannføringen i et vernet vassdrag og påføre inngrepsfri natur endringer som i omfattende grad ville forringe nasjonalt viktige friluftsområder. **Ikke prissatte konsekvenser** Mener den nye traséen vil rasere uerstattelig og villmarkspreget natur, som det er svært lite av i Agder. Mener det er et paradoks at det i planprogrammet opereres med ikke prissatte konsekvenser, da det i realiteten blir en eventuell beslutning på bakgrunn av prisfastsetting. Uttrykker at der prisen er et avgjørende moment i valg av korridor vil prisen man sparer i kroner på å velge den ene fremfor den andre, vil være verdien på det	Fagtemaene skal i denne delen av konsekvensutredningene ses i sammenheng med hverandre. Dette innebærer at de enkelte fagtemaene blir brukt som kunnskapsgrunnlag for å kunne si noe om tiltakets samlede virkninger for miljø og samfunn. Nye Veier skal med grunnlag i de gjennomførte utredningene komme med en begrunnet anbefaling til ansvarlig myndighet (Mandal, Lindesnes og Lyngdal kommune) om tiltaket bør gjennomføres eller ikke. <u>Økt bilbruk:</u> De prissatte konsekvensene vil omfatte konsekvenser i hele regionen. Tiltakets trafikale			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			villmarkspregede naturområdet, det kulturlandskapet, de friluftsverdiene og de naturressursene området i nær 30 kilometers lengde får. **Økt bilbruk** Innspill til konsekvensutredningen Mener det må utredes hvordan en firefelts motorvei mellom Stavanger og Kristiansand med hastighet på 110 km/t påvirker bruken av privatbil inn og ut fra de store byene. Høyst sannsynlig vil konsekvensene bli økt bilbruk og økt trafikk inn og ut av byene. Viser til regjeringens politiske plattform fra januar 2018 om at personbiltrafikken i byene ikke skal øke. **Trafikksikkerhet** Naturvernforbundet ber om at påstanden om øket trafikksikkerhet med firefelts motorvei med hastighet på 110 km/t dokumenteres og	konsekvenser vil bli utredet med hjelp av persontransportmodeller. Trafikkanalysen vil omtale omfordelinger av trafikkmengder i veinettet som følge av tiltaket og hvilken konsekvens kryssene plassering medfører. Utredningene vil belyse trafikk mot Kristiansand gitt 4- felt på strekningen Mandal øst – Kristiansand. Andre prosjekter må ivareta helheten mellom Stavanger - Kristiansand. <u>Trafikksikkerhet:</u> I konsekvensutredningen skal det gis en beskrivelse og analyse av ulykkessituasjonen på strekningen for dagens situasjon, og det skal beregnes forventede ulykker i de aktuelle veinett for hele analyseperioden. Ulykkene skal kategoriseres etter skadegrad og ulykkestype. Utredningene vil ikke belyse andre fartsgrenser på ny E39 enn 110 km/t.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			vurderes mot Statens Vegvesens alternativ. Viser til SINTEFFs rapport om trafikksikkerhet som sier det motsatte. **Klimagassutslipp** Planforslaget må omfatte en oversikt over klimakonsekvensene, i anleggsperioden og seinere som konsekvens av øket trafikk. Trekker spesielt frem naturtype myr. Det bør kvantifiseres hvor store volum myr som blir berørt og hva det vil innebære av klimagassutslipp. **Biologisk mangfold** Viser til NVEs avslag til Sandnes kraftverk på bakgrunn av blant annet hensynet til nasjonalt viktige biologiske forekomster, m. a. art som det er laget nasjonal redningsplan for. Besitter stor kunnskap på området og vil i sin vurdering av planen vektlegge denne i vurderingen av konsekvensutredningen. Anbefaler god tidsbruk, god	Klimagassutslipp: I konsekvensutredningen skal det utføres overordnede beregninger av klimagassutslipp knyttet til byggefasen, drifts- og vedlikeholdsfasen og transportfasen. Co2 knyttet til myrer tas med i klimaregnskapet. Innspillet er ivaretatt. Tas til orientering. Verneområder: Dette er en del av utredningsarbeidet for fagtema naturmangfold og innspillet er ivaretatt. Friluftslivinteresser: Kunnskapsgrunnlaget vil bygge på en gjennomgang av eksisterende kunnskap, aktuelle databaser, tidligere undersøkelser, kontakt med lokalkjente, relevante lag- og foreninger.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			faglig kompetanse og metodikk. Viser til naturmangfoldloven §§ 8 og 9 og til folkemøte i Søgne hvor det kom frem at kartlegging av krypdyr og amfibier ikke ble gjort for E39 øst for Mandal. **Verneområder** Viser til naturmangfoldloven §49 og § 9 og ber om at negativ påvirkning av veitrasé på verneområder, rødlistearter, utvalgte naturtyper og vernede naturreservater og vassdrag utredes, spesielt med tanke på samlet belastning av hele det aktuelle området. **Friluftslivinteresser** Siden det meste av varslingsområdet er uberørt natur vil det være nødvendig å innhente kunnskap om det registreringsarbeidet de tre aktuelle kommunen har gjort for friluftsområder og med verdifastsetting som skal følge registreringen. **Drikkevannskilde**	<u>Drikkevannskilder:</u> Drikkevann utredes under fagtema Naturresurser i konsekvensutredningen og vil ha stort fokus i dette planarbeidet. Utredningen skal avklare konsekvenser knyttet til reduksjon i drikkevannets kvalitet og risiko for potensiell forurensing av vannkilden. Dette følges også opp i ROS analysen. <u>Kulturlandskap/landbruk:</u> Planprogrammet endres på pkt 6.6.5 – Naturressurser og kulepunkt Jordbruksområder. Det spesifiseres at utredningen for dette fagtemaet skal avklare virkninger som tiltaket har ift. tap eller forringelse av produksjonsarealer. Det er foretatt en overordnet kartlegging av potensielle nydyrkingsområder for eventuell flytting av den landbruksjord som blir berørt			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			Vil særlig uttrykke bekymring for framtidige helsemessige skader som følge av plastforurensing (mikro og nanoplast) fra dekkslitasje. Finner det urovekkende og uakseptabelt om det ikke kan gis garantier til befolkningen om at tilførsel av svevestøv fra bildekk, avgasser og veislitasjer til drikkevannskilden ikke medfører noen helserisiko. **Kulturlandskap / landbruk** Det blir viktig gjennom konsekvensutredningen å synliggjøre i hvilken grad veialternativene fører til tap av matjord og påvirker gårdsdrift. Flytting av matjord er en skjematisk øvelse der vesentlige verdier i kulturlandskapet ødelegges i tillegg til at kvaliteten på produksjonsjorda forringes. Viser til kapittel 11.5 og 11.5.1 i nasjonal transportplan om at jordvern er av nasjonal interesse som det skal vies stor oppmerksomhet i retningslinjer og arbeid.	av tiltaket, se KU Fagrapport Naturressurser. <u>Jernbane</u>: I planarbeidet skal det ikke utredes 4-felt fra Stavanger – Kristiansand – Oslo. Denne problemstillingen må ivaretas i andre prosjekter. Vårt prosjekts oppgave er å finne den mest samfunnsøkonomiske løsningen mellom Mandal og Lyngdal øst. <u>Regional trafikk:</u> Tiltakets trafikale konsekvenser vil bli utredet med hjelp av persontransportmodeller. Trafikkanalysen vil omtale omfordelinger av trafikkmengder i veinettet som følge av tiltaket og hvilken konsekvens kryssene plassering medfører. Trafikkanalysen vil ha fokus på reisetidsgevinster for alle transportbrukere på nasjonalt, regionalt og lokalt nivå i analyseperioden.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			Jernbane Ber om at tilsvarende utredning foretatt for ny E134 over Haukeli blir gjort for konsekvenser for godstrafikk, mellom Stavanger - Kristiansand - Oslo med firefelts motorvei, på samme strekning. Utredningen viser en reduksjon fra 56 % til 70 % for godstransport på bane fordi denne flyttes til vei. Det vises til Nasjonal Transportplan 2018 – 2029 der et mål er å overføre mer gods fra vei til bane og sjø. **Regional trafikk** Mener at en indre trasé ikke vil fange opp regional trafikk og at denne vil benytte dagens E39. En indre trasé vil derfor benyttes av langdistansetrafikk, men tellinger viser at døgntrafikken ligger langt under normen som legges til grunn for firefelts motorvei. Viser til Vegvesenets	Viser til tidligere kommentar ang konsekvensutredning og sammenstilling av ikke-prissatte og prissatte konsekvenser. Konsekvensutredningsarbeidet ivaretar dette og innspillet er ivaretatt.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			konklusjon i sin utredning av ny E39 i samme område og NVEs konklusjon i kraftverk-saken. Er av den oppfatning at Nye Veiers engasjement for en ny, indre trase er økonomisk. Det innebærer at områdets 5 ikke prissatte faktorer vil være prisdifferansen mellom Nye Veiers korridorvalg og Statens Vegvesens løsning. Her må også inngå de områdene som vil ligge mellom dagens E39 og den traseen som eventuelt måtte bli valgt av Nye Veiers tre alternative. Et fragmentert område som også må regnes inn i det totale tapet av natur og kulturlandskap. Mener at dette vil være av så stort omfang at det må vurderes i forhold til Grunnlovens § 112 og naturmangfoldlovens § 1. Understreker at vi plikter å forvalte naturen på en måte som ikke forringer kvaliteten på og dermed mulighetene for				

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring	Plan-program	Plan-oppstart
			opplevelser og utnyttelse for framtidige generasjoner.				

4.3. Grunneiere, naboer og andre

Tabell 3 Logg over innspill fra Grunneiere, naboer og andre

Nr	Merknad	Dato
1	Ørjan Blørstad	24.09.2018
2	Svanhild Wathne	26.09.2018
3	Leif Svendsen	26.09.2018
4	Bernt Enger	05.10.2018
5	Hesland grendeutvalg, ved Helge Lien	05.10.2018
6	Olav Døble (DINE39)	09. og 15.10.2018
7	Steinar Haddeland (DINE39)	10.10.2018
8	Eli Anne Sjølingstad	17. og 24.10.2018
9	Kaare Hjorth (DINE39)	18.10.2018
10	Elisabeth Røyland (DINE39)	21.10.2018
11	Jan Gunnar Røyland (DINE39)	21., 23. og 26.10.2018
12	Øystein Steinsvåg	24.10.2018
13	Lisbeth Carlsson	26.10.2018
14	Lill Tony Larsen Ramvik (DINE39)	27.10.2018
15	Salve Rune Lian (DINE39)	27.10.2018
16	Alf Egil Aspvik	28.10.2018
17	Rolf Arne Holte, grunneiere Hovestøl og Bakken (DINE39)	04.11.2018
18	Roar Helleren (DINE39)	28.10.2018
19	Jarl Ivar Bendixen (DINE39)	29.10.2018
20	Jan Henrik Rosland (DINE39)	28., 29., 30. og 31.10.2018

21	Helge Sutten	30.10.2018
22	Øyvind Rolfsen	30.10.2018
23	Øyvind Braadland	30.10.2018
24	Ronny Warmbrodt (DINE39)	30.10.2018
25	Arne Kleiven (DINE39)	30.10 og 03.11.2018
26	Karl Arthur Litlan (DINE39)	31.10.2018
27	Signegun Romedal m. fl	31.10.2018
28	Tove Norum	31.10.2018
29	Gloria Bendixen (DINE39)	31.10.2018
30	Karina Herdal Hobbesland pva grunneiere i Herdal	01.11.2018
31	Ivar G. Skofteland (DINE39)	01.11.2018
32	Bodil Dale Johnson	02.11.2018
33	Jon Thommesen	02.11.2018
34	Olaf og Trygve Døble	02.11.2018
35	Jostein Handeland (DINE39)	02.11.2018
36	Vestbygda, berørte parter, v/Reidar Stølen m. fl.	02.11.2018
37	Norleiv Fardal	03.11.2018
38	Tor Raymond Haagensen	04. og 05.11.2018
39	Jon Martin Jakobsen, arbeidsgruppe Hageland	04.11.2018
40	Kjell Erik Dale Thompson	04.11.2018
41	Rune Braadland	04.11.2018
42	Svein Haugen	04.11.2018
43	Sverre Stusvik Ellingsæther	04.11.2018
44	Marit Sletten (DINE39)	04.11.2018
45	Arnhild Jakobsen (DINE39)	27.09, 04.11 og 05.11.2018
46	Sebastian og Nicolas Warmbrodt	04.11.2018
47	Jan Petter Holmesland (DINE39)	04.11.2018
48	Olaf Kåre Undal (DINE39)	23.10, 04.11 og 05.11.2018
49	Vidar Haugen	04.11.2018
50	Bent Johan Kjær og Gerd Solem	05.11.2018
51	Morten Kjær Enger	05.11.2018
52	Tore Hanssen	05.11.2018

53	Eva Hinlo	05.11.2018
54	Jon-Sverre Salamonsen	05.11.2018
55	Stian Engedal (DINE39)	05.11.2018
56	Roar Sløgedal	05.11.2018
57	Ragnhild og Steinar Salvesen	05.11.2018

	Kommune	**Innsender**	**Innspill**	**Nye Veiers vurdering**	**Endring i plan-program met**	**Plan-program**	**Plan-oppstart**
1.	Lindesnes	Ørjan Blørstad	Ønsker at det sjekkes om helleristningen fra 1970 er bevaringsverdig eller om det skulle komme i konflikt med trasévalg. Det er ifølge innspillet Blørstad Slekten som stammer fra Blørstadveien 169 som er hugget inn i stein. 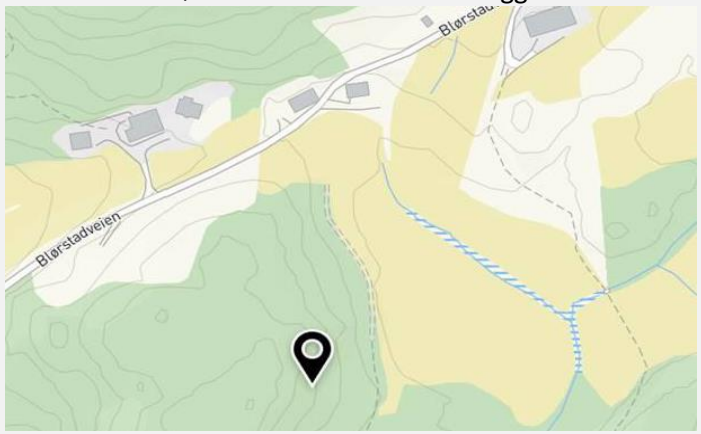	Området er foreslått vernet i område-reguleringen og vil ikke bli direkte berørt av tiltaket, kun anleggstrafikk på eksisterende veier, ved behov.			x
2.	Lindesnes	Svanhild Wathne	Tomten til deres ligger i nærheten av nåværende E39 vest for Vigeland, og ganske nær ny signalstasjon med egen avkjørsel fra E39. Ønsker tilsendt vedtak dersom trasévalget skulle påvirke adkomst til deres tomt, eller	Eiendommen ligger innenfor varslings-grensen til planarbeidet,			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			eventuelle lov/rett til å utnytte tomtearealet til fritidsbebyggelse eller helårsbolig samt eventuelt behov for tilrettelegging av nødvendig støydemping eller infrastruktur til den. Stiller spørsmål om støydemping fra ny omarbeidet veitrase (E39).	men ikke innenfor plan-området som legges frem til 1. g . behandling. Trafikken vil bli vesentlig mindre da den vil bli flyttet bort fra eksisterende E39, så støyen vil i utgangspunktet bli mindre.			
3.	Lyngdal	Leif Svendsen	Haddelandsveien 190, gnr 193 bnr 7 og 18. Orienterer om at ny trasé kan være i konflikt med avtalefestet bruk av vann til dyr, vanning og fylling av brønn. Det ligger i dag en 36mm slange til et lite vann 400 nesten rett nord for eiendommen. De ønsker å sikre brønnen, adkomst og mulighet for tilgang til vann.	Eiendommen ligger innenfor varslings grensen til planarbeidet, men ikke innenfor plan-avgrensingen som legges frem til 1. g . behandling. Vannledningen blir ikke berørt av forslag til områderegulering .			x
4.	Mandal	Bernt Enger	Var tilstede da Nye Veier informerte om de nye planene for noen uker siden. Der kom det frem at de ville starte opp	Det er varslet oppstart på			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			opphevelse av nåværende kommunedelplan, hvilket også fremgår av kommunens utleggelse av planprogrammet til offentlig ettersyn. Da denne planen/traseen fortsatt synes å være svært aktuell, bl.a. pga. drikkevannstemaet, tillater å gjøre oppmerksom på at det er helt unødvendig og uriktig å sette i gang dette arbeidet nå. Nemlig slik at i alle tilfeller vil ny plan alltid gå foran eldre plan ved motstrid. Dette fremgår av plan- og bygningsloven § 1-5,2.ledd. Så kan man eventuelt siden oppheve den når korridoren er bestemt.	opphevelse av kommunedel-plan for E39 for at en etter evt. vedtak av ny korridor, kan formelt oppheve gjeldene kommunedel-plan. Dette for å frigjøre areal som er satt av til E39, der den ikke kommer. Områdeplan og kommunedel-plan er to forskjellige plantyper som ikke automatisk opphever hverandre.			
5.	Mandal	Hesland grendeutvalg v/ Helege Lien	1) Spesifikke temaer som må medtas i Planprogrammet og etterfølgende Konsekvensanalyses, fordi de medfører sterkt økende kostnader for AB-S alternativet og fare for sikkerhet og helse. Utelatelse av behandling av disse elementer vil i stor grad svekke	Planforslaget går videre med anbefalt veikorridor: AB nord2 – BC2– CD syd. Grunnlag for vurdering kan	Pkt. 6.6.3 Pkt. 6.6.5	x	x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			sammenligningsgrunnlaget mellom alternativer og dermed troverdigheten av en konsekvensanalyse. 2) Nye Veier påbegynte konsekvensanalysen før planprogrammet var godkjent og høringsuttalelser analysert. Planutvalget i Mandal kommune er meget kritisk til denne febrilske aktivitet, og kommunens syn er sterkt støttet av Hesland Grendeutvalg. 3) De fleste av Mandals politikere og administrasjon er tilsynelatende uvitende om at Mandals konsulent Asplan Viak, i tett samarbeide med Vannverkssjef og 6 av Mandal kommunes ansatte innen drift og vedlikehold av Mandals vannforsyning har konkludert at E39 kan gå gjennom Ommundsvannet. Ommundsvannet og nedslagsfeltet elimineres som vannkilde. Der blir dermed ingen forurensing av drikkevannskilder eller deres nedslagsfelt. Se rapport fra Asplan Viak 12.04.2018 Hovedplan vannforsyning, med tilleggsrapport Vannkilder og Reservevannkilder, 6.3.2018, skrevet av Kåre Kalleberg (asplanviak) og kvalitetssikret av Vannverkssjef Otto Nodeland. All synsing vi ser i lokale aviser er bare det, ikke basert på faglig vurdering. 4) Nye Veier og Statens Vegvesen behersker avrenning fra sine veier i den umiddelbare nærhet,	finnes i *KU Hovedrapport*. 1) Konsekvens-utredningen utarbeides iht. Statens vegvesen sin håndbok V712. Relevante problem-stillinger for å skille veikorridorene fra hverandre ivaretas gjennom metodikken. 2) Det anses uproblematisk å påbegynne konsekvens-analysen før plan-programmet er vedtatt. Vedtatt planprogram med evt. ekstra temaer, utover de som lå inne i plan-programmet som ble sendt på høring, vil			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			men har ingen kompetanse eller erfaring med avrenning og øket flomfare i mindre vassdrag vegen går gjennom. Nye Veier må derfor hente inn kompetanse i hydrologi og flomberegning utenfor egen organisasjon. 5) Kostnader for flomsikring og fordrøyning i A-B Syd må tas med i kostnadene. 6) Det er påkrevet at Nye Veier i Planprogrammet og KU gjør de nødvendige sammenligninger av alternativer basert på utslipp ved stigning og lengde på alternativet. 7) Det vises til «smogproblemer» i Holtegryta. 8) Man antar at 22 boliger og småbruk, samt store arealer av høy-bonitet skog blir rasert ved AB-S veglinje. Et rimelig anslag av kostnader for expropriasjon er ca 7 millioner kroner per enhet; tilnærmet 150 millioner kroner. Ekspropriasjonskostnader antas å bli adskillig mindre for AB-M og AB-N. 9) Mandal Kommunes Planutvalg har i merknad til planprogram lagt vekt på at jordbruksland ikke skal nedbygges, at jorbruksland skal erstattes annet sted.	innarbeides som en del av beslutnings-grunnlaget. 3)Tas til orientering 4) Nye Veier har engasjert Sweco til å gjennomføre Område-regulering inkl. KU. Sweco besitter denne kompetansen. 5) Vann- og avløpsteknikk vil være en del av planleggingsoppg avene, og vesentlige kostnader som kan være med på å skille veikorridorene fra hverandre er ivaretatt. 6) Klimagass-utslipp er en viktig indikator			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			10) Vi vil også informere at der er sett Hubro i området rundt Holtebakken. Slettsnok er gjentatte ganger observert i samme område. Begge disse artene er, såvidt vi vet, rødlistet. Dette bør undersøkes av fagfolk. 11) Silingsrapporten nevner at AB-M har et masseoverskudd på 4 millioner kubikk. Dette viser tydelig at Nye Veier/SWECO har dedikert svært lite tid på linjeføring, og at AB-M ved små modifikasjoner blir adskillig rimeligere enn silingsrapporten antyder. Vi er fullt klar over at en kombinasjon av AB-M og N vil utgjøre den optimale linje. Ved mer dedikert tid for linjeføring kan alle alternativer i større grad unngå rasering av boliger, gardsbruk og dyrket mark.	som Nye Veier måler sine prosjekter etter. Det arbeides kontinuerlig med å redusere klimagass-utslipp. 7) Tas til orientering, og opplyses at det vil bli gjennomført en luftforurensnings analyse som en del av konsekvensutredningen. 8) Tas til orientering. 9) Tas til orientering, og opplyses at beslag av jordbruksareal vil bli beskrevet under Natur-ressurser.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
				10) Dette tas til orientering. Informasjonen har også tidligere blitt videreformidlet gjennom åpne kontordager i Mandal. 11) Tas til orientering.			
6.	Lindesnes	Olaf Døble (E-post pg DINE39)	Foretrekker korridor D-E syd med tunnel igjennom Eikeråsheia/Goggeråsen av følgende grunner: 1.) Område fra Lenefjorden/Haddeland benyttes til friluftsliv inn til Gåseland og Døble. Korridoren midt og nord vil kutte området og hindre ferdsel, gi støy og ta vekk de kvalitetene som landskapssområdet har. Haugdalsvatnet og Storevatnet er et unikt landskapsområde, et vannskille mellom nord og sør, et uberørt og unikt fjellområde i Lyngdal- og Lindesnes kommune. 2.) Korridor D-E syd holder motorveien lenger borte fra det statlige friluftsområdet på Gåseland. 3.) Eksisterende tunnel fungere som en naturlig viltovergang	Korridor CD syd er valgt for videre planarbeid.			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
7.	Alle	Steinar Haddeland (DINE39)	Tunnelløsning vil absolutt være det beste her, korridor c-d midt er veldig ødeleggende for urørt/	Korridor CD syd er valgt for videre planarbeid.			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			båndlagt natur i dette området				
8.	Lindesnes	Eli Anne Sjølingstad	1) 24. okt De tar opp utfordringer relatert til en tilslutningsvei på Tredal som vil medføre all tungtrafikk til GE Healthcare gjennom Vigeland. 2) Forespørsel om behov for arkeologiske utgravning på Romedals Øygard, vest for Utjordsvannet. 3) 17.okt Merknader etterfulgt av folkemøte på Vigeland rådhus: Kartet (i DinE39) er veldig vanskelig å tyde og orientere seg på, mye pga. manglende stedsnavn, f.eks. er ikke Sjølingstad nevnt. 4) På den sydlige traseen vil det forsvinne to viktige badeplasser; Tredalsstemmen og Stuvannet nær	Pkt. 1 Anbefalt tilførselsvei er fra Blørstad til Tredal, ut i fra en total vurdering gjort av Nye Veier. Pkt. 2 Dette området ligger utenfor valgt korridor.			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			Romedal som er nylig opparbeidet av Sjølingstad og omegn velforening. 5) Sydlige traseen vil også gå igjennom, og ødelegge den mye brukte og naturskjønne turstien rundt Romedalsvannene. Finnes også flere turstier i området – Gullring/Kongesteinen på Vrå og den gamle Kongeveg. 6) Tilslutningsveien fra Blørstad mot Tredal vil rasere bygdelag og naturområder. De stiller også spørsmål hvem som kommer til å bruke denne tilslutningsveien.	Pkt. 3 Flere stedsnavn satt inn på plankartet. Pkt. 4 Sturevannet ligger utenfor valgt korridor. Antar at Tredals-stemmen er det samme som Slåttlona. Denne kan bli berørt av tilførselsveien til Tredal. Pkt 5. Kryssende turveier vil bli ivaretatt gjennom videre detaljregulering. Pkt. 6 se pkt 1			
9.	Mandal og Lindesnes	Kaare Hjorth (DINE39)	Ønsker at det legges miljøtunnel på deler eller hele strekningen fra Soteland (Sodeland i kartdatabasen) – Skofteland.	Korridor AB Syd er utredet uten tunnel.			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			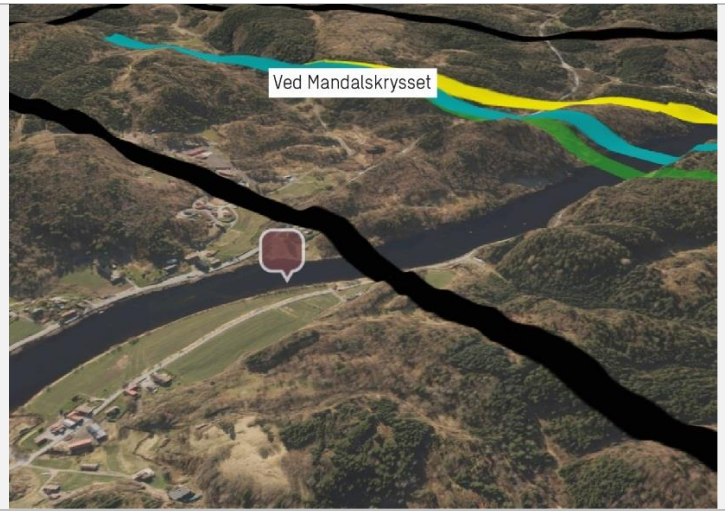				
10.	Mandal	Elisabeth Røyland (DINE39)	De inntegnede veiene i kartet er viktige turstier for trening og rekreasjon for barn og unge (og voksne) i nærområdene. Det er svært viktig for barn og unge sin helse at nærområdene tilby gode muligheter for trening og rekreasjon. De inntegnede veiene/stiene er mye benyttet av barn og unge, både til fots, på sykkel og til hest. A-B nord vil ødelegge storparten av disse	Kryssende turveier vil bli kartlagt og ivaretatt gjennom videre detaljregulering.			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			stiene. Ønsker kompensasjon av lekeområdet dersom ny E39 etableres her. 				
11.	Mandal og alle	Jan Gunnar Røyland (DINE39)	Innspill 21.10 1) Innspillet gjelder lokale metrologiske forhold langs sørlandskysten der det ofte kommer snømengder som skaper trafikale utfordringer. Gjelder spesielt korridor A-B nord og A-B midt på områdene Vatnebakken, Trysfjorden og Fardalen. De foreslår at ny vei lages med mindre enn 4% stigning, eller eventuelt avkjørsler og oppstillingsplasser/kjettingplasser i bunn og topp av bakker. Det legges til at brøytebehovet er større der veien legges	Pkt. 1 Det arbeides med å tilrettelegge for en så god kurvatur som mulig på ny E39. Ny E39 sine utformingskrav gir strenge føringer og det vil			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			høyere i terrenget. Når veien er høyere i terrenget er den betydelig mer vind og snøføyk utsatt. 2. Stigning på vei og forbruk: Det finnes flere analyser på drivstofforbruk og utslipp fra trafikk som funksjon av stigning på vei, for eksempel korreksjonsfaktorer fra EU prosjektet ARTEMIS. De to nordligste veialternativene for strekning A-B vil ha betydelig større stigning fra Mandalselva og vestover enn det sydligste alternativet. For å gi troverdighet til de beregninger Nye Veier utfører om de forskjellige traseene må underlagsdata for beregningsmodellene (tilsvarende korreksjonsfaktorer fra ARTEMIS) for forbruk og utslipp, samt resultatene fra beregningen gjøres offentlig tilgjengelig før beslutning om valg av trasè kan gjøres Innspill 23.10 Trasévalg for A-B beskrevet på silingsrapporten sammenlignet med DinE39 viser at B-punktene er plassert forskjellig. Sammenligningen mellom silingsrapport og hjemmesiden DinE39 må stemme.	ikke bli tilrettelagt for oppstillingsplasser som foreslått. Tas med videre i planarbeidet. Pkt. 2 Det arbeides med å tilrettelegge for en optimal stigning ift. vegnormalene. Konsekvenser av stigning innarbeides i modeller for å vurdere CO2 utslipp. Tas til orientering. 23.10: I beregninger som foreligger henger korridorene sammen.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			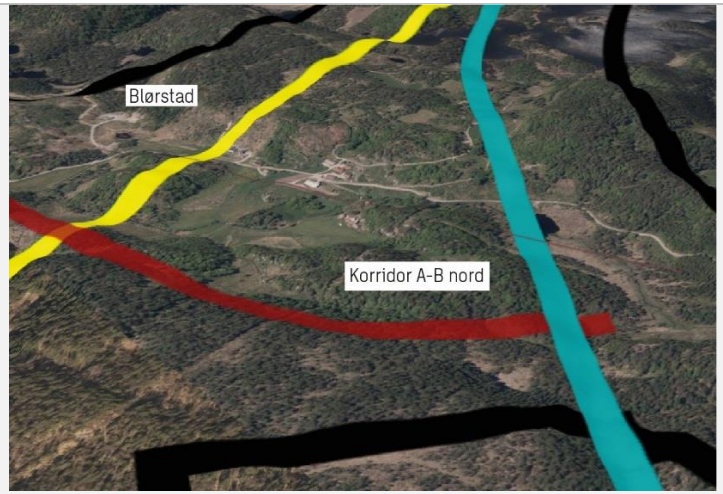				
12.	Alle	Øystein Steinsvåg, 24.10.2018	Takker for godt møte i Bystyresalen. Har videresendt link til artikkel om mikroplast og funn i mennesker: https://www.nrk.no/hordaland/1.14260716	Tas til orientering			x
13.	Lindesnes	Lisbeth Carlsson	Har hytte ved trasévalget nærmest Tredal. Mener at motorveien kan medføre mye støy, og etablering av virksomheter langs veien.	Eiendommene ligger delvis innenfor planområdet. Detaljreguleringen vil avklare hvordan eiendommen blir berørt.			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
14.	Lindesnes	Lill Tony Larsen Ramvik (DINE39)	1) Bevare og verne Gamle Postveien, Sørlandske hovedvei. Bare få kilometer igjen av denne historiske veien. Den begynner ved Torp og ender ved Frostestad. 2) Ta hensyn til barn og unges helse ved og unngå avkjørsel på Tredal. Da vil det bli mindre utslipp forbi disse skolene. Ikke nødvendig med mer enn 1 avkjørsel til Vigeland. Denne bør planlegges på Udland av hensyn til en ny fremtidig vei til Health Care fabrikken i Spangereid. Da vil man også få bort farlig transport gjennom Vigeland sentrum. Viktig å tenke langsiktig selv om det ikke tas høyde for ny vei dit i denne omgang.	Pkt. 1: Kryssende turveier vil bli kartlagt og ivaretatt gjennom videre detaljregulering, Postveien er delvis fredet og vil bli behandlet etter vernestatus i videre planarbeid. Pkt. 2 Anbefalt tilførselsvei er fra Blørstad til Tredal, ut i fra en total vurdering gjort av Nye Veier.			x
15.	Lindesnes	Salve Rune Lian (DINE39)	1) Viktig å merke Gamle Sørlandske hovedvei, Postveien som verneverdig. Ved Fasselandsvannet er det en liten bit av den godt bevart. Derfor viktig at det ikke blir avkjørsel på Tredal. 2) Lian ønsker at traséen ikke går forbi skolene på Tredal. Foreslår avkjørsel til Vigeland som kan kombineres med ny vei til Spangereid.	Pkt. 1: Kryssende turveier vil bli kartlagt og ivaretatt gjennom videre detaljregulering, Postveien er delvis fredet og vil bli behandlet			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
				etter vernestatus i videre planarbeid. Pkt. 2 Anbefalt tilførselsvei er fra Blørstad til Tredal, ut i fra en total vurdering gjort av Nye Veier			
16.	Lindesnes	Alf Egil Aspvik	Endringer på Skofteland, steinfylling, vil skape omfattende konsekvenser for de som jakter i området. Ved bygging av bro vil det bli mindre skader på natur og miljø. De synest det er rart at en ikke går fra treassen som er godkjent. Viktig å bevare mangfoldet i naturen.	Område-reguleringen avklarer kun en veikorridor. Hvor det kommer tunnel og broer avklares i detalj-reguleringen.			x
17.		Rolf Arne Holte, grunneiere Hovestøl og Bakken (DINE39)	Sender inn innspill på vegne av grunneiere i området Hovstøl og Bakken. 1) Lurer på hvorfor E39 traseen må legges over Landåstjødna og Solhellerstemmen. Mener dette er uheldig med tanke på at speideren i Lindesnes har hytte i Solhellerstemmen og at området er et mye brukt frilufts- og turområde for lokalbefolkningen. 2) Informerer om at grunneierne i området har satt ut fisk i Landåstjødna, som det blir fisket etter. 3) Viltsprang (markert på kart) rundt nytt trasévalg. Rådyr på Hovstøl.	Pkt. 1 – Speiderhytta vil ikke bli berørt, da den ligger på utsiden av planområdet. Pkt. 2 Landåstjønna, er delvis innenfor planområdet. Videre arbeid		x	x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
				med detaljregulering vil avklare om denne blir berørt. Pkt. 3 Fauna-passasjer skal kartlegges videre i detalj-reguleringen før en plasserer fauna passasjene i terrenget. Konsekvenser for friluftsliv og naturmangfold er utredet i planarbeidet			
18.	Mandal	Roar Helleren	Peker på følgende: 1) Ved østsiden av Fidja er det viktig at en eventuell motorvei (gul linje) kommer lavt i terrenget for å unngå oppdemming av kaldluft som lett blir liggende. 2) Sjøørretklubben i Mandal anser bekken fra Sodeland innover mot Haddeland som en av de aller viktigste sjøørretbekken i Mandal kommune. En motorvei er tegnet inn oppå bekken. Blir utbygging etter gul linje valgt, er det viktig, i den grad det er mulig, å ta hensyn til fisken under utbyggingen og ikke forringe vandringsmulighetene i framtiden.	Pkt. 1 Område reguleringen regulerer en veikorridor, vertikal- og horisontal kurvatur vil bli fastsatt i detaljreguleringe n. Pkt. 2 Bekken mellom Sodeland			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			3) Gul veikorridor berører mye jordbruksmark på Haddeland og Sodeland. Ved eventuell utbygging bør matjorden tas vare på 4) Skogsveiene på bnr.4 og 5. må ikke bli skåret av på en slik måte av skogdriften blir skadelidende. Kart er vedlagt i innspillet. En eventuell oppsamlingsvei må ikke ligge så tett innunder dalsiden at det ikke blir mulig å få svingt i riktig retning når det drives vanlig slepekjøring av tømmer. Tett dialog med Nye Veier er avgjørende for å få en god løsning på dette. Likeså er underganger svært viktig i denne sammenheng for å slippe tømmertransport og dyrehold under motorveien. 1 km felles skogsbilveg like nord for den gule linjen av planlagt E39 (kart er vedlagt i innspillet) er bygd. 5) Viltpassasje. En overgang helt i vest i Haddelandsskogen vil være det beste alternativet for en viltpassasje. Kart er vedlagt i innspillet. 6) Gravrøyser: På toppen av Vollan ligger to gravrøyser fra folkevandringstid. Disse er registeret og kartfestet av arkeologer. 7) Hålandsheia: viktig turområde. Det bør sikres passasje over eller under motorveien slik at turfolk fortsatt skal ha tilgang til turområdet fra nord. 8) Motorvei forbi Vollan: Helleren ønsker at motorveien blir lagt lavt i terrenget slik at trafikkstøy begrenses mest mulig. 9) Løsmasser og massedeponi. Løsmasser ønskes lagt i jordbank, og masseoverskudd av sprengstein kan legges på enkelte områder som i dag eies av Helleren langs gul veikorridor.	og Haddeland vil ikke bli berørt av planarbeidet. Pkt. 3 Haddeland blir ikke direkte berørt av planarbeidet da Nye Veier har valgt å gå videre med korridor AB nord 2. Matjord sikres i plan-bestemmelsene. Pkt. 4 Tverr-forbindelsen skal kartlegges, avklaring av utforming og plassering skal gjennomføres i detalj-reguleringen. Pkt. 5 Fauna-passasjer skal kartlegges videre i detalj-reguleringen før en plasserer			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			10) En motorveiutbygging vil legge beslag på viktige produksjonsarealer for gårdsbruket. Helleren er interessert i erstatningsarealer om mulig.	fauna passasjene i terrenget. Pkt. 6 Kulturminner blir vurdert i videre planarbeid. Pkt. 7 se pkt. 4 Pkt. 8, 9 og 10 se pkt. 3.			
19.	Lindesnes	Jarl Ivar Bendixen (DINE39)	Merknaden gjelder ikke-prissatte konsekvenser på Skoftelands lokalbefolkning og kommunens naturresurser. De motsetter seg en stor fylling ved Skofteland, ønsker bro. Den planlagte fyllingen ved potensiell veitrasé vil ha et enormt naturinngrep som går igjennom landskapet på Skofteland og skape store utfordringer for; naturmangfold, naturresurser, kulturarv, luftgjennomstrømning, friluftsliv(viktig infrastruktur for mosjonister og terrengsykling) og bygdeliv, samt vassdraget Audnaelva og barn og unges interesser.	Område-reguleringen avklarer kun en veikorridor. Hvor det kommer tunnel og broer avklares i detalj-reguleringen.			x
20.	Mandal	Jan Henrik Rosland (DINE39)	a) Innspill fra DinE39 28.10 Grunneier, sammen med en rekke gamle hustomter, eldre ferdselsveier og steinsettinger vil bli sterkt berør av nordre og midtre korridor. Ferdselsveien som går gjennom Haddelandsbygda fra Mandalselva sør for Langeland, gjennom Urdalen og Undal til Bjerland og Hageland kan være mer enn 1000 år gammel. b) Innspill 29.10 e-post	a) 28.10: Kulturarv er utredet i konsekvensutredingen, det er tett dialog med kultur-myndighetene.		x	x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			Stillerspørsmål om stigningsgrad fra Mandalselva til Bjerland/Hageland, sett i sammenheng med krav om tilrettelegging for en fartsgrense på 130km/t. <u>Innspill 29.10 Brev</u> De mener at foreslåtte alternativer har en påvirkning på miljø, historie og bygdekultur. Se kart: 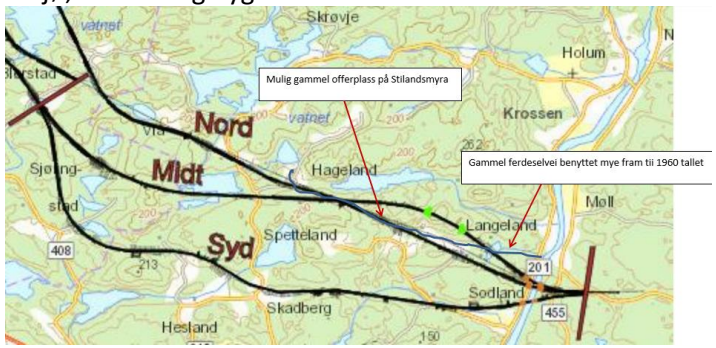 1.Miljø: nordre og midtre trase har store miljømessige konsekvenser over nedslagsfeltet til drikkevannet. 2.Historie: Det er avdekket oldtidsfunn på Bjerland og Hageland, en ferdselsvei som ble brukt på 1600-tallet som kan være mer enn 1000 år gammelt. Ellers har ferdselsstrekningen gamle hustomter, trappetrinn og steinsettinger som er av nasjonal historisk interesse. Frykter at eldgammel historie kan bli ødelagt ved valg av nordre trasé. 3.Bygdekultur: Gårdseiendommer blir ødelagt og gjenværende eiendommer vil få en umiddelbar nærhet til veianlegg som vil skade opprinnelig boligmiljø.	b) 29.10: Område-reguleringen setter av en veikorridor. Innenfor denne korridoren skal det detalj-reguleres /detalj-prosjekteres en veilinje. Først i detaljeringen i neste fase kan en si hva stigningen blir på de enkelte områdene. Pkt. 1 Drikkevann er utredet i konsekvensutredningen og tatt med videre i planarbeidet. Pkt. 2 Kulturarv er utredet i konsekvensutred			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			4. Beregninger: Stiller spørsmål med Nye Veiers beregning av stigningsgrad fra Mandalselva til Bjerland/Hageland. Stigning på maks 4,5% virker veldig teoretisk på denne 3 km lange strekning og forutsetter at terrenget kan jevnes 100% ut med jevn stignigsgrad på hele strekningen. På bakgrunn av dette, er det sterke ønsker om at nordre trasé ikke velges og at en tunnelbasert trasé foreslås. Innspill 31.10 De mener at planprogrammet har mangler som er merkverdige. Alternativ A-B nord og A-B midt forutsetter høy krysning av Mandalselva for å unngå mye stigning mot nordsiden av Skreheia mot Hageland (se profilkart). De mener at mangelen er vesentlig og vil ha en kostnadsberegning til en halv milliard.	ningen og tatt med videre i planarbeidet. Pkt.3 Tas med videre i planarbeidet. Pkt.4 Tas til orientering. Nye Veier arbeider for å utforme veien innenfor veinormalens krav, men fokuserer på å få slakest mulig stigning. 31.10: Tas til orientering. Kryssing over Mandalselva tilpasses terrenget rundt, samt gjennom samarbeide med veiprosjektet E39 Mandal øst –			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
				Mandal by. Nøyaktig høyde er ikke avklart, men fastsettes i neste fase.			
21.	Lindesnes	Helge Sutten	Innspill gjelder trasévalgene som krysser Grundelandsvannet i Lindesnes kommune. 1) Han ønsker ikke trasévalgene som krysser sydlige del av Grundelandsvann. Dette ligger i NLF-området med strenge restriksjoner for hyttebygging og mer. Vannet har våtmarksområder, ørretvann der det tilføres kalk årlig, store holmer og skjær, og et sted for rekreasjon i umiddelbar nærhet. 4 felts-motorvei vil skade området både visuelt og med med hensyn til støy. 2) De legger til at Statens Veivesens vedtatte trasé gir bedre nytteverdi og bidrar til å redusere forbruk og klimagassutslipp, samt bygging av tilførselsveier ved Udland (Tredal- Blørstad).	Pkt. 1 Forslag til område-regulering , viser en korridor på 300m, innenfor denne korridoren kan en unngå kryssing av Grundelandsvannet. Det er detalj-reguleringen som vil avklare om veilinjen vil krysse Grundelands-vannet. Pkt. 2. Det er utarbeidet en rapport *(KU Sammenligningsrapport*) der har sammenlignet ny trase med vedtatt kommunedel-			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
				planer. Det er vurdert muligheter for å optimalisere løsningene i gjeldende kommunedel-plan.			
22.	Lindesnes	Øyvind Rolfsen	De har kommet med en alternativ løsning på adkomstvei til Tredal. Se eget kart: 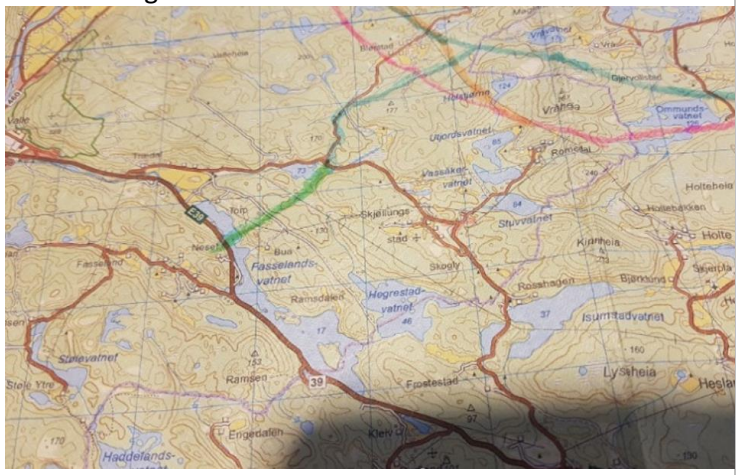	Løsningen er vurdert og tas ikke med videre.			x
23.	Mandal	Øyvind Braadland	1) De sammen med andre grunneiere og to gamle bygdesamfunn (Holte og Soteland) berøres av den sydligste veitrasén. Det er store høydeforskjeller i	Pkt.1 Område-reguleringen regulerer anbefalt			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			terrenget som kan føre til store fyllinger eller brokonstruksjoner gjennom Heslandshola/Holte. 2) Midterste og nordligste traseen berører Omundsvann. Dette er et reservedrikkevann til Skadebergvann. Det gjøres oppmerksom på at Møglandsvann er Mandal kommunes drikkevannsreservoar. 3) De oppfordrer Nye Veier til å velge nordligste trasé.	korridor AB Nord2 og Ikke AB Sør. Pkt. 2 Drikkevann er utredet i Konsekvens-utredningen, under naturressurser Pkt. 3 se pkt 1			
24.	Lindesnes	Ronny Warmbrodt (DINE39)	1) De orienterer om at området blir benyttet til friluftsliv og rekreasjon. 2) Og at jordene blir brukt av viltdyr og er eneste tilkomstveien til områdene for lokalbefolkningen. 3) Bekken er flomutsatt er en tilførselsbekk til Bombekken som munner ut i Audnaelva. 4) En fyllingen vil påvirke dyreliv og lokal bruk. Det utgjør en vesentlig forskjell på å få en bro eller en fylling på området.	Pkt. 1, 2, 3 og 4. Område-reguleringen avklarer kun en veikorridor. Hvor det kommer tunnel og broer avklares i detalj-reguleringen.			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			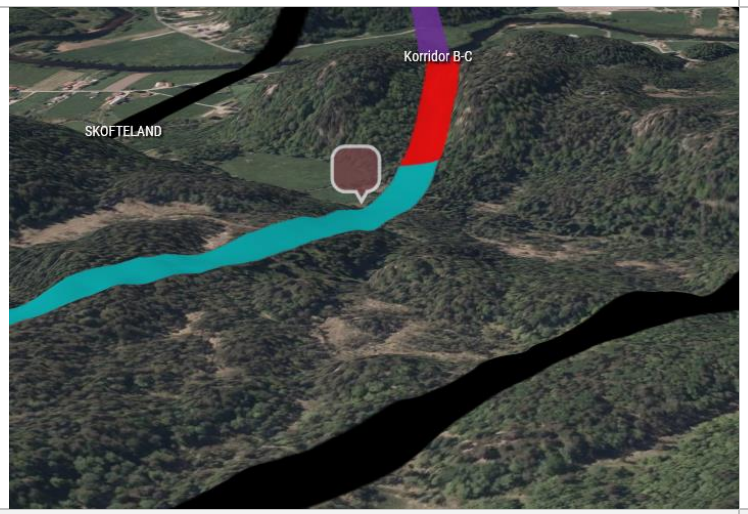				
25.	Lindesnes	Arne Kleiven (DINE39)	De påpeker at Tredalstemmen er kommunens mest brukte badeplass og har godt fiskevann.	Pkt. 1, 2, 3 og 4. Anbefalt tilførselsvei er i Lindesnes øst, fra Blørstad til Tredal. Det er denne som er regulert som en del av tiltaket i område-reguleringen. Anbefalingen er gjort ut fra en totalvurdering.		x	x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			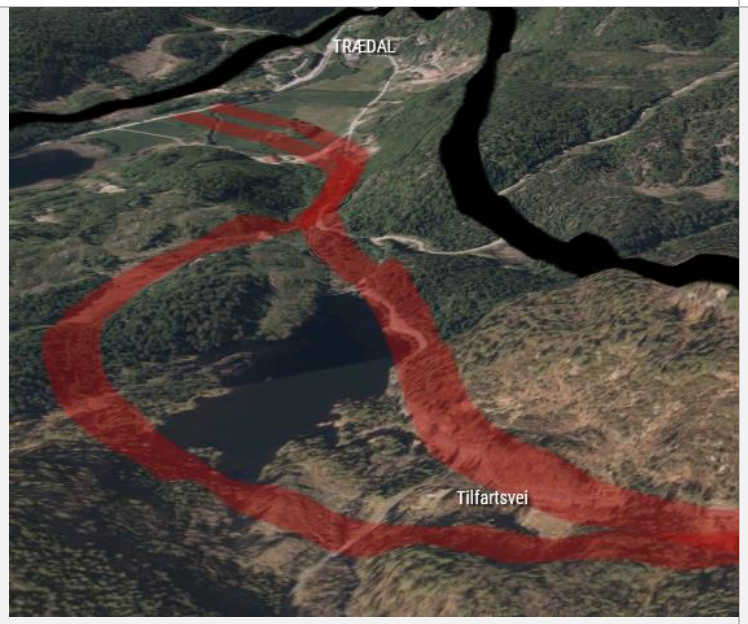 Kleiven har følgende merknad til tilførselsvei til Trædal: 1.Trædalsstemmen/Slottelona er en av de mest populære badeplassene i kommunen og et bra fiskevann. 2.Den vil i tillegg komme i konflikt med næringsbygg, kraftverk og rørledning til den. 3.Flere hus vil bli rammet, det være seg om man mister det eller får varige plager med støy og forurensning. 4.Verdifull dyrka mark vil gå tapt.				
26.	Lindesnes	Karl Arthur Litlan (DINE39)	Innspill på underganger/tverrformindelser egnet for kjøretøy for å ivareta lokale intresser.	Tverr-forbindelser som veier, drifteveier, stier			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
				og løypenett som blir berørt av tiltaket skal kartlegges i detaljreguleringen. Dette er sikret i bestemmelsene.			
27.	Lindesnes	Signegun Romedal m.fl.	1) De mener at alle trasévalg vil ha konsekvenser for friluftsliv, jakt, jord- og skogbruk. 2) Midtre trasé vil ha størst konsekvens for de fordi; - Hus på Romedal kan ikke bebos på grunn av støy og støv forurensing. - Romedal kan ikke brukes til friluftsliv. - Og andre turstier kan ikke benyttes fra Romedal til Vrå, fra Romedal til Holstjønna og rundt Utjordsvannet. - Drikkevannskilden til Mandal forringes ved å fylle Ommundsvannet og legges i nedslagsfeltet til laks- og sjøørretsførende vassdrag. - Jord kan ikke lengre brukes av beitedyr og til slått. Vilttråkk ved Ommundsvannet, Manneskaret, Vråheia og Blakkheia blokkeres. Jaktmulighet blir betydelig begrenset. Et område med rødliste arter blir dekket av fylling ved Utjordsvannet. 3) Det er påvist lavart som førte til fredning av løvtrær vest for Ommundsvannet.	Pkt. 1, 2, 3: Område-reguleringen regulerer anbefalt korridor AB Nord2 og Ikke AB Sør.			x
28.	Lindesnes	Tove Norum	De opplyser om reservevannkilde/sommervann fra Rosheitjønna. Her er det etablert pumpehus med strøm	Private drikkevannskilder			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			ned til tjønna. Boliger har etablert veilys langs den private veien fra fylkesveien og opp.	skal kartlegges i detalj-reguleringen, dette er sikret i plan-bestemmelsene.			
29.	Mandal	Gloria Bendixen (DINE39)	De markerer området som hun mener vil ha enorme visuelle inngrep, hindre fremkommelighet for gårdsdrift og friluftsliv. 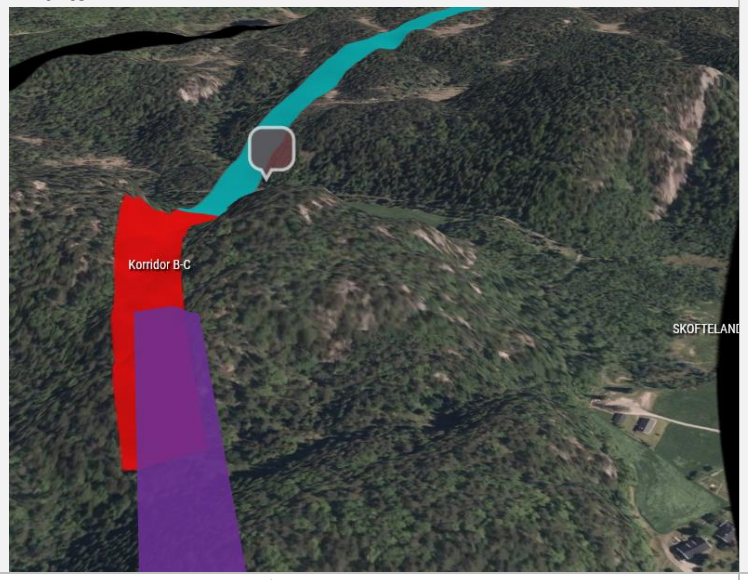	Område-reguleringen avklarer kun en veikorridor. Hvor det kommer tunnel og broer avklares i detalj-reguleringen.			
30.	Lyngdal	Karina Herdal Hobbesland	1) Grunneiere v/ Karina Herdal Hobbesland, kommer med innspill i forbindelse med bolig og driftsbygg, planer for gårdens forvalting av skog og driv med	Pkt. 1, 2 og 4; tas til orientering Pkt. 3 og 6 Tverr-forbindelser som			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			sauehold og hvordan valg av trasé vil påvirke familien og mulighet til reetablering. 2) Området, Velteplassen, brukes til skogsarbeid, for besøkende i Åsan og til friluftsliv. De har planer om et permanent vedproduksjonsanlegg på området i påvente av reguleringen for ny E39. 3) Reguleringsplanens lilla trasé vil ikke berøre strekningen Møllerveien til Åsan og de foreslår at kulverten som planlegges under ny E39 bør være stor nok så det kan kjøres med dagens hogstmaskiner og lassbærere. 4) Herdal Mølle og Sagbruk er verdifullt for bygda og er tenkt å bygges opp igjen dersom den skulle forsvinne med valg av ny veitrasé. 5) Møllerveien er en bit av gamle europaveien og brukes til lagring av materialer og ferdsel. Det vil være behov for et areal som erstatter velteplassen og saga som er tilknyttes dagens skogsveier. Møllerveien er den eneste veien til og fra beiteområder for sau og kveg i Åsan, og til Jovannet, en vannreserve for Rom, Bringsjord og SKrumoen. De mister all dyrket mark i som konsekvens av ny E39. Og lurer på hvor mye veiutbygger skal bidra til ny erstatningsjord for det som går tapt.	veier, drifteveier, stier og løypenett som blir berørt av tiltaket skal ivaretas som en del av tiltaket. Dette er sikret i bestemmelsene. Pkt. 5: Område-reguleringen går ikke ned på disse detaljene og det må sendes inn innspill i detalj-reguleringen. pkt 7. Fauna-passasjer skal kartlegges videre i detalj-reguleringen før en plasserer fauna passasjene i terrenget. Dette er sikret i plan-bestemmelsene. Pkt. 8 er sikret i område-			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			6) Det går dyretråkk over Herdalen og områdene rundt, og noen helt ned i bebyggelsen, og der ny E39 er planlagt. Det må gjøres tiltak for å få viltet til å krysse eksisterende og ny E39. 7) Flere jaktområdet blir delt av ny E39 og området for rekreasjon av beboere på Rom og i Herdalen kan bli delt. 8) Litlåna (et vernet vassdrag med fisk), gytebekk (viktig for fiskeyngel) og steinvelvbroa (bygd i 1850) må tas hensyn til. 9) De ønsker åpen dialog for å utarbeide en best hensiktsmessig plan for gårdseiere og veiutbygger.	reguleringen med båndleggings-område med tilhørende bestemmelser. Pkt. 9 Planprosessen åpner for innspill til område-reguleringen og videre i detalj-reguleringen.			
31.	Lindesnes	Ivar G. Skofteland (DINE39)	Grunneiere på Skofteland i Lindesnes kommune, gr.nr/br.nr 62/1-2-4-5 og gr.nr/br.nr 62/3, og nære naboer til ny E39. Reagerer på steinfylling på 60 x 200 meter som berører deres eiendom sterkt. 1) Som grunneiere på Skofteland i Lindesnes kommune gr.nr/br.nr 62/1-2-4-5 og gr.nr/br.nr 62/3, og nære naboer til ny E39 ønsker vi å komme med noen innspill til planlagt steinfylling på ca 60 m høy og 200 m brei. Denne er på vår eiendom og går over et dyrka jorde, kalt «Naudemyra». Denne går over dalføret mellom Valleråsen og mot Høgåsen. Ei så storsteinfylling er et stygt inngrep i naturen og lite pen å se på for mange i nærområdet. Den vil	Pkt. 1, 2, 3 og 7 Område-reguleringen avklarer kun en veikorridor. Tiltaket er utredet med fylling. Hvor det kommer tunnel og broer avklares i detalj-reguleringen.			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			være synlig nedover dalen mot Vigeland, da den kan sees på lang avstand. Denne steinfyllinga er et stort inngrep i naturen, og vil bli en barriere for området mot nord-øst. I dette området var det i utgangspunktet planlagt ei bru over den dyrka marka, og den vil for de få svært få konsekvenser. 2) Produksjonslandskapet som det er blitt høstet av i generasjoner vil bli helt undergravd av den planlagte, store steinfyllinga; viktig matjord forsvinner. Da vi på gr.nr/br.nr 62/1-2-4-5 driver med husdyrproduksjon, kan det få store konsekvenser for driften framover da vi mister ca 14 dekar dyrka mark. Med ei bru kan denne marka fortsatt brukes til fôrproduksjon, det samme vil adgang til våre skogseiendommer heller ikke bli berørt. Dette er viktig med tanke på skogsdrift. Ved stor steinfylling vil området bli helt stengt for gjennomgang. 3) Det renner en bekk gjennom dette området som kommer fra dalen innenfor mot nord-øst, fra tjern og myrer i heiområdet ovenfor. Dette er en bekk med fisk, og er en gytebekk som renner ut i Audna-elva. Eiendommene våre grenser til Audna-elva som er en god lakseførende elv som vi har fiskerett til. Med en steinfylling frykter vi at avrenninga fra grusmassene vil bli for stor og forurense bekken og elva. 4) Vi har vannledning som ligger «åpen» i grøft ved siden av veien. Den kommer fra et tjern lenger	Pkt 4 Private drikkevannskilder skal kartlegges i detalj-reguleringen. Dette er sikret i plan-bestemmelsene. Pkt 5 Fauna-passasjer skal kartlegges videre i detalj-reguleringen før en plasserer faunapassasjene i terrenget. Dette er sikret i plan-bestemmelsene. Pkt 6 I Askeladden, Riksantikvarens database, er denne veien markert som ikke fredet. Tverr-forbindelsen skal ivaretas, dette er sikret i plan-			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			oppe i heia. Vi er 4 husstander som er helt avhengige dette vannet til vanning av dyrka mark, vekster og hage. Vi har hver våre brønner til husholdning og driftsbygninger. Den ene brønnen til gr.nr/br.nr 62/1-2-4-5 ligger nedenfor «Naudemyra» og forsyner 2 husstander og driftsbygning med husdyrhold. Den andre brønnen er tilhørende gr.br/br.nr 62/3 ligger lenger mot vest og forsyner èn husholdning med driftsbygning. Vi er svært bekymret for forurensning av drikkevannet vårt. 5) I området rundt den dyrka marka er det mye hjortevilt. Dette har blant annet vært fanget opp av viltkamera i flere år. Dette er et mye brukt jaktterreng. Det er et viltrekk innover Skoftedalen mot nord, over Høgåsen og videre vestover over Audna-elva. 6) Det går en gammel vei fra øvre Skofteland og opp heia til Røyseland; «De gamle Skoftelandskleivane». Denne veien ble bygd i 1874 og var i bruk fram til 1972. da ble den tilbakeført til grunneigerene. Veien går mellom bekken og skogkanten og blir nå mye brukt til gårds- og skogsdrift, turvei for fastboende og turister. Den er lagt inn hos fylkeskonservatoren i Vest-Agder som et kulturminne. Vi mener denne veien må berøres minst mulig, og viktig å framstå som den er ligger i terrenget.	bestemmelsene. Veien ligger som Kulturmiljø H570 i områdeplanen. Pkt. 8 Anbefalt veikorridor er sammenlignet med vedtatt KDP (Se rapporten *KU Sammenligningsrapport*). Her kommer anbefalt korridor best ut. Pkt 9 Tas til orientering			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			7) Vi som grunneiere kan heller godta ei bru over dette området, som først planlagt. En stor steinfylling vil få store konsekvenser for oss, og det kan vi ikke godta. 8) Vi ønsker at dere ser på tidligere trassévalg, om de kan gjøre mindre skade. 9) Vi er opptatt av at generasjoner etter oss skal kunne fortsette å høste av naturen og forvalte verdien av mangfoldet den gir.				
32.	Lindesnes	Bodil Dale Johnson	Har innspill til Valleråsen – Skofteland – Bustad. 1) De er interessert i å bevare naturen slik den er i dag. En steinfylling vil ødelegge enormt i naturen, noe som vil gå utover mange beboere, natur og fisk- og dyreliv. 2) De foreslår en bro hadde løst situasjonen og forhindret problemstillinger knyttet til steindemning. 3) Veien, Skoftelandskleiva fra Skofteland – Røysland er anslått som et kulturminne bygd 1974. Veien er svært viktig for grunneiere for å få adgang til private brønner, dyrket mark og utmark og beitedyr. 4) Ved Naudemyra ligger det en dyrket jord på 14 dekar der elg, rådyr og hjort holdes til og er et sentralt stoppested for dyretrekket samt et sted for opphold av elg, rådyr og en hjortestamme. Flere generasjoner har holdt Naudemyra i stell. Bekken ovenfor har fisk som laks og ørret og har sitt	Pkt 1, 2 og 8: Område-reguleringen avklarer kun en veikorridor. Hvor det kommer tunnel og broer avklares i detalj-reguleringen. Pkt.3 og Pkt 6 I Askeladden, Riksantikvarens database, er denne veien markert som ikke fredet. Tverr-forbindelsen skal ivaretas, dette er sikret i plan-			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			utspring i Audnaelva, som er en velkjent lakseelv. En steindemning vil ha enorme konsekvenser for bekken, fisken og elva. 5) Demning kan endre grunnbunnens sammensetninger, vannhastighet, vannkvalitet og temperatur som vil påvirke/forsinke vandrende gytefisk og utvandrende smolt. De henviser til miljødirektoratets rapport. 6) Skoftedalen er en urørt naturperle med et vell av fugleliv og naturflora, selv av rødliste arter og fredet arter. Gaupe er også blitt registert i området. 7) Tjødna er viktig for bevere og for gårder på Skofteland som er avhengig av vannet som kan bli forurenset av steindemning. 8) De er sterkt bekymret for steindemning og dens konsekvenser og foreslår en bro som en løsning på utfordringene nevnt.	bestemmelsene. Veien ligger som Kulturmiljø H570 i områdeplanen. Pkt. 4: Fauna-passasjer skal kartlegges videre i detalj-reguleringen før en plasserer fauna passasjene i terrenget. Dette er sikret i plan-bestemmelsene. Pkt. 5, 6 og 7, Naturmangfold er utredet i Konsekvensutredningen på overordnet nivå. Konsekvensene må utredes videre i detalj-reguleringen.			
33.	Alle	Jon Thommesen	Viser til åpnekontordager og folkemøte i Lindesnes. Merknaden foreslår alternativ korridor C-D syd med tunnel	Pkt. 1 Fauna-passasjer skal kartlegges videre			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			vil være best for friluft, vilt, landskap og naturmangfold i området rundt Haugdal/Haugdalsvannet. 1.I kartet nedenfor er kjerneområdet for hjort og trekkruter som vil bli delt ved å legge trasé rundt Haugdalsvannet: 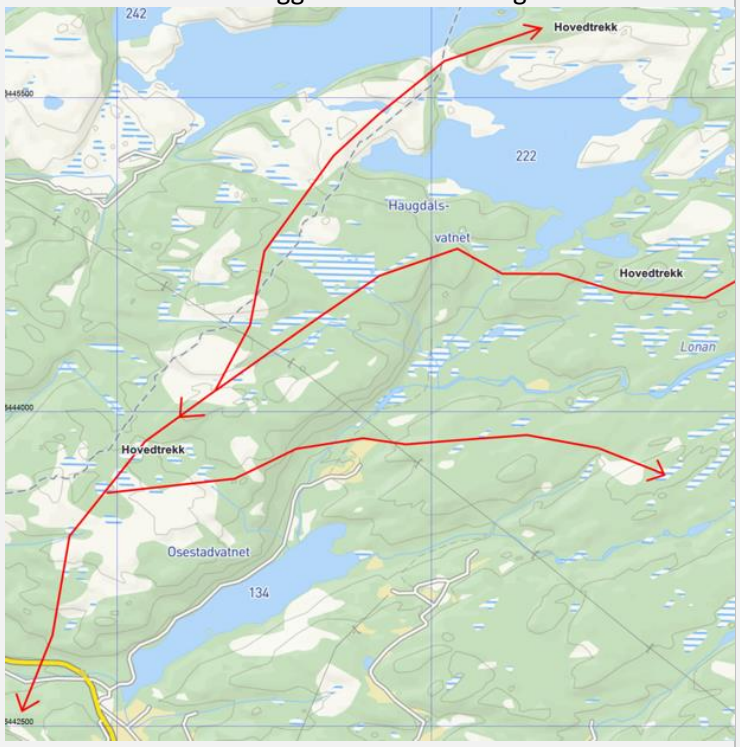 2.Med trasé rundt Haugdalsvannet vil området bli støyforurenset og være formidabel for området Haugdalsvannet-Storevatet-Gåseland (kap. 6.5.7. i	i detalj-reguleringen før en plasserer fauna passasjene i terrenget. Dette er sikret i plan-bestemmelsene. Pkt. 2 Tas til orientering Pkt. 3 Det er satt krav om videre kartlegging av biologisk mangfold og naturmangfold i detalj-reguleringen. Sårbare vassdrag skal ytterlige kartlegges i detalj-reguleringen. Dette er sikret i plan-bestemmelsene. Pkt. 4 Delområde CE			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			planprogrammet), dette kan unngås ved å velge korridor C-D syd. 3.Korridor C-D syd fremstår som et sårt område med enorme fyllinger og skjæringer. Dette anses om et viktig friluftsområde og det er blitt gjort biologiske undersøkelser på området sommeren 2018 (se vedlegg 2). Vedlegg 3-4 viser avslått søknad til å bygge Sandnes Småkraftverk av Fylkesmannen og NVE med tanke på negative konsekvenser for anadrom fisk og sikret friluftsområdet som berørte 100meter mellom Storevatn og Haugdalsvanet, hvordan kan firefeltsmotorvei bli vurdert til å gå krysse området? Vedleggene 5-6 finnes uttalelser fra Naturvernforbundet og Norges jeger og fiskerforbund. 4. De mener at tredje alternativ som tidligere forelå i silingsrapporten kunne ha vært mest aktuell med tunnel nederst i Osestadvannet og i nærhet av dagens E39. 5.Grunneier mener at dagens E39 kommer til å bli veldig belastet av besøkende til Lindesnes ved planlagt tilførselsvei ned til Trædal forbi Vigeland, mot tiltenkt knutepunkt ved Udland. Ny trasé vil påføre mye omgjøring i motsatt retning for de som bor på Vigeland og skal mot Lyngdal.	Veikorridoren er ca. 0,5 km lenger enn veikorridorene nord på strekningen Veikorridoren har noe høyere investeringskostnader enn C-D-E Syd, men er veldig mye dårligere enn C-D-E Syd når det gjelder netto nytte per budsjettkrone. Veikorridoren trekker seg vekk fra Storevatnet, og samler eksisterende og ny E39 i en bred infrastrukturkorridor i sør. Det at det må tilrettelegges for en konstruksjon over			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
				Osestadvatnet ble ikke vurdert som positivt. Det var enighet om at de nordre alternativene bør forfølges framfor veikorridoren i CE. Denne veikorridoren utredes ikke videre. Pkt. 5. Anbefalt tilførselsvei er fra Blørstad til Tredal, ut i fra en total vurdering gjort av Nye Veier. Det er denne som ligger inne som en del av tiltaket i område-reguleringen			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
34.	Lindesnes	Olaf og Trygve Døble	De savner utredning av de særskilte konsekvensene som er knyttet til etablering av høybro over Audna-elva. En høybro vil ha sterk påvirkning på Audnedals veien 341. Støy er nevnt i planprogrammet, men utredninger i forhold til solforhold ønskes samt støyforholdene i utbyggingsfasen og i driftsfasen.	Konsekvensutredningen skal i denne planfasen først og fremst avklare veiens overordnede lokalisering i området. Vurdering av sol- og skyggesituasjon for enkeltområder anses ikke som beslutnings-relevant for selve lokaliseringen av krysnings-punktet over Audnedalen. Analyser av sol- og skygge-situasjoner kan likevel utføres i senere planfaser i forbindelse med detalj-planlegging av konstruksjonen.	Ingen	x	x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
35.	Lindesnes	Jostein Handeland	Handeland er eier av gnr 96 brnr, 3. I innspillet skriver Handeland at han vil sterkt berørt i over en 1 km dersom den opprinnelige trasen blir valgt. Da må det planlegges underganger og traktorveier. Det er imidlertid svært viktig med gode viltoverganger.	Tverr-forbindelser, som veier, drifteveier, stier og løypenett som blir berørt av tiltaket skal ivaretas som en del av tiltaket. Fauna-passasjer skal kartlegges videre i detalj-reguleringen før en plasserer fauna passasjene i terrenget. Dette er sikret i plan-bestemmelsene.			x
36.	Lindesnes	Vestbygda, berørte parter v/Reidar Støle m. fl.	På vegne av berørte parter i Vestbygda og spesielt adkomsten mellom Udland og Svartetjødna 1) Om påkjørseltrasè for ny E39 mellom Udland og område Svartetjødna: Store deler av denne veien går gjennom et av de viktigste områdene for elg og hjort. 2) En adkomst til ny E39, øst for Vigeland i øst,- og Herdal i vest, vil etter all sannsynlighet bli veivalget for de fleste av dem som skal videre øst- eller vestover på ny E39, utover/lengre avstand enn Mandal eller Lyngdal, selv om	Pkt. 1 og 6 Faunapassasjer skal kartlegges videre i detalj-reguleringen før en plasserer fauna passasjene i terrenget. Dette er sikret i plan-bestemmelsene. Pkt. 2 Anbefalt tilførselsvei er i			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			der skulle komme en ny trasè nordover med adkomst til ny E39 fra Udland eller Osestad. 3) For dem som skal til Mandal eller Lyngdal, blir det mest naturlig/gunstig for de fleste å bruke nåværende/gamle E39. Færrest mulig nye inngrep i dette området vil helt klart være den gunstigste løsningen m.h.p. natur, vilt og forurensning. 4) Trasèen Udland-Svartetjønn ligger parallelt og like inntil den lengste hovedtilførselen av vann til Lindesnes kommunes drikke-vannskilde Tarvannet. Storbekken som utgjør den største tilførselsbekken til Tarvannet, starter i område nedenfor Svartetjønna. En trasè i dette området slik som foreslått, vil utgjøre en betydelig risiko og forurensningsfare for kommunens drikkevannskilde. 5) Storbekken har en viktig bestand av sjøørret, røye, ørret og laks. 6) Området like vest for Svartetjødna ser ut for å være et meget viktig trekkområde for elg og hjort. Her bør det bygges en ordentlig viltundergang på ny E39, men også en i området øst for Bjeddansvannet (i Nye Veiers digitalmodell kalt Osestadvannet), hvor der er i dag er et kjent nord/sør-trekk mot Hovåsen nord for Udland. I tillegg bør der plasseres en trekkmulighet for storvilt øst for Svartetjødna mellom denne og Faksevann	Lindesnes øst, til Tredal. Det er denne som ligger til grunn for område-reguleringen. Pkt. 3. Tas til orientering Pkt. 4 Tarvannet som drikke-vannkilde er lagt til grunn for konsekvens-utredningen som er gjort i planen. Pkt. 5 Sårbare vassdrag skal kartlegges ytterligere i detalj-reguleringen.			
37.	Lindesnes	Norleiv Fardal	Norlev Fardal ønsker å levere uttalelse i forhold omkring ny E39 som ønskes ivaretatt i område nord for deres hytte på Banken, gnr.92 bnr.1 i Lindesnes kommune.	Tas til orientering			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			1) Fardal ønsker i denne sammenheng at Nye Veier legger traséen i terrenget at det blir minst mulig støy til området der har hytte. Dette er illustrert nedenfor. 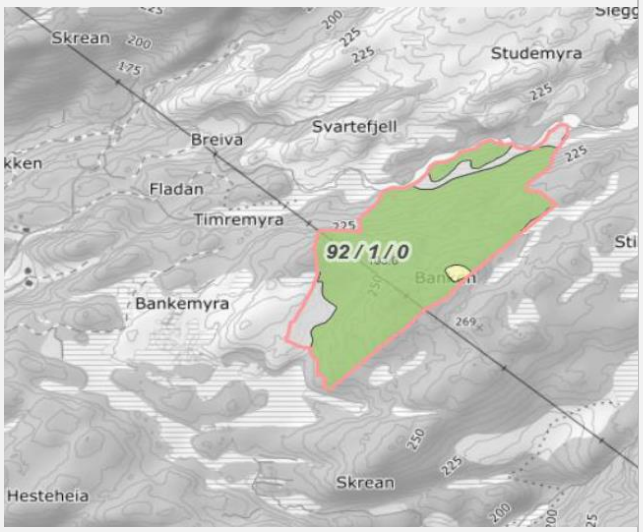				
38.	Alle	Tor Raymond Haagensen	Merknadene som er sendt inn fra Tor Raymond Haagensen gjelder Holte & Omegn, bør hele dalsystemet fra Sodeland til Stuvatnet sees i en helhet da korridor AB Syd er lagt til å berøre så mange grender. 1) Grenda Holte, beskrivelse av grenda og naboskapet. Redd for konsekvensene av AB-Syd. 2) Landbruk, stort sammenhengende jordbruksareal, forutsetningene for ett effektivt landbruk. 3) Skogsveier, Oversikt over skogsveier i området og kvaliteten på disse.	Grenda Holte blir ikke direkte berørt av planarbeidet da Nye Veier har valgt å gå videre med anbefalt korridor AB nord 2.			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			4) Turterreng, rideveier og rekreasjonsområder. 5) Viltoverganger, kart over viltoverganger Holtebekken. 6) Naturmangfold, flere bekker med anaerob fisk og kan tilrettelegges for laks opp til Ommundsvannet. 7) Rødliste arter under naturmannfold, Slettsnok og Hubro				
39.	Mandal	Arbeids gruppe Hageland v/ Jon Martin Jakobsen	Denne gruppen er nedsatt som arbeidsgruppe på grunneiermøte på Hageland 3.9.2018. Gruppen henvender seg på vegne av grunneiere langs trasèene "nord" og "midt". Innspill til planprogrammet: a) 2.1.2 - Nasjonale forventninger b) 2.1 Internasjonale føringer for drikkevannskilder burde inkluderes – Se rådsdirektiv 98/83/EF - 2001/EØS/57/14. c) 2.1.3 Drikkevannsforskrift d) Arbeidsgruppen hevder at planprogrammet, ikke har hensyntatt verdiene rundt Mandals drikkevann eller den nasjonale jordvernstrategien godt nok. De etterspør en begrunnelse for at SWECO velger et annet utgangspunkt enn COWI for sine konsekvensutredninger. Innspill: 1. Landbruksressurser skal konsekvens utredes med spesielt hensyn på drivverdige landbruksforetak og nydyrkingsmuligheter av matjord innenfor drivverdige områder og avstand. Nydyrkingsområder må påvises i relativ nærhet til berørte landbruk.	Pkt. a) tas til orientering Pkt. b) Pkt. 2.1.3 i plan-programmet er endret Pkt. c) pkt. 8 i plan-programmet er endret Pkt. d) Pkt. 2.1.3 – Nasjonal jordvernstrategi lagt inn. Pkt 6.6.5 er revidert med hensyn på drikkevann og Jord-bruksområde	Pkt. 2.1.3 Pkt. 6.6.5 Pkt. 8	x	x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			2. "Det skal utredes hvorvidt drikkevann og nedslagsfelt vil kunne få økt forekomst av mikro- og nanoplast, og hvilken skadeeffekt dette kan ha på a) det naturlige økosystemet i vann i nedslagsfeltet og b) brukere av drikkevannet. Det bør videre utredes hvor det finnes reservekilder med beliggenhet og nedslagsfelt utenfor ny E39 trase. Kostnaden ved å etablere reservekilde må beregnes." 3. Det må utredes hvilken skade slam kan påføre økosystem og vassdraget i sin helhet. 4. Vi forutsetter at dersom det er aktuelt med høyere hastighet enn 110 km/t blir det ivaretatt i konsekvensutredninger i forkant av bygging.	Pkt. 1 Tas til orientering Pkt. 2 og 3: Temaet er omtalt i Konsekvens-utredningen. Sårbare vassdrag skal ytterlig kartlegges i detalj-reguleringen. Det settes krav i planbestemmelsene at arbeid som kan gi tilslamming av bekker og elver skal begrenses mest mulig i gytesesongen. Pkt. 4: Tas til orientering			
40.	Lindesnes	Kjell Erik Dale Thompson	Gutt på 19 år som planlegger å drive og overta en gård på Skofteland. Innspill: 1.den planlagte steinfyllingen vil gjøre ett stort inngrep i naturen og vanskeliggjøre driften av gården. Avsender	Pkt. 1 Område-reguleringen avklarer kun en veikorridor. Hvor det kommer			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			ønsker derfor at det blir ei bro hvis denne traseen blir valgt, eller eventuelt at Nye Veier velger en annen trase. 2.Veien ''De gamle Skoftelandskleivan'' som ligger inne som ett kulturminne.	tunnel og broer avklares i detalj-reguleringen. Pkt. 2 Askeladden, Riksantikvarens database, er denne veien markert som ikke fredet. Tverr-forbindelsen skal ivaretas, dette er sikret i plan-bestemmelsen. Turveien ligger som hensynssone Kulturmiljø H570 i områdeplanen.			
41.	Mandal	Rune Braadland	De har følgende innspill som bør tas med i konsekvensutredning for strekningen Mandal – Lyngdal øst: 1.Jordvern. Strekningen Mandalselva til Holte har relativt store områder med dyrket mark og produktiv skog med god bonitet sammenliknet med de nordlige traseene. 2.Bygdemiljø/bomiljø: Store deler av trasé AB-S går i bebygd område og er den traseen som vil berøre flest boliger,	Pkt. 1, 2, 3 og 5. Grenda Holte blir ikke direkte berørt av planarbeidet da Nye Veier har valgt å gå videre med anbefalt korridor AB nord 2.	Pkt. 2.1.3 4.1 og pkt. 6.6.5	x	x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			gårdsbruk, småbruk og mennesker både direkte og indirekte. Holtebygda vil bli ubeboelig pga. støy/nærhet til vei. 3.Kulturlandskap: Bygda Holte, mottar årlig støtte fra kommune/fylkeskommune for å bli holdt i hevd og ivareta kulturminner fra de siste 100-200 år. 4.Drikkevann: Ber om at Mandal kommunes vannverksrapport fra april 2018 vektlegges i videre arbeid med trasévalg. 5.Melkeproduksjon: langs AB-S er det gårdsbruk med melkeproduksjon som vil bli sterkt berørt av trasévalg. Fakta om hvor mye beite/dyrket mark som blir berørt i de ulike traseer må tas med i videre arbeid for å sikre rettferdig behandling av berørte gårdsbruk.	Pkt. 1 – Nasjonal jordvernstrategi lagt inn i plan-programmet Pkt. 4, Tas til orientering Pkt. 5 Plan-programmet er endret i pkt.4.1 er revidert og pkt. 6.6.5			
42.	Lindesnes	Svein Haugen	Medeier i eiendom 104/9, 11, 12 og 13 har følgende innspill: Hvis planforslaget fremmes med den kryssløsningen som skisseres i oppstarten, så må planforslaget si noe om hvordan gående og syklende skal ivaretas de siste 2 km mot Vigeland. Haugen ser to umiddelbare muligheter: 1. Det bygges gang og sykkelvei parallelt med dagens E39. 2. Veien legges som en oppgradert lokalvei i regulert trase mellom rundkjøring i enden av trefeltsvei og over Tarvannet til Livold/Vigeland.	Pkt. 1 og pkt. 2. Dagens E39 har ikke gang- og sykkelvei langs denne strekningen. Trafikk mengden langs dagens E39 vil gå ned som følge av tiltaket. Tiltaket utløser ikke noen rekkefølgekrav for bygging av			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
				gang- og sykkelvei.			
43.	Mandal	Sverre Stusvik Ellingsæther	Sverre S. Ellingsæther har følgende innspill knyttet til den planlagte nye veistrekningen E39 Mandal- Lyngdal øst: For bebyggelsen langs elva på Stusvik og Sodeland vil det bli betydelig dårligere bomiljø dersom korridor A-B Syd blir valgt. Den sydligste trasen vil medføre at flere hus og gårder i dette området vil bli revet eller sterkt berørt av støy. Ellingsæther ber derfor om at eksisterende kommuneplan følges med tanke på trasevalg, slik at kulturlandskap og bomiljø på begge sider av Mandalselva i størst mulig grad bevares.	Nye Veier har valgt å gå videre med anbefalt korridor AB nord 2.			x
44.	Lindesnes	Marit Sletten (DINE39)	Marit Sletten har følgende innspill oppstart av planarbeid. 1.Det er i Vallerås området observert hubro, kongeørn og havørn. 2.Grundlandsvannet bør bevares med tanke på at det er et fantastisk rekreasjonsområde. Fiske, bading, båtliv m.m. 3.Stemmen" bør bevares som det kulturminnet det er. Nemlig en del av det første E-verket, Tredal, som ga strøm til Mandal i 1910. 4.Rossheitjødna er en av to vannkilder til all beboelse i Vallerås. 5.Området blir i dag benyttet til jakt, Noe det bør tas hensyn til.	Pkt.1 Naturmannfold er utredet i Konsekvensutredningen. Pkt. 2 By- og bygdeliv er utredet i Konsekvens-utredningen. Pkt. 3 Kulturarv er utredet i Konsekvensutredningen. Pkt. 4 Private drikke-vannkilder skal kartlegges i			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
				detalj-reguleringen. Pkt. 5 Fauna-passasjer skal kartlegges videre i detalj-reguleringen før en plasserer fauna passasjene i terrenget.			
45.	Mandal	Arnhild Jakobsen (DINE39)	1) Fredet Ål i Vråvannet. 2) Forslag til ny korridor. For å unngå en høy bro over Mandalselva, går man i tunnel nord for Soteland kommer man ut øst for Haddeland skolehus, deretter rett linje til under Skadbergskleiva. Så en kort tunnel under gården Skadberg, veien vil så bli synlig mellom Lia og Holte. Den bør da gå videre i tunnel under	Pkt. 1 Tas videre i planarbeidet. Pkt. 2 Nye Veier har valgt å gå videre med anbefalt korridor AB nord 2.			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			Holteheia, retning Rommedal, Blørstad og Skofteland. Med dette forslaget vil all problematikk ved drikkevannskildene være borte, matjord og de 2 største melkeprodusentene i Mandal kommune vil bli skånet og ingen grender vil bli rasert, minimalt med hus vil bli borte. Ved valg av denne korridor vil stigningen ikke bli mer enn ca 100 m.				
46.	Lindesnes	Sebastian og Nicolas Warmbrodt	Gutter på 11 år. Warmbrodt skriver i sitt innspill at de ofte går tur opp Skoftedalen mot Slettan på tur og ski. Vi leker i dette området, spikker, er på sykkeltur og overnatter i både telt og hengekøye. Det er ofte rådyr å se på jordet.	Flott at tur- og lekeområder blir meldt inn i planarbeidet. Tas med videre i planarbeidet.			x
47.	Lindesnes	Jan Petter Holmesland (DINE39)	Holmesland, eier av Gnr.63, bnr.8 og 10, skriver sitt innspill til planarbeidet følgende: 1.Det ønskes en analyse når det gjelder bruas innvirkning på sol/skygge for vår eiendom. 2.Det ønskes en analyse på hvordan det vil bli med støv og støyplager. 3.Holmesland ønsker å vite om de har rett på ekstra isolering av bolig ifbm. anleggsvirksomhet. 4.Holmesland ønsker gjerne at Nye Veier ser på verditap på bolig/eiendom ifbm. den nye broa. Befaring av bolig/eiendom. 5.Holmesland ønsker en akseptabel arbeidstid i hele anleggsperioden der natt og helgene må være fri for anleggsarbeid.	Pkt. 1 Konsekvens-utredningen skal i denne planfasen først og fremst avklare veiens overordnede lokalisering i området. Vurdering av sol- og skyggesituasjon for enkeltområder anses ikke som beslutningsreleva			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
				nt for selve lokaliseringen av krysningspunktet over Audnedalen. Analyser av sol- og skygge kan likevel utføres i senere planfaser i forbindelse med detalj-planlegging av konstruksjonen. Pkt. 2.Område-reguleringen har kun behandlet støv og støy på overordnet nivå. Når veilinje er plassert, vil en komme med mer detaljerte vurderinger. Dette vil skje i detalj-reguleringen.			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
				Pkt. 3 og 4 Vurderes i senere planfase. Pkt.5 styres av eget lovverk og vil følges opp i byggeperioden.			
48.	Mandal/ alle	Olaf Kåre Undal (DINE39)	Olaf Kåre Undal har sendt inn følgende høringsuttalelse vedrørende valg av korridor: Ved valg av korridor, bør A-B syd velges. Det bør imidlertid gjøres noen justeringer. Tunell gjennom Slettheia vil spare bebyggelsen samt jordbruksarealer på Sodeland, og tunell på sørsiden av Skadbergsvannet vil gjøre at en unngår forurensning av drikkevannskilder til Mandal kommune. Følgende innspill: 1. Trasè A-B nord: Dette forslaget berører også drikkevannskildene, + fremtidige drikkevannskilder (Moslandsvannet). Dersom mot all formodning denne korridoren blir valgt, bør den legges på østsiden av Undalstjødna (inn på nordsiden av gruva) og på baksiden av Undalsheia mot Tolvakstjødna. Så kommer dere inn i drikkevannsområdet som ingen har en god løsning på 2. Trasè A-B syd: Undal trekker fram at «samfunnsøkonomisk lønnsomhet like mye at folk får beholde hjemmene sine, ikke blir belemret med unødig støy og stress eller utsatt for mikroplast i drikkevannet fra den planlagte E39. Derfor ser Undal på trasè A-B syd som	Nye Veier har valgt å gå videre med anbefalt korridor AB nord 2 på denne strekningen.			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			den løsningen som bør velges. Det bør imidlertid gjøres noen justeringer.				
49.	Lindesnes	Vidar Haugen	Innspill: 1. Om tilførselsvei via Udland: Haugen etterspør om det opparbeides gang/sykkelsti fra Livold til Fardal da dette er et område som er utenfor reguleringsområde for denne indre traseen. Begrunnelsen er den at bygges det tilførselsvei via Udland vil det fremdeles være en viss mengde trafikk på eksisterende E39. 2. Det er et tankekors skriver Haugen, at man da skal kjøre først 4km vestover fra Vigeland før man kan ta inn på hovedveien og kjøre østover. Haugen ser derfor at tilførselsveien legges via Tredal, så kan man om det noen gang blir bygd vei til Spangreid fra Udland, få brukt den veistubben som ble bygd her for noen år siden. Da vil Spangreidtrafikken kjøre fra Tredal til Udland på nåværende E39. 3. Sykkelvei ønskes fra Vestbygda til Vigeland 4. Haugen lurer på om det blir bygd vei til Spangreid fra Udland 5. Tilstrekkelig med viltoverganger	pkt. 1 og 3,: Dagens E39 har ikke gang- og sykkelvei langs denne strekningen. Trafikkmengden langs dagens E39 vil gå ned som følge av tiltaket. Tiltaket utløser ikke noen rekkefølge krav for bygging av gang- og sykkelvei. Pkt. 2 Anbefalt tilførselsvei for Lindesnes er i øst ved Tredal. Pkt. 2 tas til orientering Pkt. 4. Vei til Spangereid fra Udland ligger ikke inne som en del av til taket som			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
				ligger i Område-reguleringen. Pkt.5 Fauna-passasjer skal kartlegges videre i detalj-reguleringen før en plasserer fauna passasjene i terrenget.			
50.	Lindesnes og Mandal	Bent Johan Kjær og Gerd Solem (DINE39)	Bent Johan Kjær og Gerd Solem har gitt følgende innspill: 1) Dagens regulering fra 18.06.15 med justering og inklusive tunnel på Sodeland må opprettholdes. I videreføring mot Blørstad må tunnel på Holte inkluderes. 2) Alternativet A – B Nord må avvises med hensyn til drikkevann, kulturminner og mange hus/hytter/landbruk. Dette har maksimale negative virkninger og gir potensielt store konflikter. Alternativet tilfredsstiller ikke «føre var prinsippet» mht drikkevann. Alternativet gir store plager og negativ virkning med hensyn til forurensing til luft, vann og jord med konsekvenser for dyr og planter. 3) Alternativ A – B Midt tilfredsstiller heller ikke «føre var prinsippet». Dersom det likevel velges, må det vurderes lagt lenger nord, men innenfor det stiplede planområdet i figur 6.1 – side 22 i Silingsrapporten. De negative virkningene dette alternativet medfører for bygdas innbyggere vil kunne unngås ved å vinkle traseen på østsiden av elva slik at første del av alternativ A - B kommer litt lenger nord. En vil da unngå tunnel i Undalsheia og oppnå et atskillig lavere	Pkt. 1, 2, 3, 4 og 5. Nye Veier har valgt å gå videre med anbefalt korridor AB nord 2 på denne strekningen. Pkt. 6 Tas til orientering			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			konfliktnivå i bygda. En vil også unngå rasering av Undalstjønna som er en mye brukt badeplass og rekreasjonsområde for unge og eldre, fastboende og tilreisende. Ytterligere justeringer mellom Spetteland og Blørstad vil senke konfliktnivået der. Bebyggelse vil da i liten grad bli berørt. Illustrasjon er vedlagt i høringsinnspillet. 4) På åpen kontordag viste det seg at grensen for reguleringsområdet var endret og begrenset i forhold til det som vises i Silingsrapporten fig. 6.1. side 22. Kjær og Solem ber derfor Nye Veier om at reguleringsområdet må justeres tilbake til det som vises i Silingsrapporten (det vil si på nordsiden av Moslandsbekken). 5) Alternativ A – B Syd med justering er gjeldende regulering fra 2015. Et viktig moment er forutsigbarhet (Plan- og bygningslovens formålsbestemmelse §1) for befolkningen. Alternativet berører heller ikke drikkevannet. Kjær og Solem ønsker å beholde dette alternativet! Alternativet må inkludere tunneler på Sodeland og Holte. Trase Syd er også den som har lavest stigning. Mens Nord og Midt alternativene kanskje kommer opp i 180 moh kommer alternativ Syd kanskje under 120 moh. Det har også betydning for snøforhold, brøyting og salting med tilhørende forurensing. 6) Friluftsliv og rekreasjon i Haddelandsbygda, en reise gjennom tid og landskap.				
51.	Mandal	Morten Kjær Enger	Morten Kjær Enger er eier av hytte, Gnr. 19/Bnr. 5 i Mandal kommune, Øvre Undal i Holum.	Pkt. 1 Det må gjøres en			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			1.Like ved hytta i sydøstlig retning har de oppdaget en «ruggestein». De bekjent finnes det svært få av slike, og den må vurderes fra et bevaringsperspektiv. Det kan vises til tilsvarende prosess ifm utbygging av Justneshalvøya, og hvor et slikt sjeldent forekommende ble besluttet bevart. Enger antar at arkeologer ser på dette med tilsvarende øyne og at de relevante instanser og fagmiljøer får oversendt informasjonen her. 2. En del av eiendommen er satt av til spredt boligbebyggelse i Kommuneplanen. Slik Enger ser dette, vil en godkjenning av en slik trase bryte dette med grunnleggende krav til forutberegnelighet og forsvarlighet. Krav om forutsigbarhet er i dag nevnt spesifikt i pbl. §1-1 - lovens formålsbestemmelse. Formålsbestemmelsen er ikke bare en «ønskebestemmelse», den er en materiell bestemmelse som kommunen skal sørge for at vektlegges og overholdes, og som skal hindre at man innretter seg på feil premisser. 3. Traseen slik foreslått, vil eksponere drikkevann og urørt natur, herunder ift mikroplast. Mye av dette veistøvet vil bli liggende på bakken utenfor veibanen - på deres eiendom. Det forutsettes, som vi har oppfattet at Nye Veier og deres konsulent presiserte i møte, at «ikke-prissatte» forhold ville være like viktige temaer som «prissatte» forhold ved vurderingen av det som er samfunnsnyttig beste løsning.	vurdering i detalj-reguleringen når en ser hvor veilinjen kommer. Pkt. 2 Mandal kommune har nylig vedtatt ny kommuneplan der område til spredt boligbebyggelse er redusert. Planforslaget vil bli fremmet og behandlet i samsvar med bestemmelsene i plan- og bygningsloven. På denne måten sikres en forutsigbar planprosess der grunnlaget for beslutninger vil bli gjort offentlig tilgjengelig. Dette vil også omfatte eventuelle			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
				endringer av eksisterende planer. Pkt .3 Konsekvensutredningen har som formål å identifisere det mest samfunnsøkonomiske alternativet innenfor varslingsområdet. I denne vurderingen er prissatte og ikke-prissatte konsekvenser likestilt. Se svar på merknad fra Naturvernforbundet i Mandal og Agder.			
52.	Lyngdal	Tore Hanssen	Tore Hanssen er eier av eiendommene Lene gnr./bnr.195-2 og Oftedal 203-1,2,6,7. Hanssen peker på følgende i sitt i innspill:	1 og 2 Tas til orientering. Pkt. 3 Fauna-passasjer skal			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			1) Eiendommene er jordbrukseiendommer som er slått sammen til ett bruk og kan ikke deles. 2) Korridor C-D syd vil ligge unødvendig nærme tettstedene Grummedal, Lene, Flaten, Oftedal og Herdal og dermed ødelegge boområder langs kysten som både i dag og i fremtiden vil være attraktive for boligbygging. Den vil også gi styggere sår i terrenget enn om den legges lenger nord i et flatere terreng. 3) Området mellom Oftedal og Lene er et hovedtrekk for hjortedyr for hele Austadhalvøya. Det er derfor viktig at dette området skånes mest mulig. Mest mulig tunnel mellom Oftedal og Lene vil derfor være veldig viktig. 4) På Lene er det en viktig gytebekk for sjøørret mellom bolighuset Mandalsveien 637 og båthuset på vestsiden innerst i fjorden. Veiutbygging i området like nord for Lene vil kunne ha stor negativ innvirkning på denne hvis ikke spesielle tiltak iverksettes under anleggsperioden. 5. Hanssen har ca. 100 mål eiendom ved Kvarthusvann nordøst for Lene. Tilgang til denne delen av eiendommen vil være viktig uansett valg av korridor.	kartlegges videre i detalj-reguleringen før en plasserer fauna passasjene i terrenget. Pkt. 4 Sårbare vassdrag skal ytterligere kartlegges i detalj-reguleringen. Pkt. 5 Tverr-forbindelsen skal kartlegges, avklaring av utforming og plassering skal gjennomføres i detalj-reguleringen.			
53.	Mandal og Lindesnes	Eva Hinlo	Tre representanter fra SV trekker fram følgende i sitt høringsinnspill: 1) Det nordre og midtre alternativet for veitrase berører begge nedslagsfeltet for drikkevannskildene i Mandal, dvs. Møglandsvannet og Ommundsvannet som er reserver for Skadbergvannet. Det midtre alternativet har en trase som	Pkt. 1, 3 og 4 Nye Veier har valgt å gå videre med anbefalt korridor AB nord 2 på			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			går tvers over Ommundvannet. I tillegg berøres også landbrukseiendommer. Vi mener at ingen av disse traseene kan være aktuelle pga. stor fare for forurensning av Mandals drikkevannskilder, selv om Nye Veier påstår at det finnes tiltak som skal unngå dette. Det finnes dessuten ingen andre alternative reservevannskilder, dersom Møglandsvannet og/eller Ommundsvannet ikke kan benyttes pga. forurensning fra veitrafikken. 2) I høringsforslaget er drikkevannsforsyningen beskrevet som en såkalt ikke-prismessig konsekvens, dvs. utredningen setter ingen pris på rent drikkevann. Drikkevann absolutt må legges inn med prismessig konsekvens. 3) Det sørlige alternativet berører mange husstander. Ved å legge inn to relativt korte tunneler, vil mange av disse husstandene kunne skjermes (bl.a. på Holte). Det sørlige alternativet har også en flatere profil enn de to lenger nord som ligger høyere i terrenget. Dette har betydning for drivstofforbruk, spesielt vogntog. 4) Mandal, Lindesnes og Marnardal SV mener at Mandal bystyre må velge det sørlige alternativet for å sikre byens drikkevannskilder og verne om og skjerme landbruk og bebyggelse.	denne strekningen. Pkt. 2 Drikke-vann er utredet under naturressurser. Dette er et «ikke prissatt» tema, men er vurdert opp mot de andre «ikke prissatte» temaene og de prissatte temaene. Se svar på merknad fra Mattilsynet og Naturvernforbun det i Mandal og Agder gjeldene drikkevann.			
54.	Lindesnes og Lyngdal	Jon-Sverre Salamonsen	Innspillet har forskjellige tanker til hvorfor en samlet utbygging av E39 mellom Vigeland og Lyngdal må optimaliseres. Utbyggingen som nå skal settes i gang vil kunne få store positive og negative konsekvenser for fremtidig utvikling Lyngdal og Lindesnes.	Anbefalt veikorridor er CD syd, som er videreført i område-reguleringen.			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			1) Forslagsstiller mener at en sammenhengende tunnel fra Haudal til Oftedal er den optimale løsning for begge kommuner. 2) Salamonsen trekker også fram at tunnelmasser kan bli et svært viktig tilskudd for å sikre optimal utnyttelse av infrastruktur og næringsarealer i begge kommuner jamfør knytte Osestad sammen med Nye E39 trase. Det bør også vurderes om massene kan brukes til ny vei mellom Spangreid og Osestad. 3. Arealet mellom Oftedal og Lene er særdeles godt egnet for boligområde. Det har store arealer som ligger i sørhelling 4. Arealet mellom Lene og Haudal har stor verdi med tanke på områder som bør inn i nasjonal verneplan. 5. Viktige vandringsruter for hjortevilt kan bli ødelagt i begge kommuner; halvøyene Lindesnes og Austad. Viktigste viltovergang i Lyngdal kommune vil være: toppen av Lenesbakken og i Lindesnes: Osestad. 6.Nordlig trase i dagen vil berøre fremtidig drikkevannskilde (Storevann).	Pkt. 1, 3 og 6 tas til orientering. Pkt. 2 Det er startet opp et forsknings prosjekt som skal se på etterbruken av masser lokalt. Resultater fra dette arbeidet vil tas med inn i videre detaljering av tiltaket. Pkt. 4 Området er ivaretatt i plankart og plan-bestemmelser. Pkt. 5 Fauna-passasjer skal kartlegges videre i detalj-reguleringen før en plasserer fauna passasjene i terrenget.			
55.	Lindesnes	Stian Engedal (DINE39)	Innspill til planarbeidet: Stian Engedal har gitt følgende innspill: 1.Informasjon om et meget viktig hjortetrekk.	Pkt. 1 Fauna-passasjer skal kartlegges videre			

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			2. Eventuell tilførselsvei ned til Tredal må legges nærmest mulig Fasselandsvannet for å bevare mest mulig av bygden Tredal/ Torland samt dyrket mark.	i detalj-reguleringen før en plasserer fauna- passasjene i terrenget. Pkt. 2 Tas til orientering			
56.	Lindesnes	Roar Sløgedal	Roar Sløgedal har innspill gjeldende valg av trase forbi Blørstad i Lindesnes kommune. 1) Ønsker at traseen legges så lang nord som mulig slik at den berører grenda på Blørstad så lite som mulig. 2) Informerer om at det ved Grundelandsvannet går et fjell ut og ned i vannet og som danner et smalt sund mellom den nederste lona i vannet og resten av vannet. Mener at veien må legges på denne for å slippe større utgravinger. Mener også at veien da vil få en bedre linjeføring. Viser til dialog på folkemøte og mener at denne løsningen er god til tross for at man her ønsker en så lav linje som mulig. 3) Mener det er riktig å legge krysset/påkjøringen på Blørstad. Ønsker at tilførselsveien legges på heia bak Blørstad som skissert i vedlagt kart.	Pkt. 1, 2, 3 , 4, 5 og 6 Tas til orientering. Veikorridoren som reguleres i område-reguleringen er den anbefalte korridoren ut i fra utredningen og de samlede vurderingene som er gjort av Nye Veier.			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			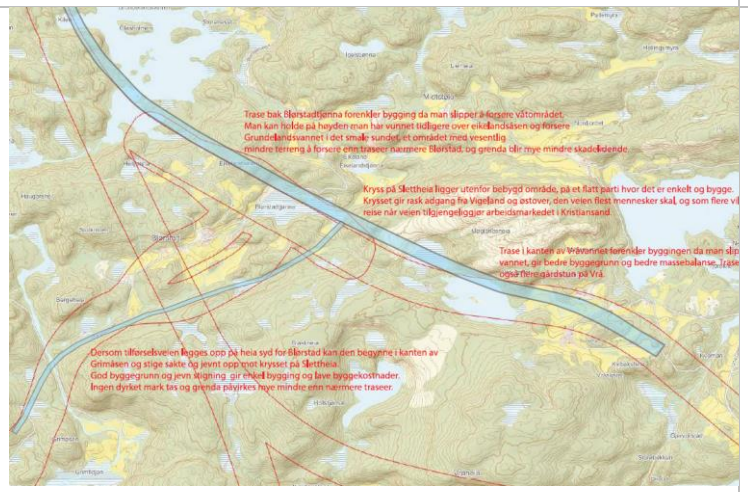 Tekst fra kart vedlagt: Trasé bak Blørstadtjønna forenkler bygging da man slipper å forsere våtmarksområdet. Man kan holde høyden man har vunnet tidligere over Eikelandsåsen og forsere Grundelandsvannet i det smale sundet, et område med vesentlig mindre terreng å forsere enn traséer nærmere Blørstad, og grenda blir mye mindre skadelidende. 4) Kryss på Slettheia ligger utenfor bebygd område, på et flatt parti hvor det er enkelt å bygge. Krysset gir rask adgang fra Vigeland og østover, den veien flest mennesker skal, og som flere vil reise når veien tilgjengeliggjør arbeidsmarkedet i Krsitsiansand. 5) Trasé i kanten av Vråvannet forenkler byggingen da man slipper å fylle igjen vannet, gir bedre byggegrunn og bedre massebalanse. Traséen sparer også flere gårdstun på Vrå.				

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			6) Dersom tilførselen legges opp på heia syd for Blørstad kan den begynne i kanten av Grimåsen og stige sakte og jevnt opp mot krysset på Slettheia. God byggegrunn og jevn stigning gir enkel bygging og lave byggekostnader. Ingen dyrket mark tas og grenda påvirkes mye mindre enn nærmere traseer.				
57.	Lindesnes	Ragnhild og Steinar Salvesen	Grunneiere av Steggedalen gnr. 91 bnr. 1 og 2 og Banken gnr. 92 bnr. 2. Berøres av nye trasé for E39. Poengterer at ny trasé vil beslaglegge store områder av turterreng, urørt natur og jaktområder. 1) Svartetjødn Mener at den ikke må fylles igjen da den fungerer som buffer mot større nedbørsmengder. Vassdraget nedover er i perioder på maks tåleevne. Informerer om en demning i nedre ende som tidligere ble brukt ifm. drift av kvernhus. Vannet er tilførselskilde for drikkevann og er eneste vannmulighet ved lite nedbør. Viktig med tanke på forurensning. 2) Tilførselsvei Svartetjødn-Udland Berøres veldig at tilførselsveien ved at tiltaket deler gården i flere deler, garasje og uthus kommer under fylling. Er sterkt imot tilførselsvei nede i dalen grunnet store fyllinger i en allerede trang dal og beslagleggelse av store områder. 3) Viltunderganger Poengterer viktigheten av passasjer for vilt og påvirkningen på jaktområdene. Mener det på etableres en undergang i nærheten av Stvartetjødn og en i området Banken (vest)	Veikorridoren som reguleres i område-reguleringen er den anbefalte korridoren ut i fra utredningen og de samlede vurderingene som er gjort av Nye Veier. Pkt. 1 og 2 tas til orientering Pkt.3 Fauna-passasjer skal kartlegges videre i detalj-reguleringen før en plasserer fauna passasjene i terrenget.			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			De takker for muligheten til å komme med innspill og håper på en god dialog fremover.				
58.	Mandal	Olaf Undal pva. Arne Kvåle, 08.11.2018	Videresender innspill sendt av Arne Kvåle, datert 17.04.2018. 1) Bosetning og dyrket mark: På Nedre Undal er der i dag to faste bosetninger. Har bodd folk i flere generasjoner. Øvre Undal, to bruksnummer som pr i dag benyttes som fritidseiendommer. Videre er det to hytter, en fraskilt hustomt og tre fraskilte og tinglyste hyttetomter. Å bygge vei gjennom dyrka mark en hån mot fortiden og et feilgrep for fremtiden. Setter pris på at det ligger forslag til tunnel gjennom Undalsheia. En trase gjennom Undalen, vil derimot rasere bosetningene, fritidseiendommene og hyttene i området, for ikke å glemme dyrket mark. 2) Hytter og friluftsområder: Veitraseen som er skissert over Undalstjønna vil berører flere hytter. Ingen tvil om at en veitrase her vil forringe og delvis ødelegge miljøet i dette området. Her tilbringer folk mye tid i helger og ferier, og området her representerer kvaliteter og aktiviteter som: stillhet, bading, jakt og fikse med mere. Mandal Friluftsnemnd tillot ikke hyttebygging her ved en mye benyttet badeplass på Tangen. Området ble vurdert som så verdifullt for fastboende og allmennheten at de ikke ønsket privatisering som ville begrense bruken av populære badeplass. På nordsiden av Undalstjønna ligger et sted som heter Haien, ligger en annen fin badeplass som også er mye benyttet. 3) Biologisk mangfold: Området i og rundt Undalstjønna har mange verdifulle verdier vedrørende biologisk mangfold.	Pkt. 1, 2, 4 og 5 Tas til orientering Pkt. 3 Naturmangfold og biologisk-mangfold skal kartlegges ytterlig i detalj-reguleringen. Sårbare vassdrag skal også kartlegges ytterlig i detalj-reguleringen.			x

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			Ater som f.eks. øyenstikkere og frosk har bl.a. gode levevilkår i disse områdene. Finnes sumpmyrer, stillestående vann, kulper, rennende bekker og noe innslag av torvmyrer. Av fuglearter er blant annet Jordugle funnet hekkende i nordlige område av Lilletjønna. Kjenner ikke til sjeldne planter som finnes her. I Haien nord for Undalstjønna finnes imidlertid en biotop av Nattfiol som mange her betrakter som en sjelden og verdifull art. Sør for Lilletjønna ligger Stavsåsen, gammel spillplass for Tiur. Nå igjen en marginal bestand av denne arten, bør derfor skjerme område for inngrep. AT Skog har nå bl.a. lagt sterkere fokus på skjerming av spillplasser i sine skogsplaner enn hva som var tilfelle tidligere. Sumpmyrene her ved Lilletjønna er en viktig biotop for Storfugl. 4) Fornminner: Via Spetland, Lauvstø, Øvre og Nedre Undal, Haien og videre ned Urdalen mot elva og Daleveien, går den gamle kirkeveien til Holum. Ellers lite kjennskap til øvrige fornminer i området, men det er blitt fortalt av folk med flere generasjoners tilknytning til Undal at «Kongen av Undal» skal ligge ved eller under en stor steinblokk mellom bekken og veien inn til Lauvstøvollen. 5) Vedrørende veitrase Nordre linje: Olaf Kåre Undal sendte for en tid siden et forslag til dere om å legge traseen litt nord for Undalstjønna og videre bak Undalsheia mot Skallen, Mosland og videre til Kleivan. Slutter seg fullt og helt til, og det er flere enn han som deler denne oppfatningen. De tidligere nevnte friluftsområder og hytter blir da ikke berørt av foreslått trase.				

	Kommune	Innsender	Innspill	Nye Veiers vurdering	Endring i plan-program met	Plan-program	Plan-oppstart
			Denne nordlige traseen vil verken berøre Undalstjønna eller våtmarksområdene ved Lilletjønna. Denne traseen vil heller ikke berøre faste bosetninger på Nedre Undal, eller fritidseiendommer, hytter og fraskilte hyttetomter på Øvre Undal. Dyrket mark vil heller ikke bli berørt ved dette trasevalget.				